

Historia Gminy Jabłonna (Piotrków)

1867-2014

Penulis Jany
Kawardi Sudas
Bhumi

Fila Szobelo

Fidut Ryznol

Dpue Kenios

Kamil Skatedu

Angela Ju

Polenak St.

~~Podsiadly~~
Paul Holst

*„Wartość Społeczeństwa mierzy się nie wyczynami
poszczególnych jednostek,
ale jego zdolnością do działania jako całości”*

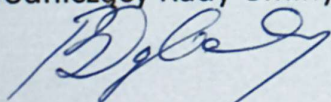
Ryszard Kapuściński

Dla

Pani
Magdaleny Sałek

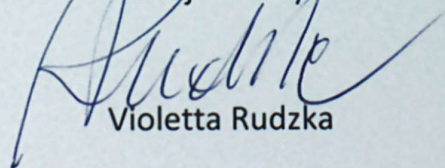
w podziękowaniu za pracę w **Radzie Gminy Jabłonna**
w kadencji 2010-2014

Przewodniczący Rady Gminy

Roman Dąbek

Wójt Gminy

Violetta Rudzka

WSTĘP

W 2015 roku minie 25 lat od chwili przeprowadzenia pierwszych wolnych wyborów do samorządu gminnego i ustanowienia w pełni samorządowych gmin w Polsce. Jednak historia administracji i samorządu to nie tylko ostatnie lata. Samorząd wiejski funkcjonował już w czasach średniowiecza. W następnych latach stopniowo go ograniczano, lecz zawsze mieszkańcy mieli pewne formy samoorganizacji – samorząd gromadzki. Działał do końca istnienia Rzeczypospolitej.

W tym regionie początki nowocześniejszego samorządu gminnego sięgają roku 1809.

W pierwszym okresie (1809–1863) ustanowiono samorząd gminny pod nadzorem właścicieli wsi. Kolejny etap to czas ustanowienia gmin zbiorowych pod nadzorem urzędników carskich (1864–1915). W tym okresie powołano gminę Piotrków – odpowiednik współczesnej gminy Jabłonna.

W 1918 roku, do już ustanowionego systemu samorządu gminnego, dodano rady gminne. W 1933 roku weszła w życie reforma samorządu gminnego jednolitej dla całej II Rzeczypospolitej (tak zwana ustawa scaleniowa).

W czasie I i II wojny światowej gminy wykonywały ściśle polecenia władz okupacyjnych.

Po II wojnie światowej stopniowo ograniczano samorząd, aż do jego zniesienia w 1950 roku.

W czasach PRL przeprowadzono zupełnie nieudaną reformę podziału kraju na gromady (1954–1972). Dopiero od 1973 roku zaczęto naprawiać błędy i ustanowiono większe gminy w obecnym kształcie terytorialnym. Ówczesnie ustanowiony podział gminny funkcjonuje do dziś, co stanowi dowód, że się sprawdził.

Właśnie w 1973 roku powstała współczesna gmina Jabłonna. Gminy początkowo stanowiły część administracji państwowej. W latach osiemdziesiątych XX wieku rozpoczęto wprowadzanie samorządu wiejskiego (rady sołeckie).

Od 1990 roku gminy funkcjonują według nowych norm prawnych ustalonych w ustawie z 8 marca 1990 roku „o samorządzie gminnym”.

Praca niniejsza ma na celu przedstawienie dziejów administracji i samorządu w okolicy Jabłonna na przestrzeni XIX i XX wieku oraz przedstawienie osób tworzących lokalne władze.

GMINA PIOTRKÓW DO ROKU 1918

Pewne formy samorządu gminnego wprowadzono na ziemiach polskich już od 1809 roku. Gminy ustanowiono w czasach Księstwa Warszawskiego. Ustrój gminny pozostał także w Królestwie Polskim (od 1815 roku).

Każda większa miejscowość stanowiła oddzielną gminę wiejską na czele z wójtem, którym był obligatoryjnie właściciel danej wsi. Pan wsi jednocześnie pełnił, narzucone przez państwo, funkcje administracyjne.

Według Konstytucji Królestwa Polskiego wójt to *było ostatnie ogniwo administracji krajowej*. Do obowiązków wójta należało: *tamować rozpowszechnianie czynów obrażających moralność, prowadzić statystykę ludności, zasiewów zboża i bydła, rozkwaterować przyrzeczoną w przychodzie ilość wojska, wydawać zaświadczenia i paszporty, zapobiegać próżniactwu i żebractwu, zatrzymywać dezertersów, przystawiać powołanych rekrutów do wojska, przestrzegać, aby osoby przybywające do gminy wykazywały się właściwymi zaświadczeniami, utrzymywać protokoły odebranych rozkazów rządowych i w ogóle czynić zadosyć wszystkim poleceniom władz¹.*

W swych czynnościach wójt posługiwał się pieczęcią urzędową. Był odpowiedzialny za zastępcę i sołtysów powołanych przez siebie na wsiach. Każda wieś, osiedle i część wsi, jeżeli liczyło przynajmniej 10 dymów², stanowiło odrębną gminę. Kilka lub kilkanaście wsi należących do jednego właściciela mogło stanowić jedną gminę. Wsie należące do różnych właścicieli i stanowiące odrębne gminy mogły być połączone w jedną gminę. Ówczesny wójt miał obowiązek prowadzenia aż 50 różnych ksiąg, od akt cudzoziemców po akta broni myśliwskiej. Często dziedzice majątków wyręczali się zastępcami. Aby być zastępcą wójta, należało przedstawić dokumenty: metrykę chrztu, świadectwo sądu poprawczego, deklarację zrzeczenia się uczestnictwa w tajnych organizacjach, świadectwo zamieszkania na terenie kraju, życiorys. Wójtowie lub zastępcy w każdej wsi mieli do pomocy sołtysów³.

W 1859 roku władze przeprowadziły ważną reformę ustroju gminnego. Od tej pory gmina musiała składać się z przynajmniej 50 dymów pod zarządem jednego wójta. Jeżeli jeden właściciel ziemski miał co najmniej 50 dymów i posiadał kwalifikacje, to zostawał wójtem. Mniejsze majątki ziemskie mogły być połączone w jedną gminę. Właściciele ziemscy sami wybierali spośród siebie wójta i przedstawiali do zatwierdzenia przez Komisję Rządową do Spraw Wewnętrznych. Jeżeli przedstawiony kandydat nie miał kwalifikacji, właściciele musieli przedstawić inną osobę. W razie kłopotów ze znalezieniem kandydata, wójta wyznaczała Komisja Rządowa na koszt właścicieli. Do pomocy wójt miał radnych wybranych przez mieszkańców zatwierdzonych przez naczelnika powiatu. Od 1859 roku sołtysów wybierali już sami mieszkańcy.

¹Mencel T., Gmina dominalna w Królestwie Polskim przed uwłaszczeniem [w:] Gmina wiejska i jej samorząd, red. H. Brodowska, Warszawa 1989, s. 109.

²Dymami dawniej określano jeden dom, jedno ognisko domowe, jeden dym – jedna rodzina.

³Tamże, s. 118–119.

To właśnie w tym czasie utworzono jednostki administracyjne przypominające kształtem terytorialnym późniejsze gminy.

W 1863 roku wybuchło powstanie styczniowe. Władze carskie w rok po wybuchu powstania przystąpiły do uwłaszczenia ziemi dworskiej, aby w ten sposób odciągnąć chłopów od walki. Ziemia dworska użytkowana przez chłopów stała się ich własnością. W każdej wsi przystąpiono do wymierzania gruntów.

Drugą reformą władz carskich było powołanie samorządowych gmin wiejskich. Ukaz carski z 1864 roku zmienił ustrój gminny na polskiej wsi. Gminy funkcjonowały już wcześniej, od czasu 1809 roku, jednak cały czas ich wójtami byli miejscowi właściciele ziemscy.

Od 1864 roku, po raz pierwszy gmina miała charakter samorządowy i została oddzielona od władzy właścicieli ziemskich (dziedziców). Władze preferowały na urządach gminy ludzi chłopskiego pochodzenia.⁴

Ukaz carski wprowadzający ustrój samorządu gminnego został podpisany w dniu 19 lutego (2 marca) 1864 roku.⁵ Od tej pory każda gmina składała się z wiosek, kolonii, folwarków i dworów, niezależnie od podziałów własności dworskiej. Utworzono gromady wiejskie (sołectwa) na czele z zebraniem gromadzkim i sołtysem.⁶

W 1866 roku przystąpiono w Królestwie Polskim do reformy administracji państwa. Miało to na celu upodobnienie Polski do Cesarstwa Rosji. Z początkiem 1867 roku zreorganizowano podział na gubernie. Powołano gubernię lubelską wraz z powiatem lubelskim.⁷

W powiecie lubelskim powołano gminy: *Jastków, Łuszczew, Palikije, Sławin, Tatary, Melgiew, Biskupice, Piaski, Bystrzejowice, Głusk, Konopnica, Bełżyce, Niedzwica, Strzyżewice, Tuszów, Bychawa, Piotrków, Krzczonów, Tomaszowice, Ratoszyn*.⁸

Obszar współczesnej gminy włączono do dawnych Gmin Piotrków i Tuszów. Ta druga Gmina w latach 70-tych XIX wieku została zlikwidowana i po połączeniu z Gminą Strzyżewice powstała nowa Gmina Piotrowice. Przez następne 80 lat nie nastąpiły większe zmiany w podziałach administracyjnych w tej okolicy. Niemal cały obszar współczesnej Gminy wchodził zatem do dawnej Gminy Piotrków.

Według opisu z 1890 roku Gmina Piotrków w powiecie lubelskim należała do sądu okręgu II z siedzibą w Bychawie, do stacji pocztowej w Piaskach. Gmina liczyła 20 611 mórg obszaru i 4367 mieszkańców. W skład Gminy wchodziły miejscowości: Chmiel wieś i folwark, Czerniejów wieś i folwark, Jabłonna wieś i folwark, Majdan - Wolnica, Majdan Nowy, Piotrków wieś i folwark, Piotrkówek Stary, Piotrkówek Nowy oraz Skrzynice.⁹

Miejscowość Wierciszów należała do 1954 roku do Gminy Piotrowice (dziś Strzyżewice). Teren dawnej Gminy w dużej mierze pokrywał się z obecnym terenem Gminy

⁴ Szumski J., *Chłopi a gmina w guberni łomżyńskiej*, *Studia Łomżyńskie*, tom IV, s. 39.

⁵ *Dziennik Praw Królestwa Polskiego*, 1864, s. 37 i następne.

⁶ Tamże.

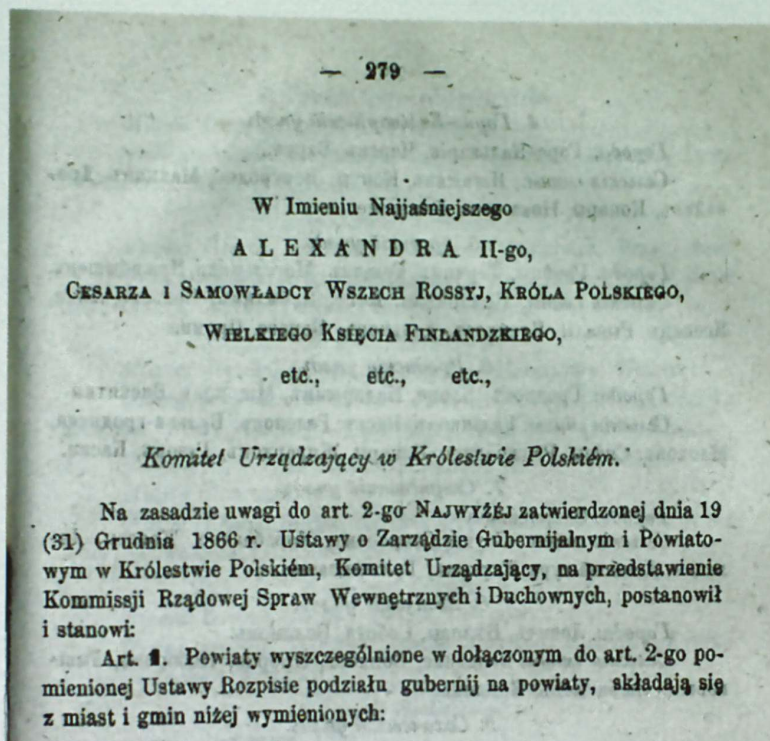
⁷ *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich* pod red. F. Sulimierskiego, B. Chlebowskiego, W. Wawelskiego. Tomy I-XIV. Warszawa 1880-1902, tom IX, s. 465.

⁸ *Dziennik Praw Królestwa Polskiego*, tom 66, s. 295.

⁹ *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego...*, tom VIII, s. 208.

Jabłonna.

Siedziba władz gminnych mieściła się początkowo w Piotrkowie. Jednak w latach 90-tych XIX wieku gmina odkupiła w Jabłonie dom dworski wraz z ogrodem liczący 150 prętów obszaru i 19 drzew owocowych (lat 20-te).¹⁰ Właśnie w Jabłonie siedziba gminy mieściła się aż do 1954 roku. Następnie znajdowała się tu siedziba gromady i do dziś współczesnej Gminy.

Nagłówek aktu powołania gmin wiejskich na przełomie 1866 i 1867 roku (*Dziennik Praw Królestwa Polskiego*, 1866, s. 279)

¹⁰ Wstęp do inwentarza akt gminy Piotrków.

4. *Олькунский уездъ.*

Города: Олькунь, Кромоловъ, Пилица, Жарновець, Вольбромъ, Скала, Огороденець, Славковъ.

Сельскія гмины: Кроичце, Кромоловъ, Пилица, Кидовъ, Жарновець, Поремба-Держва, Зложенець, Рядувець, Янротъ, Болеславъ, Рабштинъ, Журада, Пескова-скала, Миного, Ойцовъ, Коржевъ, Имбрамовце.

5. *Мѣховский уездъ.*

Города: Мѣховъ, Ксенжъ-велькій, Проповице, Сломники, Бржеско-нове.

Сельскія гмины: Козловъ, Тчипа, Ксенжъ-велькій, Ржескупи, Висоцице, Велько-Загуржс, Мѣховъ, Нешковъ, Рацлаваце, Палечница, Климонтонъ, Ковалья, Добрановице, Вавржевичце, Иголомія, Вержбно, Кошюша, Лентковице, Насеховице, Кацаце, Недзведзь, Люборжца, Михаловице, Ивановице, Грушовъ, Льгота-велька.

6. *Пинчовский уездъ.*

Города: Пинчовъ, Вислица, Дзюшице, Опатовецъ, Кошпце, Скальбмержъ.

Сельскія гмины: Гуры, Сапцигпевъ, Хробержъ, Дрожеевиче, Злота, Чарноцинъ, Вавровице, Бейце, Нагоржаны, Опатовецъ, Косцелець, Тополи, Вошинець, Казимержа-велька, Добеславице, Филиповице, Ксѣязнице-вельке, Клишовъ, Пинчовъ, Загосць, Готельчервоны, Чарковы, Виняры-Виславце.

7. *Стопницкий уездъ.*

Города: Стопница, Пержхница, Хмѣльникъ, Бускъ, Шидловъ, Куровенки, Олесница, Пацановъ, Корчинъ.

Сельскія гмины: Малешова, Другна, Потокъ, Хмѣльникъ, Гнойно, Грабки, Шидловъ, Шанецъ, Велечъ, Тучемны, Оглендовъ, Ольгановъ, Печелице, Стошница, Суфчице, Лубнице, Пацановъ, Войча, Павловъ, Гротинки, Зборовъ, Щитники, Куровенки.

VI. По Люблинской губернии.

1. *Люблинский уездъ.*

Города: Люблинъ, Глускъ, Вепява, Белжаце, Быхава, Пяски, Бискупце, Ходель.

Сельскія гмины: Яствова, Лучевъ, Паликие, Славинъ, Татары, Медгивъ, Бискупце, Пяски, Быстржеиовице, Глускъ, Копоинца, Белжице, Недржвица, Стржижевниче, Тушовъ, Быхава, Піотрковъ, Кржчоновъ, Томашовице, Ратошннъ.

Fragment ukazu carskiego o powołaniu gmin w ramach guberni lubelskiej. Pozycja 1 na dole to powiat lubelski, (Dz. Praw Królestwa Polskiego, 1867, s. 374- wersja rosyjska)

4. *Powiat Olkuszki.*

Miasta: Olkusz, Kromolów, Pilica, Żarnowiec, Wolbrom, Skała, Ogrodzieniec, Sławków.

Gminy Wiejskie: Króczyce, Kromolów, Pilica, Kidów, Żarnowiec, Poręba-Dzierzna, Złożeniec, Ryczuwek, Jangrot, Bolesław, Rabsztyn, Żurada, Pieskowa-Skała, Minoga, Ojców, Korzkiew, Imbramowice.

5. *Powiat Miechowski.*

Miasta: Miechów, Książ-Wielki, Proszowice, Słomniki, Brzesko-Nowe.

Gminy Wiejskie: Kozłów, Tczyca, Książ-Wielki, Rzeżuśnia, Wysockie, Wielko-Zagórze, Miechów, Nieszków, Raclawice, Pałecznicza, Klimontów, Kowala, Dobranowice, Wawrzenczyce, Igołomia, Wierzbno, Koniusza, Łętkowice, Nasiechowice, Kacice, Niedźwiedź, Luborzycza, Michałowice, Iwanowice, Gruszów, Lgota-Wielka.

6. *Powiat Pinczowski.*

Miasta: Pinczow, Wislica, Działoszyce, Opatowiec, Koszyce, Skalbmierz.

Gminy Wiejskie: Góry, Sancygniew, Chroberz, Drożejewice, Złota, Czarnocin, Wawrowice, Bejsce, Nagorzany, Opatowiec, Kościelec, Topola, Boszczynek, Kazimierza-Wielka, Dobiesławice, Filipowice, Książnice-Wielkie, Kliszów, Pinczow, Zagość, Hotel-Czerwony, Czarkowy, Winiary-Wislickie.

7. *Powiat Stopnicki.*

Miasta: Stopnica, Pierzchnica, Chmielnik, Busk, Szydłów, Kurozwęki, Oleśnica, Pacanów, Korczyn.

Gminy Wiejskie: Maleszowa, Drunia, Potok, Chmielnik, Gnojno, Grabki, Szydłów, Szaniec, Welecz, Tuczemny, Oględów, Olganów, Penczelice, Stopnica, Sufczyce, Łubnice, Pacanów, Wojcza, Pawłów, Grotniki, Zborów, Szczytniki, Kurozwęki.

VI. GUBERNJA LUBELSKA.

1. *Powiat Lubelski.*

Miasta: Lublin, Głusk, Wieniawa, Bełżyce, Bychawa, Piaski, Biskupice, Chodel.

Gminy Wiejskie: Jastków, Łuszczew, Palikije, Sławin, Tatary, Mełgiew, Biskupice, Piaski, Bystrzejowice, Głusk, Konopnica, Bełżyce, Niedrzwica, Strzyżewice, Tuszów, Bychawa, Piotrków, Krzczonów, Tomaszowice, Ratoszyn.

Tom LXVII.

Fragment ukazu carskiego o powołaniu gmin w ramach guberni lubelskiej. Pozycja 1 to powiat lubelski (Dz. Praw Królestwa Polskiego, 1867, s. 375- wersja polska)

Fragment mapy administracyjnej z początku XX wieku

Organem uchwałodawczym gminy było **zebranie gminne**. W zebraniu gminnym mogli brać udział wszyscy pełnoletni gospodarze bez względu na wyznanie. Należało mieć na terenie gminy przynajmniej 3 morgi gruntu, aby uczestniczyć w obradach. W zebraniu gminnym udziału nie brali: sędziowie pokoju, duchowni, urzędnicy policji powiatowej oraz osoby pozostające pod nadzorem policji. Zebrania gminne odbywały się raz na kwartał pod przewodnictwem wójta. Wójt mógł zwołać też nadzwyczajne zebrania. W przypadku, gdy wójt kandydował ponownie na urząd lub też składał sprawozdanie finansowe, zebraniu przewodził wybrany przez zebranych sołtys lub najstarszy wiekiem sołtys. Do uprawnień zebrania gminnego należało:

- wybór wójta gminy, ławników, pisarza i innych urzędników gminnych,
- uchwały we wszelkich interesach gospodarczych i innych dotyczących całej gminy,
- przeznaczenie środków opiekuńczych i na urządzenie szkół gminnych,
- ustanowienie działań i rachunków osób z wyboru w gminie pracujących,
- rozporządzanie nieruchomym majątkiem całej gminy,
- wybór pełnomocników do załatwiania spraw gminy,
- wyrzeczenie we wszelkich takich przypadkach, w których na zasadzie ogólnego prawa lub innych postanowień zajdzie potrzeba wyrażenia zgody całej gminy lub wypowiedzenia się.

Do ważności uchwał zebrania gminnego potrzebna była obecność przynajmniej połowy uprawnionych. Uchwały zapadały jednomyślnie lub większością głosów, a w przypadku równości decydował głos wójta. Każdy uprawniony miał jeden głos.

W przypadku rozpatrywania spraw zamiany, sprzedaży czy regulacji gruntów gminnych potrzebna była zgoda przynajmniej dwóch trzecich wszystkich uprawnionych gospodarzy. Uchwały zapisywane były w specjalnej księdze.

Mogło się zdarzyć, że zebranie gminne nie dokonało rozkładów podatków nałożonych na gminę. W tym przypadku wójt po porozumieniu z ławnikami i sołtysami sam nakładał podatki na poszczególne gromady.

Uchwały zebrania gminnego nie wymagały zatwierdzenia przez naczelnika powiatu, jeśli podejmowane były w ramach kompetencji. W praktyce naczelnik powiatu osobiście lub poprzez swoich przedstawicieli kierował często obradami zebrania gminnego.

W czasach carskich wybory wójtów przebiegały nie zawsze zgodnie z prawem. Podczas zebrań gminnych częstowano wódką, piwem pozyskując w ten sposób głosy.

Według ukazu carskiego gmina dzieliła się na gromady. Gromada składała się z włościan jednej wsi lub kolonii posiadających w niej prawo własności lub jakąkolwiek nieruchomość. Takim gospodarzom przysługiwało prawo głosu na zebraniach gromadzkich. W zebraniach nie mogli uczestniczyć pracownicy folwarczni oraz robotnicy rolni. Zebranie gromadzkie zwoływał wójt lub sołtys. Mogli w nim uczestniczyć pełnoletni właściciele nieruchomości na terenie gromady. Od 1880 roku mogły w nich także uczestniczyć kobiety – właścicielki gruntów.

Zebranie gminne wybierało sołtysa, rozporządzało mieniem wspólnym (gromadzkim) oraz naradzało się w sprawach całej gromady.

Ukaz o urządzeniu Gmin Wiejskich.

z Bożej Łaski

MY, ALEXANDER II-gi,

**Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi,
Król Polski, Wielki Xiążę Finlandzki,**

etc., etc., etc.

**Objawiamy wszystkim Naszym wiernym poddanym
w Królestwie Polskiem:**

Z dniem wstąpienia Naszego na Tron przodków Naszych, powzięliśmy zamiar udoskonalenia stopniowo i gruntownie Instytucyj Rządowych Królestwa Polskiego, w duchu odpowiadającym potrzebie dzisiejszych czasów i obecnemu rozwojowi społecznej cywilizacji.

Wybuchłe powstanie i zaburzenia, wstrzymały na samym wstępie, wprowadzenie nowych nadanych Królestwu Instytucyj. Pomimo to i teraz jeszcze zachowujemy w Sercu Naszem stałe postanowienie, uorganizować Instytucje Rządowe w Królestwie, na trwałych i sprawiedliwych zasadach.

Ukazem w dniu dzisiejszym przez Nas podpisanym, ustala się ostatecznie byt liczonej klasy włościan, którzy jednocześnie stają się właścicielami gruntów, dotąd w posiadaniu ich zostających; dzieciom zaś, za przejście

Ukaz carski o urządzeniu gmin wiejskich w Królestwie Polskim z 2 marca 1864 roku
(Dziennik Praw Królestwa Polskiego, tom 62, rok 1864, s. 37)

Wójt gminy. Władza wójta rozciągała się na wszystkich mieszkańców gminy. Był on zobowiązany:

- donosić zwierzchności o samowolnie wydalających się z gminy i o popełnionych w gminie nieporządkach,
- donosić zwierzchności policyjnej o wszelkich nadzwyczajnych w gminie wypadkach jak pożary, wylewy wód, choroby epidemiczne itp.,
- zabezpieczać ślady przestępstw, dochodzić i zatrzymywać winowajców,
- wykonywać wyroki sądów,
- zwoływać i zamykać zebranie gminne,
- wnosić sprawy pod jego obrady,
- mieć nadzór nad urzędnikami i sołtysami,
- czuwać nad wypełnieniem rządowych i gminnych powinności oraz wojskowego zaciągu,
- mieć dozór nad gruntami opuszczonymi w gminie,
- przestrzegać rzetelności miar i wag w publicznych miejscach sprzedaży,
- opiekować się ubogimi, sierotami i dotkniętymi kalectwem lub chorobą.

W ukazie carskim zapisano: *wójt winien się naradzać z ławnikami i sołtysami i wzywać ich do wspólnego z sobą działania, a w szczególności w tych sprawach, które dotyczą ogólnego zagospodarowania i dobra gminy.*

Wójt miał prawo ukarać każdego w swojej gminie za wykroczenia policyjne najwyżej dwudniowym aresztem lub karą pieniężną do wysokości 1 rubla z zamianą na dwudniową robotę publiczną. Wójt miał prawo kontrolować świadectwa osób przejeżdżających przez gminę i czasowo na jej terenie przebywających. Miał prawo przywoływać do urzędu każdą osobę oraz przeprowadzać rewizję prywatnych domów w obecności dwóch ławników lub sołtysów. Wójt był na terenie gminy przedstawicielem i wykonawcą władzy państwowej oraz wykonawcą uchwał zgromadzenia gminnego.

Urzędnicy gminni składali przysięgę przed naczelnikiem powiatu. Pobierali wynagrodzenie i byli wolni od świadczeń w naturze i służby wojskowej. Jeżeli wójt przez dwie kadencje sprawował „należycie” urząd, mógł zwolnić od służby wojskowej syna lub krewnego. Była to poważna zachęta dla wójtów. Wójt posługiwał się pieczęcią i podlegał naczelnikowi powiatu, przez którego mógł być ukarany.

Sołtys był pomocnikiem wójta i wykonywał jego polecenia. Każda wieś lub kolonia stanowiła oddzielną gromadę wiejską z wybieranym spośród mieszkańców sołtysem. Sołtys miał następujące uprawnienia:

- zwoływać i zamykać zebranie gromadzkie oraz czuwać nad porządkiem na zebraniach,
- wnosić pod obrady zebrania gromadzkiego sprawy dotyczące dobra gromady,
- wykonywać uchwały zebrania gromady.

W gromadach, w których nie było osobnego poborcy podatkowego zbieraniem podatków zajmował się właśnie sołtys. Podobnie jak wójt w gminie, tak i sołtys w gromadzie mógł ukarać winnych.

Prowadzeniem ksiąg gminnych zajmował się **pisarz gminny**. Sprawował swoje obowiązki pod nadzorem wójta. Pisarz pociągany był do odpowiedzialności za brak dokładności w treści podjętych uchwał.

Zdarzało się czasem, że gmina nie miała dość środków na utrzymanie pisarza, wtedy obowiązki prowadzenia ksiąg spadały na wójta. Pisarz był przyjmowany do gminy na zasadzie najmu, kontraktu za zgodą wójta, ławników i sołtysów lub też na zasadzie uchwały zebrania gminnego. Osoba piastująca stanowisko pisarza musiała być wykształcona. Władze powiatowe, według ukazu, miały czuwać nad tym, aby pisarze nie przywłaszczyli sobie zbyt wielkiej władzy. W praktyce pisarze często stawali się faktycznymi kierownikami pracy w gminie.

Urzędów w gminie (wójt, pisarz, sołtys) nie mogły sprawować osoby poniżej 25 roku życia, niechrześcijanie, osoby bez stałego miejsca zamieszkania, skazani za przestępstwa oraz osoby pozostające pod dozorem policji lub sądu. Umiejętność czytania i pisania nie była konieczna, aby zostać urzędnikiem gminnym, z wyjątkiem pisarza. Kadencja urzędowania wójta i sołtysów trwała trzy lata.

Na wójtów i sołtysów zebranie gminne lub gromadzkie wybierało dwóch kandydatów. Jednego z nich zatwierdzał naczelnik powiatu, drugi zostawał zastępcą (podwójcim, podsołtysem). Naczelnik powiatu mógł nie dopuścić do urzędowania niewygodnych dla siebie osób i zarządzał ponowne wybory.

Wójt i sołtysi obejmowali urzędy po zaprzysiężeniu przez naczelnika powiatu. Wójt ze stanowiska mógł zwolnić gubernator, natomiast sołtysa – naczelnik powiatu.

Wójt miał do pomocy ławników wybieranych przez zebranie gminne. Od 1876 roku ławnicy byli tylko urzędnikami sądowymi, w gminie powoływano w ich miejsce pełnomocników gminnych bez potrzeby ich zatwierdzenia. Pełnili oni swe funkcje bezpłatnie.

Władze carskie generalnie chciały na urzędach wójtów widzieć chłopów, odsuwano szlachtę i ziemian. Wójt i sołtysi łączyli władzę samorządową oraz państwową. Wypełniali różne czynności zlecone przez władze powiatowe. Chodziło głównie o podatki i funkcje porządkowe. Nieraz zlecone zadania wypełniały cały czas wójtów czy sołtysów. Praktyka stale wskazywała, że rząd nad gminą sprawował naczelnik powiatu i starszy strażnik ziemski za pośrednictwem posłusznych sobie wójtów. Naczelnik dysponował prawnymi, jak i pozaprawnymi możliwościami, aby nieposłusznego wójta podporządkować *bądź usunąć z urzędu*¹¹.

Gminy wiejskie początkowo były też po części organem sądowniczym dla miejscowej ludności, powstały sądy gminne na czele z wójtem i ławnikami. Od wyroków takiego sądu nie było odwołania¹².

W 1876 roku zreformowano system sądownictwa podstawowego. Sądy oddzielono od gmin. Powstały okręgi sądowe złożone z dwóch lub więcej gmin na czele z sędziami pokoju oraz ławnikami. Sędzia oraz ławnicy byli wybierani na zebraniach gminnych. Sądy te zajmowały się cywilnymi sprawami mieszkańców.¹³

¹¹ Szumski J., Chłopi a gmina w guberni łomżyńskiej, „Studia Łomżyńskie”, tom IV, s. 40.

¹² Tamże, s. 41.

¹³ Tamże.

Ówczesne gminy były narzędziem rusyfikacji. W urzędach gmin prowadzono korespondencję po rosyjsku. Pisarze gminni musieli znać ten język i często byli to Rosjanie.

Niestety zachowały się akta Gminy Piotrków z tego okresu w ograniczonym zakresie. Na podstawie *Pamiętniej Książki Guberni Lubelskiej* - corocznego przeglądu administracji gubernialnej możemy określić pewne dane o władzach gminy. Jest to tłumaczenie z rosyjskiego (tłum. Ilona Kostiuk). Pewne nazwiska zostały zniekształcone poprzez tłumaczenie ich pierwotnie na język rosyjski i obecnie na język polski. Na przykład Mateusz Skurski to prawdopodobnie Mateusz Skórski, natomiast Iwań Czernyckij to Jan Czernicki itd.

Rok	Wójt	Sekretarz
1890	<i>Mateusz Skurskij</i>	<i>Iwań Czernyckij</i>
1893	<i>Mateusz Skurskij</i>	<i>Iwań Czernyckij</i>
1895	<i>Grygorij Adynowskij</i>	<i>Iwań Czernyckij</i>
1896	<i>Grygorij Adynowskij</i>	Brak danych
1897	<i>Grygorij Adynowskij</i>	<i>Josef Wylgat</i>
1898	<i>Grygorij Adynowskij</i>	<i>Josef Wylgat</i>
1900	<i>Grygorij Adynowskij</i>	<i>Bolesław Sankowski</i>
1901	<i>Grygorij Adynowskij</i>	<i>Bolesław Sankowski</i>
1902	<i>Grygorij Adynowskij</i>	<i>Bolesław Sankowski</i>
1904	<i>Antoń Wajkar</i>	<i>Bolesław Sankowski</i>
1905	<i>Antoń Wajkar</i>	<i>Bolesław Sankowski</i>
1906	<i>Antoń Wajkar</i>	<i>Bolesław Sankowski</i>
1907	<i>Antoń Wajkar</i>	<i>Bolesław Sankowski</i>
1908	<i>Antoń Wajkar</i>	<i>Bolesław Sankowski</i>
1909	<i>Antoń Wajkar</i>	<i>Bolesław Sankowski</i>
1910	<i>Antoń Wajkar</i>	<i>Bolesław Sankowski</i>
1911	<i>Antoń Wajkar</i>	<i>Bolesław Sankowski</i>
1912	<i>Andrzej Pytek</i>	<i>Bolesław Sankowski</i>

Przynależność do powiatu lubelskiego i guberni lubelskiej trwała do 1915 roku.

I WOJNA ŚWIATOWA

Latem 1914 roku rozpoczęła się I wojna światowa. Wkrótce działania wojenne wkroczyły na terytorium Królestwa Polskiego. Latem 1915 roku obszar Gminy wszedł w skład obszaru okupacji austro-węgierskiej.

W tym okresie nadal działały urzędy gminne z wójtem na czele, podległe całkowicie władzy okupacyjnej. Nowością było to, że akta spisywano w języku polskim.¹⁴ Zadaniem gmin było głównie zbieranie kontyngentów dla wojsk okupacyjnych.

Okupacyjne władze powiatowe traktowały gminy jak podległe jednostki. Dowolnie zmieniano wójtów. Sołtysów teoretycznie wybierali mieszkańcy, ale w praktyce bywało różnie.

Po odejściu Rosjan z tego terenu, w lipcu 1915 roku, wybrano nowe władze gminne. Wójtem Gminy Piotrków został Paweł Poleszak. Wybrała go ludność Gminy na Zebraniu Gminnym, ale musiały go zatwierdzić władze austriackie. Bez porozumienia z Austriakami nikt nie mógł być we władzach gminy.

W październiku 1915 roku zorganizowano Komitet Obywatelski. Jego zadaniem była pomoc poszkodowanej w trakcie wojny ludności. Do członków komitetu należeli: Antoni Wajrak z Czerniejowa, Antoni Tataara z Czerniejowa, Wawrzyniec Niedźwiadek z Czerniejowa, Wojciech Grzegorzczak z Piotrkowa, Józef Koziół z Piotrkowa, Józef Poleszak z Piotrkowa, Michał Kasprzak z Piotrkówka, Wincenty Malec z Chmiela, Kilian Siczek z Chmiela, Andrzej Skórski ze Skrzynic, Piotr Zarosa ze Skrzynic, Piotr Klimek z Jabłonny i Antoni Klimek s. Tomasz z Jabłonny. Była to niewątpliwie elita Gminy Piotrków.¹⁵

Zadaniem komitetu była pomoc ubogim i często bezdomnym mieszkańcom gminy. W trakcie przejścia frontu wiele domów spłonęło. W aktach zachowane są szczegółowe wykazy poszkodowanych mieszkańców gminy. Było ich bardzo wielu.

Pieczeń Gminy i Komitetu Ratunkowego w Piotrkowie. Pieczęć gminna powstała we wrześniu 1915 roku i posługiwano się nią do jesieni 1918 roku.

¹⁴ Tamże, s. 112.

¹⁵ APL, Akta gminy Piotrków, sygn. 2,

Na przełomie 1916 i 1917 roku nastąpiła zmiana we władzach gminnych. Nowym Wójtem został Stanisław Mastalerz.¹⁶

Władze zezwoliły na działalność polskiego szkolnictwa. Lata I wojny światowej to czas żywiołowego powstawania polskich małych szkół wiejskich opłacanych przez rodziców.

¹⁶ Tamże, sygn. 2.

GMINA PIOTRKÓW W II RZECZPOSPOLITEJ

Jesienią 1918 roku wojskowa władza austro - węgierska załamała się. Już 7 listopada 1918 roku w Lublinie ogłoszono powstanie Rządu Ludowego Republiki Polskiej. Gdy w kilka dni później Józef Piłsudski wyruszał z Magdeburga (z obozu dla internowanych) zamierzał przyjechać właśnie do Lublina, ale Rada Regencyjna w Warszawie¹⁷ przekazała mu swoje uprawnienia i wkrótce także rząd lubelski podporządkował się Piłsudskiemu.¹⁸

Władze lokalne tworzone w oparciu o dawne powiaty. Początkowo zarządzili nimi komisarze wyznaczeni przez rząd w Warszawie, następnie starostowie. W sierpniu 1919 roku powołano województwo lubelskie wraz z powiatem lubelskim i gminą Piotrków.¹⁹

Odrodzone państwo tworzone z czterech różnych jednostek państwowych (zabór rosyjski, pruski, austriacki i Królestwo Polskie) o różnych tradycjach, językach urzędowych i różnych ustrojach samorządu. Zewsząd zagrażali wrogowie. Początkowo władze w Warszawie utrzymały w mocy odrębne dla dawnych zaborów ustroje samorządu lokalnego. Na obszarze byłego Królestwa Polskiego utrzymano w mocy ustawę o samorządzie gminnym z marca 1864 roku. Zmodyfikowano ją jednak dekretem Naczelnika Państwa z 27 listopada 1918 roku. Według dekretu Naczelnika Państwa gmina, tak jak poprzednio, pozostała formą samorządu zbiorowego, w jej skład wchodziły gromady wiejskie – sołectwa. Nadal główną instytucją gminy pozostało zgromadzenie gminne, jednak odtąd mogli w nim uczestniczyć wszyscy pełnoletni obywatele gminy (w tym także kobiety) bez względu na stan majątkowy. Zebrania winny się odbywać się raz na kwartał, w praktyce działało się to w miarę potrzeby, najczęściej raz w roku dla uchwalenia budżetu. Zgromadzenie zajmowało się sprawami majątku gminy, zatwierdzało budżet, zajmowało się sprawami dróg i mostów, zasadami prowadzenia handlu, ochroną zdrowia, opieką nad ubogimi.²⁰

Co roku zebranie gminne uchwalało budżet. Koszty działalności gminy pokrywano we własnym zakresie. Dochody pochodziły z majątku gminy, ze świadczeń od mieszkańców i dodatków do państwowego podatku gruntowego (gmina pobierała podatki państwowe) liczonego od 1 ha. Czasem ustalano dodatkowe podatki, na przykład od zbytku mieszkaniowego. Płaciły go osoby posiadające wolne, niezamieszkałe pomieszczenia.

Zupełnie nowym organem była rada gminy wybierana przez zgromadzenie gminne na okres 3 lat. Składała się z 12 członków oraz 6 zastępców (w razie śmierci lub wygaśnięcia mandatu do rady wchodził automatycznie zastępca z największą liczbą głosów).

Rada przygotowywała wnioski i budżet, zarządzała majątkiem i funduszami gminnymi, kontrolowała urzędników gminnych i wójta. Rada zbierała się przynajmniej raz w miesiącu lub częściej na żądanie co najmniej 5 członków. Uchwały podejmowano większością głosów. Raz w roku rada gminy przedstawiała wyniki swojej działalności na

¹⁷ Powstała z inicjatywy Niemców w czasie I wojny światowej.

¹⁸ Ćwik W., Reeder J., Lubelszczyzna, dzieje rozwoju terytorialnego, podziałów administracyjnych i ustroju władz, Lublin 1977, s. 124.

¹⁹ Dziennik Praw Państwa Polskiego, 1919, nr 65, poz. 395.

²⁰ Dziennik Praw Państwa Polskiego, 1918, nr 18, poz. 48.

forum zebrania gminnego. Wybory do rad gminnych zarządzał starosta. W razie słabej działalności rad gminnych wojewoda miał prawo ją rozwiązać i zarządzić nowe wybory.

Na czele rady gminy stał wójt wybierany przez zgromadzenie gminne. Wójtowie i sołtysi byli jednocześnie funkcjonariuszami państwowymi i przedstawicielami władzy samorządowej. Zarządzenia dotyczące wyborów wójta, radnych i sołtysów wydawał starosta powiatowy. To on zatwierdzał (bądź nie) wójtów i sołtysów i to przed nim składali oni przysięgę służbową. Zebranie gminne wybierało dwóch kandydatów na wójta. Pierwszego na liście zazwyczaj starosta mianował wójtem, drugiego podwójcim. Kandydaci musieli mieć dobre opinie z posterunku policji. W przypadku odrzucenia przez starostę jednego z kandydatów na wójtów przeprowadzano ponowne wybory.

Wójt reprezentował gminę na zewnątrz. Zawierał umowy w jej imieniu. Dokumenty musiały mieć jego podpis i dwóch radnych. Wójt wypełniał zadania narzucone przez władze zwierzchnie. Wójtowie nie pracowali codziennie. Bywali w urzędzie gminy w miarę potrzeby. Z kasy gminnej otrzymywali wynagrodzenie, lecz było ono bardzo niskie – na poziomie najniższych wynagrodzeń pracowników gminnych. Wójtowie posiadali najczęściej gospodarstwa rolne i to one były podstawą dochodów. Często w aktach można znaleźć zażalenia wójtów na niskie wynagrodzenie za pracę na rzecz gminy. Była to zatem praca społeczna.

Wójt miał do pomocy aparat urzędniczy – urząd gminy, który składał się z kilku urzędników: sekretarza (zwanego też pisarzem gminnym), jego pomocników (było ich zazwyczaj dwóch) oraz woźnego.

Pisarza gminnego zatrudniano w porozumieniu ze starostwem. To właśnie on ponosił prawie cały ciężar pracy biurowej w gminie. Przez jego ręce przechodził praktycznie każdy dokument. Sekretarz musiał mieć odpowiednie wykształcenie – najczęściej średnie. Wysyłano ich na rozmaite kursy doszkalające. Za swoją pracę otrzymywał największe uposażenie. Najczęściej było ono trzykrotnie większe od zarobków wójta.

Sekretarz gminy najczęściej mieszkał w urzędzie gminy na jej koszt. Miał czasem kawałek gruntu gminnego na swoje potrzeby. W czasach II RP często przenoszono pisarzy z jednego urzędu do drugiego. Preferowano osoby z zewnątrz nieposiadające rodziny na terenie gminy. Wójtowie i pisarze gminni stanowili elitę gminną. To najczęściej oni zakładali ochotnicze straże pożarne, spółdzielnie mleczarskie.

Urząd gminy był czynny od poniedziałku do soboty. Tylko wójt i sekretarz posiadali klucze do kasy gminnej.

Pomocnicy sekretarza to najczęściej miejscowi młodzi mężczyźni po ukończeniu gimnazjum. Czasem mieszkali w urzędzie gminy. Wyróżniający się pomocnicy zostawali pisarzami gminnymi.

Funkcje pomocnicze i porządkowe spełniał woźny gminny. To on pilnował więźniów w areszcie gminnym, rozpałał w piecach, roznosił dokumenty i chodził do siedziby starostwa z korespondencją.

Poszczególne wsie tworzyły tak zwane gromady wiejskie, czyli wspólnoty samorządowe mieszkańców jednej wsi. Organem gromady były zebrania wiejskie oraz sołtys. Zebrania wiejskie decydowały samodzielnie w sprawach wspólnot gruntowych, ustalały

podatki, podejmowały decyzje w sprawach remontów dróg, zajmowały się działalnością opiekuńczą. Zebranie wiejskie wybierało sołtysa na 3-letnią kadencję. Równocześnie wybierano podsołtysa – zastępcę sołtysa. Wybory sołtysa zarządzał starosta powiatowy i to starosta odbierał przysięgę od nowo powołanego sołtysa.

Przed zatwierdzeniem wójta czy sołtysa starosta zawsze wysyłał pismo do Policji Państwowej, by sprawdzić czy „prowadzi się on moralnie” i czy nie ma żadnych zastrzeżeń wobec kandydata. Ówczesne prawo pochodziło z czasów carskich i było dosyć restrykcyjne. Gdy na przykład sołtys chciał zrezygnować z funkcji (a zdarzało się to często), władze powiatowe mogły nie wyrazić na to zgody i za uchylanie się od obowiązków opomy sołtys trafiał do więzienia.

Sołtys reprezentował wieś, zbierał wszelkie podatki gminne, przekazywał ogłoszenia gminne i powiatowe, czasem pracował w charakterze listonosza. Raz w tygodniu w urzędzie gminy miała miejsce odprawa sołtysów, na której omawiano ważne sprawy gminy, przekazywano zarządzenia władz zwierzchnich. Sołtys posiadał specjalną odznakę. Podobną odznakę miał też wójt, często w formie ozdobnego łańcucha.

Sołtys organizował warty nocne. Każdy gospodarz, co pewien czas miał obowiązek pełnić nocne warty w celu ochrony przed złodziejami i pożarami. Sołtys kontrolował wykonanie szarwarków, czyli nieodpłatnych prac na rzecz gminy, które świadczyli wszyscy gospodarze w zależności od areалу gruntów. Przeliczano je na dniówki piesze i konne. Z pomocą szarwarków remontowano i budowano drogi. Sołtys wyznaczał kolejność stójki konnej – obowiązek każdego gospodarza do przewożenia furmanką urzędników gminnych, policjantów i nauczycieli podczas pełnienia obowiązków służbowych. Wiązało się to z brakiem innych środków lokomocji (rower był rzadkością).

Niżej dane ze spisu powszechnego z 1921 roku:²¹

Miasta, Gminy, Miejscowości	Charakter miejscowości	Budynki		Ludność obecna w dniu 30 września 1921 r. (bez objętej spisem wojskowym)																
		z przetrz. mieszkalne	inne za- mieszkałe	Ogół- kiem	Męż- czyzn	Ko- biet	W tej liczbie było wyznania							Podano narodowość						
							rzymsko- katolick.	prawo- sław.	ewangie- lickiego	moje- szowego	Innego chrześc.	Innego	niewia- domego	połską	rusińską	niemiecką	żydowską	inną	niewiad.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
12. Gm. Piotrków		989	83	7035	3468	3567	6929	41	2	63					6996	38			1 ^a	
1. Chmiel	folw.	2	—	74	34	40	68	6	—	—	—	—	—	—	68	6	—	—	—	—
2. Chmiel	leśn.	1	—	4	2	2	4	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
3. Chmiel	wieś	161	3	1015	508	507	954	—	—	—	—	—	—	—	1014	—	—	—	—	—
4. Czerniejów	folw.	4	—	112	52	60	112	—	—	61	—	—	—	—	112	—	—	—	1	—
5. Czerniejów	wieś	115	18	780	395	385	780	—	—	—	—	—	—	—	780	—	—	—	—	—
6. Jabłonna	folw.	9	—	221	112	109	202	17	12	—	—	—	—	—	204	17	—	—	—	—
7. Jabłonna	wieś	157 ^b	5	965	471	494	964	1	—	—	—	—	—	—	964	1	—	—	—	—
8. Majdan Chmiel	wieś	18	—	122	61	61	122	—	—	—	—	—	—	—	122	—	—	—	—	—
9. Majdan Piotrków (Majdan Stary)	wieś	23	4	147	66	81	147	—	—	—	—	—	—	—	147	—	—	—	—	—
10. Piotrków	folw.	5	—	197	99	98	153	14	—	—	—	—	—	—	183	14	—	—	—	—
11. Piotrków ^b)	leśn.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Piotrków	wieś	263	46	1792	878	914	1789	8	—	—	—	—	—	—	1792	—	—	—	—	—
13. Piotrkówek	wieś	22	7	181	85	96	181	—	—	—	—	—	—	—	181	—	—	—	—	—
14. Skrzynice	folw.	8	—	182	85	97	182	—	—	—	—	—	—	—	182	—	—	—	—	—
15. Skrzynice	leśn.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Skrzynice	wieś	178	—	1083	536	547	1083	—	—	—	—	—	—	—	1083	—	—	—	—	—
17. Wolnica ^c	wieś	18	—	127	67	60	125	—	—	—	—	—	—	—	127	—	—	—	—	—
18. Wólka Jabłońska	kol.	5	—	33	17	16	33	—	—	2	—	—	—	—	33	—	—	—	—	—

Fragment mapy administracyjnej z 1933 roku.

²¹ Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej t. IV, Województwo lubelskie, Warszawa 1924.

RADA GMINY PIOTRKÓW 1919-1933

W latach 1919-1933 w Gminie Piotrków wybierano radnych aż pięciokrotnie. Pierwsze wybory do rad gminnych przeprowadzono już w grudniu 1918 roku. W skład Rady Gminy Piotrków wybrano następujące osoby:

Nazwisko i imię	Miejscowość
Grzegorzycy Wojciech	Piotrków
Poleszak Grzegorz	Piotrków
Kasprzak Michał	Piotrkówek
Siczek Kiljan	Chmiel
Pitek Karol	Chmiel
Skórski Piotr	Skrzynice
Piasecki Mikołaj	Skrzynice
Dąbrowski Antoni	Czerniejów
Mituła Walenty	Jabłonna
Klimek Paweł	Jabłonna
Stachyra Stanisław	Czerniejów Folwark ²²

Powyższa Rada Gminy została rozwiązana już w lutym 1919 roku zarządzeniem wojewody. Brak jednak szczegółów. W dniu 19 marca 1919 roku wybrano nowych radnych:

Nazwisko i imię	wiek	Wykształcenie	Zamieszkanie
Pawelec Marian	48	Domowe	Piotrków
Małek Kazimierz	57	Domowe	Piotrków
Mituła Walenty	37	Domowe	Jabłonna
Tatara Antoni	51	Domowe	Czerniejów
Chojnacki Antoni	48	Domowe	Czerniejów
Malec Wincenty	57	Domowe	Chmiel
Siczek Kilian	54	Domowe	Chmiel
Piasecki Mikołaj	32	Domowe	Skrzynice
Skórski Piotr	38	Domowe	Skrzynice
Samborski Walenty	36	Domowe	Jabłonna
Koziół Józef	51	Domowe	Piotrków
Kasprzak Michał	53	Domowe	Piotrkówek

Powyżsi radni sprawowali mandat do początków 1926 roku. Władze państwa ogłosiły wtedy zakończenie kadencji rad gminnych i przeprowadzono nowe wybory. Dnia 13 sierpnia na Zebraniu Gminnym Gminy Piotrków wybrano nowego Wójta, podwójciego oraz radnych gminnych. Radnymi zostali:

²² APL, Starostwo Powiatowe Lubelskie, sygn. 870.

Nazwisko i imię	Rok urodzenia	Wykształcenie	Zamieszkanie
Bieńkowski Władysław	1894	Szkoła Rolnicza	Dwór Jabłonna
Klimek Tomasz s. Tomasza	1886	Domowe	Wieś Jabłonna
Kowalczyk Piotr	1895	Domowe	Wieś Jabłonna
Malec Jan (nauczyciel)	1899	Szkoła gimnazjalna	Wieś Jabłonna
Wójcik Antoni	1894	Brak danych	Czerniejów
Wolski Stanisław	1895	Brak danych	Czerniejów
Buda Jan	Lat 36	Domowe	Piotrkówek
Grzegorzczak Józef	1889	Domowe	Piotrków
Mamczarz Władysław	1883	Domowe	Piotrków
Skórski Andrzej	1886	Domowe	Skrzynice
Bartnik Michał	1878	Domowe	Kolonia Skrzynice
Siczek Tomasz	1880	Domowe	Chmiel ²³

Nowa Rada Gminy Piotrków według władz powiatowych i wojewódzkich nie pracowała najlepiej. 9 stycznia 1927 roku cała Rada Gminy Piotrków została rozwiązana przez wojewodę lubelskiego i zarządzono nowe wybory. Przeprowadzono je 24 lutego 1927 roku. W skład Rady Gminy weszli:

Nazwisko i imię	Wykształcenie	Zamieszkanie
Niedźwiadek Wojciech	Domowe	Kolonia Czerniejów
Stachyra Paweł	Domowe	Czerniejów
Malec Jan (nauczyciel)	8 klas	Jabłonna
Buda Jan	Domowe	Piotrkówek
Galant Wojciech	Domowe	Chmiel
Skórski Jan	Domowe	Skrzynice
Siczek Tomasz	Domowe	Chmiel
Pawelec Jan	Domowe	Piotrków
Staruch Piotr	Domowe	Czerniejów
Wójtowicz Stanisław	Domowe	Jabłonna
Mikuła Walenty	Domowe	Jabłonna
Frączek Tomasz	Domowe	Jabłonna ²⁴

Nowa Rada Gminy pracowała do kwietnia 1931 roku, do czasu końca 4 letniej kadencji. W dniu 4 maja 1931 roku miały miejsce kolejne wybory w Gminie Piotrków. Wszyscy wybrani byli rolnikami:

Nazwisko i imię	Zamieszkanie
Próchniak Stanisław	Czerniejów Kolonia
Kobiałko Stanisław	Skrzynice Kolonia

²³ Tamże, k. 7.

²⁴ Tamże, k. 9-10.

Wójcik Antoni	Czerniejów
Bryda Franciszek	Czerniejów
Kalinowski Antoni	Skrzynice wieś
Rudzki Piotr	Skrzynice wieś
Zaborek Wojciech	Chmiel
Szacuń Jan	Chmiel
Koziej Stanisław	Jabłonna
Klimek Andrzej	Jabłonna
Pawelec Tomasz	Piotrków
Kawiak Józef	Piotrków ²⁵

Powyżsi radni pracowali do końca 1933 roku, czyli czasu obowiązywania starego ustawodawstwa.

WÓJTOWIE GMINY PIOTRKÓW 1919-1933

Pierwszym powojennym Wójtem Gminy Piotrków był Wincenty Samborski wybrany prawdopodobnie na przełomie 1918 i 1919 roku. Na stanowisku podwójciego pracował Franciszek Gutek.²⁶

22 sierpnia 1921 roku starosta lubelski na wniosek Wydziału Powiatowego zwolnił ze stanowiska Wójta Samborskiego.²⁷ Podwójci Franciszek Gutek przez kilka następnych miesięcy pełnił obowiązki wójta.

Pieczczę Gminy i podpis p.o. Wójta Franciszka Gutka

Na Zebraniu Gminnym w dniu 8 października 1921 roku mieszkańcy Gminy wybrali na Wójta ponownie Wincentego Samborskiego (ur. 1883). Posiadał wykształcenie "domowe", z zawodu rolnik zamieszkały w Jabłonie²⁸. We wniosku do starostwa o zatwierdzeniu napisano, że *jest piśmienny, uzdolniony i w zupełności odpowiadający temu stanowisku.*²⁹

²⁵ Tamże, k. 13.

²⁶ APL, Starostwo Powiatowe Lubelskie, sygn. 870.

²⁷ Tamże.

²⁸ APL, Akta gminy Jabłonna, sygn. 27, k. 2.

²⁹ APL, Starostwo Powiatowe Lubelskie, sygn. 870.

Tego samego dnia powołano także zastępcę wójta - podwójciego. Został nim Antoni Kulka z Czerniejowa (lat 43). Posiadał tylko wykształcenie domowe.³⁰

W dniu 22 maja 1925 roku Zebranie Gminne przeprowadziło kolejne wybory wójta gminy. Wybrano Andrzej Kusego. Jednak do Lublina wysłano liczne protesty przeciw tej kandydaturze. Starosta nie zatwierdził Wójta Kusego. Następnie dotychczasowy Wójt Samborski został zwolniony ze stanowiska na mocy rozporządzenia starosty lubelskiego z dnia 4 czerwca 1925 roku.³¹ Jego obowiązki przejął tymczasowo podwójci Antoni Kulka.³²

Dopiero 13 sierpnia 1926 roku Zebranie Gminne powołało na Wójta Gminy Marcina Ziętka (lat 48) z Piotrkowa, z zawodu rolnika. Posiadał "wykształcenie domowe". Tego samego dnia powołano na Zastępcę Wójta Tomasza Frączaka. Tenże urodził się w 1892 roku, posiadał wykształcenie domowe. Mieszkał w Jabłonie, gdzie posiadał gospodarstwo rolne.

Wójt Marcin Ziętek wraz podwójcim Tomaszek Frączakiem zarządzali Gminą do 1927 roku. W dniu 27 lutego 1927 roku przeprowadzono kolejne wybory wójta gminy i podwójciego. Zachowało się w archiwaliach mnóstwo spisów wyborców, natomiast brak jest protokołów wyborczych z 1927 roku. Również skrupulatne wypisy osób sprawujących władze w Gminie Piotrków nie podają nazwiska wójta wybranego w 1927 roku. Według danych z 1933 roku na tym stanowisku pracował Stanisław Próchniak, prawdopodobnie to właśnie on został wybrany w 1927 roku.

URZĄD GMINY PIOTRKÓW

Na czele urzędu gminy stał w okresie międzywojennym sekretarz gminy zwany też pisarzem gminnym. Pierwszym sekretarzem był Zygmunt Panufnik, który jednak w lutym 1919 roku odszedł z pracy. Jego zastępcą pozostawał Bronisław Jankowski i to właśnie jego zatrudniono na stanowisku sekretarza gminy od lutego 1919 roku.³³

Tenże nie podołał zadaniu i odszedł ze stanowiska jesienią tego samego roku. Nowym sekretarzem Gminy był Wiktor Nowakiewicz, zatrudniony w dniu 17 listopada 1919 roku. Urodził się w 1897 roku, ukończył 2 klasy szkoły podstawowej. Został zwolniony w z dniem 1 listopada 1924 roku na mocy zarządzenia starosty lubelskiego z dniem 1 listopada 1924 roku.³⁴

W tym czasie w Urzędzie Gminy Piotrków z siedzibą w Jabłonie pracował dodatkowo tylko jeden człowiek - pomocnik sekretarza - Jan Malec. Posiadał wykształcenie 8 klasowe, ale zwolnił się na własne żądanie w po dwóch latach pracy w 1924 roku.³⁵ Jego następcą został Bolesław Gromowski (ur. 1902). Ukończył 4 klasy szkoły technicznej i dodatkowe kursy wojskowe. Pochodził z Jabłony. Odszedł ze stanowiska w 1926 roku na własną prośbę. Po odejściu sekretarza Nowakiewicza Urząd Gminy Piotrków zatrudnił Jana Kondrackiego (ur. 1888). Posiadał wykształcenie gimnazjalne i kurs buchalteryjny.

³⁰ Tamże.

³¹ Tamże, k. 4.

³² APL, Starostwo Powiatowe Lubelskie, sygn. 906, k.

³³ APL, Starostwo Powiatowe Lubelskie, sygn. 870.

³⁴ APL, Akta gminy Jabłonna, sygn. 27, k. 2.

³⁵ Tamże.

Rozpoczął pracę 1 listopada 1924 roku.³⁶

Brak danych o sekretarzu gminnym z lat 1924-1931. W 1931 roku na tym stanowisku zatrudniono Stanisława Karpińskiego (ur. 1900). Posiadał wykształcenie gimnazjalne zamieszkiwał w Jabłonie. Pracował do maja 1934 roku, kiedy to przeszedł do pracy na stanowisko pomocnika sekretarza w Gminie Zemborzyce.

Wraz z nowym sekretarzem w 1931 roku zatrudniono w Urzędzie Gminy nowe osoby: Sporowskiego Gustawa (ur. 1907, wykształcenie gimnazjalne) i Wacława Podniesieńskiego. Obaj mieszkali w Jabłonie. W początku lat 30-tych na stanowisku sekretarza pracował Franciszek Chęciński (ur. 1901, wykształcenie gimnazjalne).

W latach 30-tych w Urzędzie Gminy w Piotrkowie pracowali:

Nazwisko i imię	Stanowisko	Od kiedy
Kasperski Aleksander	Kancelista	1932
Salata Ludwik	Praktykant	1934 ³⁷

SOLTYSI GMINY

Sołtysi wsi Chmiel I

Nazwisko i imię	Okres pracy
Pawelec Wincenty ³⁸	1920-1929
Juszka Stanisław	1929-1933

Chmiel II

Nazwisko i imię	Okres pracy
Skwarzyński Jakub	1921-1927
Grzesiak Józef	1927-1929
Ciuraj Wojciech	1929-1933

(od przełomu lat 20-i 30-tych jedna wieś Chmiel)

Nazwisko i imię	Okres pracy
Wojciech Ciuraj	1929-1939 ³⁹

Kolonia Chmiel

Nazwisko i imię	Okres pracy
Szacuń Jan	Do 1934 roku
Grzesiak Wawrzyniec	Od 1934 ⁴⁰

³⁶ Tamże, k. 4.

³⁷ Tamże, k. 32.

³⁸ Niepiśmienny

³⁹ Tamże, k. 17.

Czerniejów

Nazwisko i imię	Okres pracy
Kulka Antoni	1919-1921
Tatara Antoni	1921-1926
Niedźwiadek Jan	1926-1932
Tatara Stanisław	Od 1932, wybrany także w 1934 r. ⁴¹

Czerniejów Kolonia (sołectwo od 1930 roku)

Nazwisko i imię	Okres pracy
Chojnacki Jan	1930- 1934
Stachyra Stanisław	Od 1934 roku ⁴²

Jabłonna

Nazwisko i imię	Okres pracy
Dudziak Paweł	1921-1927
Klimek Jan	1927-1931
Samborski Jan	1931-1934
Salasa Jan	Od 1934 roku

Wólka Jabłońska

Nazwisko i imię	Okres pracy
Staszczak Paweł	1923-1927
Kozioł (Koziej?) Stanisław	1926-1934
Tynecki Władysław	Od 1934 roku

Piotrków część I

Nazwisko i imię	Okres pracy
Ziętek Marcin	1921-1926
Kozioł Jakub	1926-1929
Ziętek Piotr	1929-1934
Mamczarz Władysław	Od 1934 roku ⁴³

Piotrków część II

⁴⁰ Tamże, k. 18.

⁴¹ Tamże, k. 19.

⁴² Tamże, k. 20.

⁴³ Tamże, k. 23.

Nazwisko i imię	Okres pracy
Malec Grzegorz	1921-1926
Filozof Marian	1926-1929
Niedźwiadek Kazimierz	1929-1932
Mietlicki Paweł	1932-wybrany ponownie w 1934 ⁴⁴

Piotrków kolonia (sołectwo od 1926)

Nazwisko i imię	Okres pracy
Rapa Antoni	1926-1930
Kozłowski Michał	1930 -1934 i nadal od 1934 ⁴⁵

Piotrkówek

Nazwisko i imię	Okres pracy
Buda Jan	1923-1926
Sobiech Józef	1926-1929
Kiljanek Jan	1929-1934
Gutek Stanisław	1934 (ustąpił po kilku miesiącach)
Dziadosz Jan	Od 1934 roku ⁴⁶

Skrzynice:

Nazwisko i imię	Okres pracy
Kasprzak Antoni	1922-1926
Kalinowski Antoni	1926-1929
Błaszczak Paweł	1929-1934
Zarosa Jan	Od 1934 roku ⁴⁷

Skrzynice Kolonia

Nazwisko i imię	Okres pracy
Grzebuła Wawrzyniec	1922-1926
Tusiek Jan	1926-1929
Tusiek Józef	1929-1934
Zięba Józef	Od 1934 roku ⁴⁸

⁴⁴ Tamże, k. 24.

⁴⁵ Tamże, k. 25.

⁴⁶ Tamże, k. 26.

⁴⁷ Tamże, k. 27.

⁴⁸ Tamże, k. 28.

Lata dwudzieste były dość ciężkie dla samorządów gminnych. Wszyscy dopiero uczyli się demokracji lokalnej po latach zaborów. Dodatkowo dużym problemem w początku lat dwudziestych była szalejąca inflacja. Uchwalony, na przykład, na początku 1923 roku budżet należało co miesiąc nowelizować. Nie sprzyjało to wcale inwestycjom w budowę dróg i szkół.

W 1933 roku dokonano wielu zmian w funkcjonowaniu gmin wiejskich w Polsce. Według nowej ustawy gminnej⁴⁹ z 23 marca 1933 roku zniesiono zebranie gminne, czyli zgromadzenie ogółu gospodarzy z terenu gminy. Uprawnienia zniesionego organu przekazano częściowo radzie gminnej. Mimo to według nowych przepisów rada gminy miała mniejsze uprawnienia. Wyboru radnych dokonywało kolegium złożone z delegatów rad gromadzkich, sołtysów i podsołtysów wszystkich gromad. Istniał cenzus wieku przy prawie wyborczym czynnym 25 lat (wcześniej 21) i w prawie wyborczym biernym wynoszący 30 lat (wcześniej 25).

W gminach do 5000 mieszkańców radnych było 12. Kadencja radnych wynosiła 5 lat. Warto wspomnieć, że w czasach II RP mandat radnego nie wiązał się z żadnym wynagrodzeniem.

Namiastką zniesionego zebrania gminnego było zebranie gromadzkie. Wprowadzono, bowiem nowy formalny podział gmin na gromady wiejskie, które obejmowały jedną lub kilka wsi. Podział na gromady był ogłaszany w Dzienniku Urzędowym Województwa. Zebranie gromadzkie zbierało się pod przewodnictwem sołtysa lub jego zastępcy (podsołtysa). Zebranie gromadzkie podejmowało uchwały dotyczące danej gromady, wybierało sołtysa i jego zastępcę na 3-letnie kadencje. Wybrani musieli mieć ukończone 30 lat. Zebranie gromadzkie wybierało radnych gromadzkich w liczbie od 12 do 30. Organem wykonawczym gromady był sołtys oraz jego zastępca. Gromada wiejska miała od tej pory własny budżet. Wybory zatwierdzał starosta powiatowy. Każdy mieszkaniec wsi w przypadku zgłoszenia go na sołtysa lub podsołtysa miał obowiązek sprawowania obowiązków do końca kadencji. Składali oni przysięgę służbową na ręce starosty. Do sołtysa należało kierowanie sprawami gromady, zarządzanie majątkiem, reprezentowanie gromady na zewnątrz. Przewodniczył zebraniom. Do sołtysa należały też sprawy bezpieczeństwa, porządku publicznego, przestrzegania przepisów, doręczania pism sądowych, wykonywania obowiązków związanych z poborem wojskowym.

W nowym ustroju gminnym utworzono nieznanym wcześniej organ – zarząd gminy. Przejął on część uprawnień dawnej rady gminy. Zarząd gminy funkcjonował na czele z wójtem i podwójcim. W skład zarządu wchodziło też dwóch lub trzech ławników. To właśnie zarząd gminy, na co dzień sprawował władzę w gminie. Zarząd gminy przygotowywał projekt budżetu, regulaminy, instrukcje urzędu, decydował o wydatkach. Kadencja członków zarządu wynosiła 5 lat. Wójta oraz członków zarządu wybierała rada gminy w głosowaniu tajnym.

Na czele urzędu gminy stał sekretarz. Jako jedyny musiał mieć on odpowiednie kwalifikacje. Mianował go i zwalniał starosta powiatowy. Sekretarz protokołował posiedzenia rady gminy i miał głos doradczy na radzie. Sekretarz był kierownikiem urzędu gminy.

⁴⁹ Dziennik Ustaw nr 35, z dnia 13 maja 1933 roku, poz. 294.

Wójt był zwierzchnikiem całej gminy i aparatu urzędniczego. Miał prawo reprezentowania gminy i podpisywania umów w jej imieniu. Dokumenty, w których były zobowiązania finansowe gminy, należało opatrzyć podpisem jeszcze jednego członka zarządu gminy. Wójt był reprezentantem administracji rządowej w terenie, wykonywał także zadania zlecone przez rząd.

Wójt, jako organ rządowy, działał jednoosobowo i pod osobistą odpowiedzialnością. Nadzór nad jego działalnością sprawował starosta. Starosta miał prawo zwolnić wójta lub rozwiązać radę gminy w przypadkach łamania prawa.

Zgodnie z powyższymi nowymi rozwiązaniami prawnymi należało podzielić gminę na gromady wiejskie (odpowiednik sołectw).

W 1933 roku gminy wiejskie zostały podzielone na gromady (sołectwa) w skład, których wchodziła jedna, dwie lub kilka miejscowości.

W 1933 roku podzielono Gminę Piotrków na gromady wiejskie według nowych przepisów prawa. W skład gminy weszły nowe gromady: Chmiel Wieś, Chmiel Kolonia, Czerniejów Wieś, Czerniejów Kolonia, Jabłonna, Piotrków Podedworski, Piotrków Podwólecki, Piotrków Wieś, Piotrków Kolonia, Skrzynice Wieś, Skrzynice Kolonia i Wólka Jabłońska.⁵⁰

Gmina Piotrków

1	Chmiel Wieś	Chmiel cz. I i II wieś.
2	Chmiel Kolonja	Chmiel kol.
3	Czerniejów Wieś	Czerniejów wieś.
4	Czerniejów Kol.	Czerniejów kol.
5	Jabłonna	Jabłonna wieś, Jabłonna folw.
6	Piotrków Podedworski	Piotrków cz. I wieś, Piotrków folw.
7	Piotrków Podwólecki	Piotrków cz. II wieś.
8	Piotrkówek Wieś	Piotrkówek wieś, Majdan Piotrkowski kol.
9	Piotrków Kolonja	Piotrków kol.
10	Skrzynice Wieś	Skrzynice wieś.
11	Skrzynice Kolonja	Skrzynice kol.
12	Wólka Jabłońska	Wólka Jabłońska kol.

⁵⁰ Lubelski Dziennik Wojewódzki, 1934, nr 22, poz. 181.

WŁADZE GMINY PIOTRKÓW W LATACH 1934-1939

Na przełomie 1933 i 1934 roku w całym kraju przeprowadzono wybory do rad gromadzkich, rad gminnych, wybory wójtów, zarządów gminy oraz sołtysów. Wymieniono wszystkie władze lokalne w całym kraju.

Od 1934 roku w skład rady Gminy Piotrków wchodził:

Nazwisko i imię	Rok urodzenia	Wykształcenie	Miejscowość
Mietlicki Paweł	1895	Elementarne	Piotrków
Mietlicki Jan	1900	Elementarne	Piotrków
Sobiech Józef	1898	Elementarne	Piotrkówek
Buda Jan	1890	Elementarne	Piotrkówek
Galant Piotr	1895	Elementarne	Piotrków
Kordulski Mikołaj	1874	Elementarne	Piotrków
Szafranek Józef	1894	Elementarne	Kolonia Piotrków
Mituła Antoni	1899	Elementarne	Czerniejów
Ziętek Marcin	1876	Elementarne	Piotrków I
Tusiek Józef	1880	Elementarne	Skrzynice Kolonia
Błaszczak Jan	1888	Elementarne	Skrzynice
Szacuń Jan	1886	Elementarne	Chmiel
Kęпка Jan	1886	Elementarne	Chmiel
Pałyska Jan	1890	Elementarne	Czerniejów
Staruch Piotr	1897	Elementarne	Czerniejów
Tatara Stanisław	1902	Elementarne	Czerniejów ⁵¹

Dość duży problem miał miejsce z wyborem Wójta Gminy Piotrków. W marcu 1934 roku głosowano kandydaturę wójta. Najwięcej głosów uzyskał dotychczasowy Wójt Ziętek, jednak nie uzyskał wymaganej przewagi głosów. Marcin Ziętek nie zgłosił ponownie swojej kandydatury, ponieważ wkrótce po wyborach został zamordowany w niewyjaśnionych okolicznościach.

W kwietniu 1934 roku głosowano powtórnie. Tym razem wybrano Piotra Starucha. Kandydaturę musiał jednak zaakceptować starosta. Do Starostwa Powiatowego w Lublinie wpłynęło wkrótce potem pismo od żony wójta elekta. W liście tym pani Staruchowa prosiła o nie zatwierdzenie na stanowisku jej męża. Pisała o dużym gospodarstwie i nieletnich dzieciach. Wszystkie prace w gospodarstwie miały opierać się na siłach Piotra Starucha. Praca na stanowisku wójta miała, według niej, doprowadzić do ruiny ich gospodarstwo. Dodatkowo bała się o życie męża. Poprzedni wójt został zamordowany, co łączono z jego aktywnością społeczną. W tej sytuacji starosta odmówił zatwierdzenia Piotra Starucha na stanowisku Wójta. 11 czerwca 1934 roku ponownie przystąpiono do wyboru wójta. Został nim Karol Wnuk

⁵¹ Tamże, k. 30.

	Klimek Tomasz, Klimek Michał, Klimek Antoni, Kosiarczyk Paweł., Kurys Paweł, Lipski Paweł, Mastalerz Stanisław, Mastalerz Feliks, Nalepa Stanisław, Szymański Władysław, Świstak Ludwik, Salasa Jan, Świdorski Paweł, Samborski Wincenty
--	---

Lata trzydzieste były dużo lepszym okresem rozwoju samorządu gminnego, mimo że w wielu gminach władze państwowe (sanacyjne) narzucały swoich wójtów i ograniczały czasem demokrację. Stabilizacja gospodarcza i rozwój ekonomiczny wpłynął na możliwość większych inwestycji. Budowano brukowane drogi (głównie szarwarkiem), sadzono drzewa, z tego okresu pochodzi wiele murowanych szkół. Był to także czas zorganizowania się licznych ochotniczych straży pożarnych, kółek rolniczych i organizacji społeczno-politycznych typu „Strzelec”, Przynależności Wojskowej, Wychowania Fizycznego i wielu innych. W każdej gminie świętowano rocznice narodowe, budowano pomniki. Efektem tego było wpojenie ducha patriotyzmu i odpowiedzialności, który tak bardzo przydał się w czasie nadchodzącej wojny.

II WOJNA ŚWIATOWA

1 września 1939 roku wybuchła II wojna światowa. Wkrótce potem obszar Gminy został zajęty przez wojska niemieckie. Niestety akta gminne z okresu okupacji nie zachowały się do naszych czasów.

Powołano Generalną Gubernię (12 października 1939) z gubernatorem Hansem Frankiem z siedzibą w Krakowie. Generalna Gubernia składała się z 4 dystryktów, w tym lubelskiego. W ramach dystryktów powołano powiaty (*Kreise*). Dystrykt lubelski dzielił się na powiaty: Biała Podlaska, Biłgoraj, Chełm, Hrubieszów, Janów (potem Kraśnik), Krasnystaw, Lublin, Puławy, Radzyń i Zamość.

Okupant w dniu 28 listopada 1939 roku wydał zarządzenie „o zarządzie gmin polskich”. Gminy stały się odtąd narzędziem władz okupacyjnych. Władze niemieckie zniosły samorząd wiejski. Rozwiązano rady gminne, zarządy gmin i rady gromadzkie. Pozostały tylko organy wykonawcze – wójt i sołtysi oraz urząd gminy z sekretarzem. Niemcy nie mogli zastąpić całego aparatu administracyjnego swoimi ludźmi. Przedwojenni wójtowie i sołtysi najczęściej pozostawali początkowo na swoich stanowiskach. Odsetek Niemców wśród nich był znikomy. Wójtowie i sołtysi stali się funkcjonariuszami niemieckich starostw. Do ich głównych zadań należała organizacja kontyngentów oraz wyznaczanie ludzi do pracy przymusowej. Mieli też obowiązek wskazywania osób współpracujących z podziemiem oraz osób ukrywających się (np. Żydów)⁵⁵.

Wójta mianował starosta i zatwierdzał szef okręgu (dystryktu). Starosta miał pełną władzę nad wójtem, kontrolował go i mógł uchylić każdą jego decyzję lub zmienić jego zarządzenie. *Wójtowie i sołtysi mieli obowiązek dokładnego wypełniania poleceń władz okupacyjnych, byli za to osobiście odpowiedzialni. W trudnych warunkach okupacyjnych ludzie ci przyjmowali różne postawy. Niektórzy spośród polskich wójtów i sołtysów starali się łagodzić los swych współrodaków z narażeniem własnego bezpieczeństwa; zdarzały się jednak wypadki kolaboracji.*⁵⁶

Był to niezwykle trudny okres. Ludność polska poddana została wielu szykanom ze strony władze niemieckich i kolaborujących z nimi Ukraińcami. Okupacja niemiecka trwała do lipca 1944 roku. W tym okresie przeniesiono siedzibę gminy do budynku w którym siedziba władz lokalnych mieści się do dziś.

Co ciekawe nie zachowały się żadne istotne dokumenty z tego okresu. Być może zostały zniszczone w trakcie działań wojennych, albo celowo. Akta gminy Piotrków mają bowiem tylko jeden okres zupełnego braku dokumentacji właśnie lat 1939-1944. Według wspomnień mieszkańców Wójtem w tym okresie był Józef Miller - przedwojenny policjant i mieszkaniec gminy. Został bardzo źle zapamiętany przez ludność gminy. Kolaborował otwarcie z okupantem. Sołtysem w Jabłonnice był Edmund Kurek, podsołtysem niejaki

⁵⁵ Gończar M., Samorząd wsi – historia i nowe możliwości, Warszawa 1990, s. 27.

⁵⁶ Ćwik W. Reder, Lubelszczyzna – dzieje rozwoju terytorialnego, podziałów administracyjnych i ustroju władz, Lublin 1977, s. 154.

Samborski, w Skrzynicach sołtysem był natomiast Jan Zarosa. Również o tych osobach pozostały nie najlepsze wspomnienia. W Czerniejowie natomiast sołtysem był Kowalski.⁵⁷

GMINNA PIOTRKÓW 1944-1950

W lipcu 1944 roku na teren gminy wkroczyły wojska Armii Czerwonej. Niemiecka administracja szybko opuściła ten teren.

Początkowo władzę przejmowali przedstawiciele Delegatury Rządu na Kraj, bowiem legalnym rządem był Rząd Londyński, który w każdej gminie miał swojego przedstawiciela. Jednak w lipcu 1944 roku, w Lublinie powołano Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego działający pod osłoną ZSRR (faktycznie powstał w Moskwie nieco wcześniej). To właśnie przedstawiciele tego komitetu, przy pomocy wojsk radzieckich, przejmowali faktyczną władzę w terenie. W każdej gminie opanowanej przez Sowieców ustanowiono komendanta wojennego, który bardzo szybko odsunął od władzy prawowitych przedstawicieli. Sprzyjało temu skoncentrowanie dużych grup wojsk radzieckich. Po kilku tygodniach od wejścia Rosjan tworzono na nowo urząd gminy na czele z wójtem. Byli to z reguły ludzie z autorytetem, tolerowani przez wojska radzieckie.

W pierwszym okresie po wyzwoleniu opierano się na przedwojennych rozwiązaniach ustrojowych. Ustanowiony przez Sowieców PKWN w Lublinie wydawał dekrety w sprawach organizacji obszaru kraju wyzwolonego spod okupacji niemieckiej. Dnia 21 sierpnia 1944 roku dekret PKWN przywrócił przedwojenne podziały na województwa, gminy i gromady. Po wojnie powracano generalnie do przedwojennych podziałów administracyjnych na poziomie gromad i gmin.

Władze PKWN-u wprowadziły nowe rozwiązania ustrojowe. Wprowadzono wzorem ZSRR rady narodowe. W dniu 11 września 1944 roku wydano dekret o organizacji i zakresie działań rad narodowych.⁵⁸

Miały działać tymczasowo, ale pozostały aż do 1990 roku. Rady narodowe stanowiły *uspołecznioną formę sprawowania administracji*.⁵⁹

Była to instytucja nieznaną w społeczeństwie i podchodzono do niej na wsi z nieufnością. Rady narodowe zostały włączone w skład systemu samorządowego. Ostateczny kształt organizacji samorządu lokalnego został określony na mocy dekretu z 23 listopada 1944 roku.⁶⁰ Zagwarantowano istnienie wspólnot samorządowych gminnych, powiatowych i wojewódzkich z własnym majątkiem i osobowością prawną. Wspólnota samorządowa posiadała swoje organy wykonawcze – zarządy oraz uchwałodawcze – rady narodowe (zamiast poprzednio rad gminnych). Zakres działań organów regulowały przepisy przedwojenne (z 1933 roku). Jednocześnie rady narodowe na mocy innych przepisów

⁵⁷ Informacje od Mariusza Majewskiego na podstawie wspomnień Wiesława Majewskiego.

⁵⁸ Dz. U. 1944, nr 5, poz. 22.

⁵⁹ Tamże.

⁶⁰ Dz. U. 1944, nr 14, poz. 74.

stanowiły organy władzy państwowej o szczególnych kompetencjach kontrolnych. Organem rad narodowych były prezydium rad narodowych, złożone z przewodniczącego, zastępcy i kilku członków. To właśnie prezydium rad narodowych z czasem zaczęły przejmować funkcje zarządów gmin. Organ ten działał kolegialnie, zbierając się na sesjach.⁶¹

Gminne rady narodowe składały się z nie mniej niż 16 i nie więcej niż 36 radnych, *reprezentujących w miarę możliwości ludność poszczególnych wsi*. W skład gminnej rady narodowej wchodził odtąd członkowie rady gminnej powołani przed uchwaleniem dekretu o radach narodowych, przedstawiciele organizacji politycznych, zrzeszeń społecznych, organizacji młodzieżowych, przedstawiciele wojska, nauki i pracy społecznej.⁶²

W praktyce członkowie rad byli delegatami partii politycznych i organizacji społecznych kontrolowanych przez nowe władze. Początkowo zasiadały w nich także osoby z przedwojennego samorządu, autorytety miejscowe, nawet księża. Te osoby wyrzucano przy częstych „reorganizacjach” rad zarządzanych przez rady wyższego szczebla. Wola ludności poszczególnych wsi nie miała najmniejszego znaczenia. Niewygodnych radnych usuwano, a w ich miejsce powoływano nowych na mocy uchwały gminnej rady. Preferowano ludzi związanych z PPR (potem PZPR) i o niskim statusie majątkowym. Największa „akcja wymiany” radnych miała miejsce w 1948 roku.

Gminne rady narodowe w głosowaniu tajnym większością głosów wybierały zarząd gminny jako organ wykonawczy. Zarząd składał się z wójta, podwójciego i trzech członków. Wybór wójta i podwójciego podlegał zatwierdzeniu przez starostę. Kompetencje zarządu były takie same jak przed wojną, jednak z czasem zaczęto pomniejszać ich rolę. Ich funkcje przejmowały prezydium rad narodowych, spychając wójta do mało znaczącej w gminie roli wykonawcy poleceń prezydium GRN.⁶³

Zarząd gminy miał do pomocy urząd gminy z sekretarzem na czele. W urzędach zatrudniono więcej urzędników – referentów. Byli to referenci ds. administracyjnych, wojskowych, kontyngentów, podatkowych itp. Zatrudniano także woźnego. Wiązało się to ze wzrostem biurokracji. Po wojnie płace w administracji lokalnej były bardzo niskie i z tego powodu wielu wykwalifikowanych urzędników przedwojennych odeszło z pracy. Z czasem zastąpili ich nowi – ukształtowani według zupełnie nowych wzorców.

⁶¹Tamże.

⁶²Tamże.

⁶³Dz. U. 1944, nr 14, poz. 74 i Dz. U. 1933, nr 35, poz. 294.

Nazwisko i imię	Funkcja	Od kiedy na stanowisku
Pawelec Mikołaj	Przewodniczący	Luty 1948
Golianek Jan	Członek prezydium	Grudzień 1944
Zonik Adam	Członek prezydium	Sierpień 1945
Małocha Jakub	Członek prezydium	Luty 1946 ⁶⁶

Gminna rada narodowa nie działała na zasadzie kadencji jak obecnie. Pierwsze wybory powszechne przeprowadzono dopiero w 1954 roku. Wcześniej po prostu radnych odwoływano i w ich miejsce powoływano nowych. Nie sposób uchwycić wszystkich zmian w tym gronie. Bardzo często przeprowadzono tak zwane reorganizacje GRN. Po takim zabiegu w listopadzie 1948 roku w skład GRN Piotrków wchodził:

Nazwisko i imię	miejsowość
Pawelec Mikołaj	Piotrków II
Golianek Jan	Piotrków kolonia
Zonik Adam	Jabłonna
Małocha Jakub	Skrzynice kolonia
Bychawski Zygmunt	Jabłonna
Nawrocki Stanisław	Piotrków II
Dudziec Władysław	Skrzynice kolonia
Podsiadły Mateusz	Piotrków I
Klimek Andrzej	Wólka Jabłońska
Pawelec Aleksander	Piotrków
Rycerz Zofia	Piotrków kolonia
Skórski Józef	Skrzynice
Psuj Antoni	Piotrków Ośrodek
Syta Stanisław	Chmiel Kolonia
Nawłatayna Stanisław	Piotrkówek
Chróst Józef	Piotrków I
Pawelec Józef	Piotrków II
Kasprzak Józef	Lublin
Niedźwiedz Franciszek	Piotrków II
Klimuk Józef	Czerniejów Kolonia
Zalewski Jan	Czerniejów
Kasprzak Władysław	Chmiel II
Białoch Andrzej	Chmiel I
Gut Jan	Las Żabia Wola
Banach Władysław	Jabłonna
Stachyra Apolonia	Piotrków Ośrodek ⁶⁷

⁶⁶ Tamże, sygn. 39.

⁶⁷ Tamże, sygn. 37.

Mikołaj Pawelec pełnił funkcję przewodniczącego do lipca 1949 roku. Brak danych o ostatnim przewodniczącym GRN Piotrków z przełomu 1949/1950.

ZARZĄD GMINY

Do 1950 roku nadal obowiązywały w większości przepisy przedwojenne odnośnie ustroju gminnego. Wójt stał na czele kolegiального zarządu gminy. Jak wspomniano wyżej pierwszym Wójtem Gminy został Marian Marczewski z Jabłonna. Marian Marczewski zakończył pracę na urzędzie Wójta 21 stycznia 1945 roku. Przekazał obowiązki Podwójciemu Józefowi Pawelcowi. Prawdopodobnie zajmował się odtąd tylko przewodzeniu gminnej radzie narodowej. Wkrótce potem podwójci Pawelec został powołany na pełnoprawnego Wójta Gminy Piotrków, natomiast podwójcim został Adam Zonik.⁶⁸ W tym pierwszym gorącym okresie nie ma wzmianek o ławnikach zarządu gminy. Wójt i podwójci działali samodzielnie.

Wójt Józef Pawelec pracował na tym urzędzie do kwietnia 1946 roku. Jego następcą został Adam Zonik - poprzednio podwójci. Objął urząd w maju 1946 roku.⁶⁹ W listopadzie 1946 roku podwójcim został Władysław Dudzic ze Skrzynic.⁷⁰ Jest to pierwsza wzmianka archiwalna o pozostałych członkach Zarządu Gminy Piotrków.

Jesienią 1946 roku Wójt Adam Zonik został odwołany i zastąpiony przez niejakiego Skórskiego. Od tego czasu zaczyna się okres wielu zawirowań wśród władz gminy. Nowego Wójta odwołano już po miesiącu pracy. Jego obowiązki pełnił ówczesny Przewodniczący Gminnej Rady Narodowej Paweł Kalina, przez następne miesiące był *pełniącym obowiązki wójta* (przełom 1946/1947) Nie trwało to długo, ponieważ Kalina przedstawił zaświadczenie lekarskie o ciężkiej chorobie.⁷¹

W sierpniu 1947 roku władze powiatowe powierzyły obowiązki Wójta Janowi Klimkowi (p.o. wójta).⁷² Dopiero we wrześniu lub na początku października 1947 roku mieszkańcy wybrali wreszcie nowego Wójta Stanisława Nawrockiego. W dniu 13 października oficjalnie przejął urząd i klucze do kasy gminnej.⁷³ Dopiero za jego czasów władza uległa stabilizacji.

Zarząd Gminy Piotrków w 1948 roku:

Nazwisko i imię	Funkcja	Miejsce zamieszkania
Nawrocki Stanisław	Wójt Gminy	Brak danych
Podsiadły Mateusz	Członek zarządu	Piotrków I
Klimek Józef	Członek zarządu	Piotrków II
Mituła Walenty	Członek zarządu	Jabłonna ⁷⁴

⁶⁸ Tamże, sygn. 37, k. 119,

⁶⁹ Tamże, sygn. 45, k. 35.

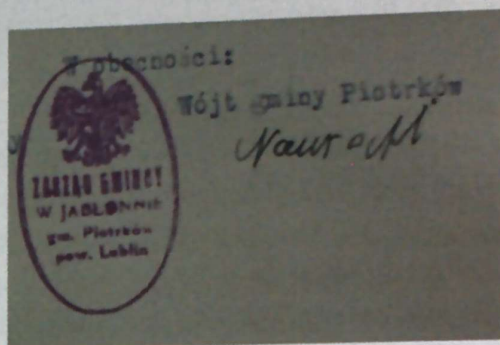
⁷⁰ Tamże, sygn. 39, k. 8.

⁷¹ Tamże, sygn. 38, k. 44.

⁷² Tamże, sygn. 45, k. 103.

⁷³ Ur. 1905, pochodził z Piotrkowa II, z zawodu rolnik nie ukończył żadnej szkoły, a aktach wpisano "samouk", członek SL.

⁷⁴ Tamże, sygn. 37, k. 23.

Pieczęć Zarządu Gminy Piotrków i podpis Wójta Nawrockiego.

Wójt Nawrocki pracował do lipca 1949 roku, kiedy to kolejnym Wójtem został Mikołaj Pawelec - poprzednio Przewodniczący Gminnej Rady Narodowej w Piotrkowie.⁷⁵ Nowy Wójt pracował do końca 1949 roku i następnie zastąpił do Aleksander Pawelec, który pracował tylko do maja 1950 roku - czasu likwidacji urzędu wójtowskiego.

URZĄD GMINY (BIURO ZARZĄDU) 1944-1950

W lipcu i sierpniu 1944 roku zorganizowano Urząd Gminy Piotrków zwane Biurem Zarządu Gminy pod kierunkiem sekretarza Franciszka Chęcińskiego.⁷⁶ W UG zatrudniono następujące osoby:

Nazwisko i imię	Miejscowość
Jeziński Zygmunt	Zastępca sekretarza
Wiśniewski Leon	Referent gminny
Gruszczyński Kazimierz	Referent gminny
Gruszczyńska Józefa	Referent gminny
Kuzowska Wacława	Referent gminny
Sałata Feliks ⁷⁷	Woźny gminny
Sałata Mieczysław	Goniec gminny ⁷⁸

Skład pracowników bardzo często się zmieniał. Rotacja na niższych stanowiskach urzędniczych była ogromna. Bardzo często pracowali tutaj młodzi ludzie z okolicznych wsi. Płace były bardzo niskie i wypłacane nieregularnie. Praca zaś w ciężkich warunkach i niewdzięczna. Należało bowiem ściągać od ludności kontyngenty, podatki. Przepisy często się zmieniały, powoli następowały coraz większy nacisk ideologiczny. Najczęściej młody urzędnik po kilku miesiącach pracy odchodził.

Pierwszy Sekretarz Gminy Franciszek Chęciński pracował prawdopodobnie do 1945

⁷⁵ Tamże, k. 186.

⁷⁶ ukończył 5 klas gimnazjum, ur. 1901, zamieszkały w Jabłonie. Z zawodu buchalter.

⁷⁷ Odszedł na własną prośbę w 1947 roku.

⁷⁸ APL, Akta gminy Jabłonna, sygn. 27, k. 34.

roku. Następnym sekretarzem został Anatol Awerkowicz (notowany styczeń 1946).⁷⁹ Tenże wkrótce potem także odszedł z pracy. Zastąpił go Józef Jabłoński, który także nie pracował długo.

W 1948 roku w Urzędzie Gminy Piotrków pracowali:

Nazwisko i imię	stanowisko	Miejsce zamieszkania
Klimkiewicz Aleksander	Sekretarz Gminy	Jabłonna
Kłys Maria ⁸⁰	Zastępca sekretarza	Jabłonna
Adamek Zofia	Referent wojskowy	Jabłonna
Cioczek Antoni	Referent podatkowy	Jabłonna
Kotowicz Mieczysław	Referent podatkowy	Jabłonna
Kurowska Janina	Kasjerka	Jabłonna
Kurowska Waclawa	Referent administracyjny	Jabłonna
Jabłoński Stanisław	Kancelista	Jabłonna
Kośka Józef	Woźny	Jabłonna ⁸¹

Wykaz pracowników w 1949 roku:

Nazwisko i imię	Stanowisko
Klimkiewicz Aleksander	Sekretarz Gminy
Kotowicz Mieczysław (ur. 1920)	Referent
Jabłoński Stanisław	Pracownik samorządowy
Cioczek Antoni	Referent meldunkowy
Kurowska Janina	Referent podatkowy
Fusiek Andrzej	Pracownik samorządowy
Świeboda Marian	Pracownik samorządowy
Szafranek Stanisław	Pracownik samorządowy ⁸²

Sołtysi Gminy w latach 40-tych:

Gromada (sołectwo)	Nazwisko i imię	Okres pracy
Chmiel I	Buczek Jan	1944-1949-
Chmiel II	Galant Tomasz	1944- 1948
	Kłys Józef	1948-1949-
Chmiel kolonia	Syta Stanisław,	1944-1948
	Niezbecki Andrzej,	1949-
Czerniejów wieś	Bryda Stanisław,	1944 -
	Mydlarski Stanisław	1949
Czerniejów kolonia	Nizbecki Andrzej	1944

⁷⁹ Tamże, sygn. 45, k. 1.

⁸⁰ Bardzo ceniona przez władze gminy. Gdy w Lublinie powstał projekt aby ją przenieść do innej gminy. Bardzo usilnie protestowano. Akta gminy Piotrków, sygn. 39, k. 58. Pochodziła z Dolhobyczowa.

⁸¹ Tamże, sygn. 37.

⁸² Tamże, sygn. 40, k. 27.

Jabłonna I	Sałek Władysław, Cieślak Michał	1944- 1948 1949-
Jabłonna II (gromada powstała około 1949 roku)	Sałek Bolesław	-1949-
Jabłonna kolonia (początkowo jako Jabłonna Majątek)	Wójcik Władysław Rusinek Stefan	1944 - -1949-
Piotrków I	Klimek Józef, Mączka Paweł	1944-1948 1949-
Piotrków II	Buczkowski Józef Warda Stanisław Buczkowski Józef Niedźwiedź Franciszek	1944 1945 1945-1948 1949-
Piotrków kolonia	Kowalczyk Władysław, Skrzypek Franciszek	1944 1949-
Piotrkówek	Ziętek Józef	1944 - 1949 -
Skrzynice	Motyl Stanisław	1944- 1949-
Skrzynice II	Bogusławski Józef	-1949 -
Skrzynice kolonia	Tarka Jan, Młynarski Antoni	1944 - 1948 1949-
Wólka Jabłońska	Cieślak Józef Tarasiński Jan	1944- 1945 1945- 1949-

Samorząd gminny nie miał prawa istnieć w socjalistycznym państwie. Na mocy ustawy z 20 marca 1950 roku *O terenowych organach jednolitej władzy państwowej*⁸³ zniesiono samorząd terytorialny (pozostał nadal okręg zwany gminą). Jego cały majątek przejęło państwo. Rozwiązano organy wykonawcze gmin (wójt i zarząd gminy), rady gromadzkie. Ich kompetencje przejęły rady narodowe. Wprowadzono wtedy jednolity system władz i administracji terenowej oparty na wzorach radzieckich. Rady narodowe *były organami władzy państwowej w jednostkach podziału terytorialnego i na ich obszarze kierowały działalnością gospodarczą, społeczną i kulturalną. Na czele rad stały prezydium, które w praktyce przejęły funkcję rad narodowych.*⁸⁴ Rady narodowe wybierano w wyborach powszechnych przez miejscową ludność.⁸⁵ Pierwsze wybory przeprowadzono jednak dopiero w 1954 roku.

W ten sposób pełnię władzy w gminie przejęły rady narodowe oraz prezydium – organ kolegialny. Już wcześniej obniżano rolę wójta i zarządu, teraz zlikwidowano te pozostałości sanacyjnej Polski. Prezydium zbierały się na sesjach, podobnie jak wcześniej zarządy gminy. Pozostały nadal urzędy gminy pracujące pod kierunkiem sekretarzy gmin. Sekretarze wchodzili odtąd w skład prezydium.⁸⁶

⁸³Dz. U. 1950, nr 14, poz. 130.

⁸⁴M. Kallas, *Historia ustroju Polski*, Warszawa 2001, s. 396.

⁸⁵Tamże.

⁸⁶Dz. U. 1950, nr 14, poz. 130.

Sołtysi do tej pory podlegali wójtom i starostom; od czasu wejścia przepisów z 1950 roku podlegali przewodniczącym gminnych rad narodowych.

Po wojnie utrzymywał się podział na gromady wiejskie z sołtysami na czele. Nie miały one jednak żadnych uprawnień samorządowych.

Lata 1950-1954 to najczarniejszy okres w dziejach Polski. W tym okresie zmiany we władzach gminnych były bardzo częste.

Od czerwca 1950 roku rozpoczął się nowy etap historii gminy Piotrków. Powołano nowy skład prezydium, który przejął pełnię władzy w gminie.

GMINNA RADA NARODOWA 1950-1954

Skład gminnej rady narodowej z tego okresu jest bardzo trudno poznać. Radni byli nieustannie powoływani i odwoływani z funkcji. W 1951 roku w skład GRN wchodził:

Nazwisko i imię	Miejscowość
Zonik Adam	Czerniejów
Psuj Antoni	Piotrków I
Mydlarski Stanisław	Czerniejów
Kilianek Władysław	Piotrkówek
Zaborek Józef	Chmiel II
Wieprzowski Jan	Chmiel II
Wanda Gustaw	Chmiel I
Gieroba Cecylia	Skrzynice II
Dobrzyński Stanisław	Majątek Jabłonna
Frączek Leontyna	Jabłonna
Warda Stanisław	Chmiel kolonia
Lesiak Ryszard	Chmiel II
Bryda Eugeniusz	Czerniejów
Szewczyk Leon	Brak danych
Tracz Tadeusz	Czerniejów
Golianek Antoni	Kolonia Piotrków
Pawelec Stanisław	Kolonia Czerniejów ⁸⁷

⁸⁷ APL, Akta gminy Piotrków, sygn. 66, k. 43.

PREZYDIUM GRN 1950-1954

Lata 1950-1954 to najczarniejszy okres w losach polskiej wsi. Od czerwca 1950 roku na czele Prezydium Gminnej Rady Narodowej stał Adam Zonik. Pracował do stycznia 1951 roku i został zastąpiony przez Stefana Rusinka.⁸⁸ Tenże pracował na tym stanowisku do końca 1954 roku.⁸⁹ Zastępcą Przewodniczącego pozostawał Aleksander Pawelec - ostatni Wójt Gminy Piotrków. W skład prezydium wchodził też Wacław Młynarczyk.⁹⁰

BIURO PREZYDIUM 1950-1954

Niewiele zachowało się danych o pracownikach biura prezydium GRN w Piotrkowie. W 1951 roku pracowali w nim: Mieczysław Kotowicz, Janina Kurowska, Antoni Cioczek, Stanisław Jabłoński i niejaki Polesiak.

Ważną pozycję w gminie zajmował Sekretarz Prezydium. Początkowo był nim (1950-1951) Mieczysław Kotowicz. Kotowicz, jak sam pisał, *nie mógł sprostać obowiązkowi planu 6 letniego* i chciał zmienić pracę.⁹¹ Kolejnym Sekretarzem Prezydium był Mieczysław Krzyżanowicz.

SOŁTYSI GMINY W LATACH 1950-1954

Trudno ustalić listę sołtysów z tego okresu. Zachował się spis sołtysów z 1953 roku:

Sołectwo	Nazwisko i imię
Czerniejów wieś	Bryda Stanisław
Czerniejów kolonia	Wajrak Czesław
Chmiel I	Piskorek Jan
Chmiel II	Kłys Józef
Skrzynice kolonia	Młynarczyk Antoni
Skrzynice	Żmuda Stanisław
Piotrków II	Buczowski Józef
Piotrkówek	Odój Mieczysław
Piotrków kolonia	Januszek Franciszek
Jabłonna II	Samborski Michał
Wólka Jabłońska	Kulka Antoni
Jabłonna majątek	Kochaniec Bronisław
Piotrków I	Klimek Władysław

⁸⁸ Adam Zonik został usunięty jako słabo wywiązujący się z zobowiązań wobec państwa.

⁸⁹ akta gminy Piotrków, sygn. 63, b.p.

⁹⁰ APL, Akta gminy Piotrków, sygn. 66, k. 3.

⁹¹ Tamże, sygn. 67, k. 55 i 59.

Skrzynice II	Skórski Franciszek
Jabłonna I	Cieślak Michał ⁹²

Pierwsza połowa lat 50-tych to najczarniejszy okres w historii powojennej polskiej wsi. Władze gminne zajmowały się głównie zbieraniem narzuconych obowiązkowych dostaw (mleko, zboże, ziemniaki i żywiec) oraz zawyżonych podatków. W gminie Piotrków przeprowadzono nową klasyfikację gruntów i mieszkańcy dowiedzieli się, że dysponują doskonałej jakości gruntami, co oczywiście wiązało się z dużo większymi podatkami. Walka o nową klasyfikację gruntów będzie się ciągnęła przez kilkanaście następnych lat.

Rozpoczęto przygotowania do nowego podziału administracyjnego kraju. Gminy funkcjonujące od dziesiątek lat, także w trakcie dwóch wojen światowych zostały przeznaczone do likwidacji. Miały je zastąpić bardziej "socjalistyczne" jednostki podziału kraju.

⁹² Tamże, sygn. 70, k. 112.

GROMADZKIE RADY NARODOWE

Już w 1953 roku rozpoczęto przygotowania do zmian w podziale administracyjnym kraju najniższego szczebla. Dawne granice gmin miały się zmienić. Gminy miały zastąpić mniejsze jednostki – gromady. Celem reformy miało być *włączenie coraz szerszych rzesz pracujących chłopów do udziału w rządzeniu Państwem, rozwijaniu ich twórczej inicjatywy i aktywności dla pomnażania dobrobytu i kultury wsi.*⁹³

Zlikwidowano już samorząd gminny, teraz likwidacji miały ulec także gminy. Kraj miał ulec zupełnej przebudowie. Gromady miały stać się załączkiem dużych, kolektywnych gospodarstw rolnych, na kształt radzieckich kołchozów.

25 września 1954 roku weszła w życie ustawa o reformie podziału administracyjnego.⁹⁴ W miejsce dotychczasowych gmin powstały nowe gromady położone na terenie jednej lub sąsiadujących ze sobą dawnych gmin. Nowe gromady miały mieć powiązania komunikacyjne, wspólne *urządzenia gospodarcze, kulturalne lub zdrowotne* (art. 2). Liczba mieszkańców miała się wahać od tysiąca do trzech tysięcy, powierzchnia od 15 do 50 kilometrów kwadratowych. Na czele całości stała gromadzka rada narodowa z prezydium (przewodniczący, zastępca, sekretarz prezydium i dwóch, trzech członków).⁹⁵ Początkowo gromadzkie rady narodowe (GRN) miały bardzo wąskie kompetencje. Według ustawy gromadzkie rady: *kierują w swoim zakresie na terenie gromady działalnością gospodarczą, społeczną i kulturalną* (art. 10).⁹⁶ W praktyce zostały głównie sprowadzone do wykonywania zarządzeń władz powiatowych. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej sprawowało szczegółową kontrolę nad działalnością władz gromadzkich.

Gromada uchwałała budżet (z czego połowa szła na kilkusobową administrację), zarządzała mieniem gromadzkim, prowadziła sprawy meldunkowe i rejestrację rowerów. Budżety gromadzkie powiązane były z budżetem powiatowym. Bez wsparcia władz powiatowych żadne inwestycje nie mogły być prowadzone, gdyż przekraczało to możliwości niewielkiej gromady. W tych czasach w niewielkim zakresie remontowano drogi sposobem szarwarkowym. Głównym zadaniem gromad okazało się organizowanie rolnictwa w celu powiększenia zbiorów i maksymalne zrealizowanie narzuconych planów skupu i podatków. Gromady obejmowały kilka wsi, często nie mając na swoim terenie prawie żadnych instytucji użyteczności publicznej z wyjątkiem szkół. Często Gminne Spółdzielnie, ośrodki zdrowia, komendy MO itp. pozostawały poza granicami gromady, skazując je na niesamodzielną byt.

Sołtysi w historii miewali lepsze i gorsze okresy, ale byli zawsze. Obowiązki sołtysów przejęli pełnomocnicy gromadzkich rad narodowych, powoływani przez gromadzką radę narodową. Do ich zadań należało organizowanie czynów społecznych, zwoływanie zebrań wiejskich, wystawiali świadectwa pochodzenia zwierząt. Co tydzień uczestniczyli w odprawach w biurze gromadzkim. Instytucja pełnomocników nie sprawdziła się i nigdy nie

⁹³ Wstęp do ustawy z 25 września 1954 roku o reformie podziału administracji wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych, Dz. U. 1954, nr 43, poz. 191.

⁹⁴ Dz. U. 1954, nr 43, poz. 191.

⁹⁵ Tamże.

⁹⁶ Tamże.

została przez wieś zaakceptowana. Pełnomocnicy nie byli przez nich wybierani i nie reprezentowali wsi. Byli to po prostu przedstawicielami władzy egzekwującymi wykonywanie przez obywateli obowiązków wobec państwa. W latach 1954–1958 zebrania wiejskie nie mogły uchylać żadnych uchwał, mogły jedynie zgłaszać postulaty.⁹⁷

Gromady miały się stać załącznikiem przyszłych dużych kolektywnych gospodarstw rolnych. Powoli wprowadzano kolektywne formy gospodarowania.

Od lutego 1958 roku weszła w życie nowa ustawa o radach narodowych dająca im większe uprawnienia.⁹⁸ Rozpoczęto także proces komasacji gromad w większe jednostki, większość z nich była bowiem kompletnie nieefektywna. Przy tworzeniu gromad propaganda tłumaczyła, że władza będzie bliżej ludzi. Gdy rozpoczęto scalanie gromad nie było żadnej akcji propagandowej, więc ludzie odbierali to z nieufnością.

Według ustawy o radach narodowych z 1958 roku precyzyjniej sformułowano zakres działania rad narodowych i ich kompetencje. Rada uchwałała na posiedzeniach lub rozpatrywała akty o zasadniczym znaczeniu dla podległego terytorium, jak budżet, plan społeczno-gospodarczy, sprawozdania z jego wykonania. Do zadań gromadzkich rad należało w szczególności: *współdziałanie z kółkami rolniczymi, spółdzielniami produkcyjnymi, dbanie o prawidłową gospodarkę w lasach, współdziałanie ze spółdzielniami w zakresie zaopatrzenia i usług, zarząd mieniem gromadzkim, drobnymi zakładami produkcyjnymi, usługowymi, zabezpieczenie pomieszczeń i obsługa szkół podstawowych, przysposobienia rolniczego, izb porodowych, bibliotek.*⁹⁹ Aparatem wykonawczym i zarządzającym rady było prezydium, opiniodawczym i kontrolnym - komisje rady. Organami pomocniczymi gromadzkich rad byli sołtysi i zebrania wiejskie. Prezydium (przewodniczący i 4-5 członków) jako organ wykonawczo-zarządzający rady, reprezentowało radę na zewnątrz i organizowało jej pracę. Przewodniczący prezydium wybrany przez radę musiał być zatwierdzony przez Powiatową Radę Narodową. Komisje rady opiniowały i inicjowały sprawy mające być przedmiotem sesji, kontrolowały działalność aparatu prezydium i całej rady. Szefowie komisji gromadzkich nie wchodził w skład prezydium.

Sekretarz gromadzki nie wchodził odtąd w skład prezydium, stojąc na czele biura gromadzkiego złożonego z kilku urzędników (referentów). W biurze gromadzkim pracował też przewodniczący jako etatowy pracownik.

Pierwsze wybory do rad gromadzkich przeprowadzono 5 grudnia 1954 roku. Wyborom tym towarzyszyła wielka akcja propagandowa. Kolejne wybory również przeprowadzano w podobny sposób. Frekwencja zawsze zbliżała się do 100%, tyle samo głosowało na jedyną listę wyborczą – Front Jedności Narodu. Mimo, że wyniki były z góry znane, władze przywiązywały, wzorem ZSRR, dużą wagę do wyborów. Pierwsze dwie kadencje rad narodowych były trzyletnie (1955-1958, 1958-1961). Od 1961 roku kadencje rad narodowych były czteroletnie. Wybory miały miejsce w latach 1961, 1965 i 1969.¹⁰⁰

⁹⁷M. Gończar, Samorząd wsi..., s. 37.

⁹⁸Dz.U. 1958, nr 5, poz. 16 (tekst ujednolicony Dz.U. 1975, nr 26, poz. 139).

⁹⁹Tamże.

¹⁰⁰Daty wyborów: 5 grudnia 1954, 2 lutego 1958, 16 kwietnia 1961, 30 maja 1965, 1 czerwca 1969.

Według ustawy o radach narodowych z 1958 roku na wsiach na nowo powołano sołtysów i zwoływano okresowo zebrania wiejskie. Artykuł 72, punkt 1 i 2 głosił: *Celem rozpatrywania spraw dotyczących poszczególnych wsi, wchodzących w skład gromady zwołuje się zebranie mieszkańców tych wsi (zebranie wiejskie). Dla zapewnienia stałej łączności między poszczególnymi wsiami a gromadzką radą narodową i jej prezydium mieszkańcy wsi wybierają sołtysa.*¹⁰¹ Powrócono do zebrań wiejskich. Sołtys uczestniczył w sesjach GRN z głosem doradczym.

W latach 1954-1972 w okolicy Jabłonny funkcjonowały gromady: Jabłonna, Skrzynice, Chmiel i Piotrków.

GROMADA CHMIEL

W skład nowo powołanej Gromady Chmiel weszły obszary dotychczasowych gromad: Chmiel I, Chmiel II i Chmiel kolonia ze zniesionej gromady Piotrków.¹⁰²

Od 1 stycznia 1956 roku Gromada weszła w skład nowo powołanego powiatu bychawskiego.¹⁰³

KADENCJA 1955-1957

Po wyborach do rad narodowych z 5 grudnia 1954 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Warda Stanisław,
Kłys Józef,
Piskorek Mieczysław,
Węgliński Adam,
Kępka Mieczysław,
Kawczyński Zdzisław,
Zaborek Władysław,
Pawelec Władysław,
Poleszak Stanisław,
Gustaw Wanda,
Juszka Władysława,
Buczek Władysław,
Wójcik Jan,
Siczek Jan,
Piskorek Jan¹⁰⁴

¹⁰¹ Tamże.

¹⁰² Dz. Urz. WRN Lublin, 1954, nr 13, poz. 54.

¹⁰³ Dz. U. 1955, nr 45, poz. 296.

¹⁰⁴ Dz. Urz. WRN Lublin, 1955, nr 1, poz. 51.

W prezydium GRN zasiadali:

Nazwisko i imię	Funkcja
Warda Stanisław	Przewodniczący Prezydium
Piskorek Jan	Zastępca przewodniczącego
Piskorek Mieczysław	Sekretarz prezydium
Kępa Mieczysław	Członek prezydium ¹⁰⁵

KADENCJA 1958-1961

Po wyborach do rad narodowych z 2 lutego 1958 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Nazwisko i imię	Miejscowość
Warda Stanisław	Kolonia Chmiel
Koziół Władysława	Chmiel I
Ciuraj Władysław	Wolnica
Palak Mieczysław	Skrzyniec Kolonia
Piskorek Jan	Chmiel I
Kawczyński Zdzisław	Chmiel II
Majewski Edward	Chmiel II
Zaborek Władysław	Chmiel I
Poleszak Stanisław	Chmiel I
Kępka Tadeusz	Chmiel I
Kowalczyk Józef	Chmiel I
Zaborek Józef	Chmiel I
Ziętek Franciszek	Kolonia Chmiel
Kłys Jan	Kolonia Chmiel
Pitek Józef	Chmiel II
Piskorek Jan	Chmiel II ¹⁰⁶

W prezydium GRN zasiadali:

Nazwisko i imię	Funkcja
Warda Stanisław	Przewodniczący Prezydium
Piskorek Jan	Członek prezydium
Kępa Mieczysław	Członek prezydium

Sekretarzem gromadzkim został Władysława Koziół.

¹⁰⁵ APL, PGRN Chmiel, sygn. 2, k. 7.

¹⁰⁶ APL, PGRN Chmiel, sygn. I, k. 10.

Sołtysi w kadencji 1958-1961:

Sołectwo	Nazwisko i imię
Wolnica	Ziętek Jan
Kolonia Chmiel	Szafranek Stanisław
Chmiel II	Stachyra Jan
Chmiel I	Danielak Edward ¹⁰⁷

Gromada Chmiel funkcjonowała do końca 1961 roku. Następnie została zlikwidowana i włączona w skład gromady Skrzynice.¹⁰⁸ Do końca jej działalności na czele Prezydium stał Stanisław Warda.

GROMADA JABŁONNA

W skład powołanej Gromady Jabłonna włączono obszary dotychczasowych gromad Jabłonna I, Jabłonna II, Wólka Jabłońska, Jabłonna kolonia i Czerniejów wieś ze zniesionej gminy Piotrków. W skład gromady weszły też części obszarów dotychczasowej gromady Tuszów ze zniesionej gminy Piotrowice.¹⁰⁹

Od dnia 1 stycznia 1956 roku gromada weszła w skład nowo powołanego powiatu bychawskiego.¹¹⁰

Gromada tylko raz zmieniła swoje granice. Z dniem 1 stycznia 1969 roku włączono do niej wsie Wierciszów i Kolonia Bychawka "C" ze zniesionej gromady Bychawka.¹¹¹

KADENCJA 1955-1957

W grudniu 1954 roku rozpoczęła działalność GRN w Jabłonie, w kilkanaście dni po wyborach do rad narodowych (5 grudnia 1954). Oficjalna publikacja listy wybranych radnych nastąpiła dopiero w styczniu 1955 roku, ale to nie przeszkadzało w funkcjonowaniu władz gromadzkich. Na pierwszym posiedzeniu GRN przeprowadzono wybory prezydium. Brak jest akt gromady Jabłonna z tego okresu, jednak pewne fakty można ustalić.

Po wyborach do rad narodowych z 5 grudnia 1954 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Rusinek Stefan,
Sałek Bolesław,
Zajac Władysław,

¹⁰⁷ Tamże, sygn. 1, k. 40.

¹⁰⁸ Dz. Urz. WRN Lublin, 1961, nr 11, poz. 84.

¹⁰⁹ Dz. Urz. WRN Lublin, 1954, nr 13, poz. 54.

¹¹⁰ Dz. U. 1955, nr 45, poz. 296.

¹¹¹ Dz. Urz. WRN Lublin, 1968, nr 13, poz. 1010.

Kulka Antoni,
Dobrzyński Stanisław,
Adamiak Czesław,
Bryda Antoni,
Prymas Piotr,
Mastalerz Jan,
Błaszczak Stanisław,
Grela Irena,
Słota Bronisław,
Klimek Andrzej,
Banach Władysław,
Sprawka Władysław,
Cieślak Michał,
Samborski Michał,
Gierełło Kazimierz,
Staszczak Adam,
Fidut Władysław,
Paduch Józef,
Nowak Tadeusz,
Cyrankiewicz Józef,
Zajac Leontyna,
Kamieńczyk Józefa,
Gołotfit Jadwiga,
Świątek Józef,¹¹²

Pierwszym na liście ogłoszonych radnych był Stefan Rusinek. Umieszczenie go na pierwszym miejscu było sygnałem, że władze powiatowe i wojewódzkie to właśnie jego chcą widzieć na stanowisku Przewodniczącego i tak też się stało. Stefan Rusinek kierował Gromadą do 1957 roku.

KADENCJA 1958-1961

Po wyborach do rad narodowych z 2 lutego 1958 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Samborski Jan,
Kurek Paweł,
Zonik Adam,
Kochaniec Władysław,
Szewczyk Stanisław,
Dobrzyński Stanisław,

¹¹² Dz. Urz. WRN Lublin, 1955, nr 1, poz. 1.

Grela Irena,
 Studziński Józef,
 Dojutrek Stanisław,
 Klimek Paweł,
 Klimek Edward,
 Klimek Andrzej,
 Bychawski Zygmunt,
 Samborski Michał,
 Paradowski Jan,
 Krzowski Feliks,
 Szewczyk Edward,
 Romanek Paweł,
 Misztal Stanisław,
 Nawlatyna Józef,
 Zając Paweł,
 Czuryło Antoni,
 Bryda Eugeniusz,
 Wajrak Bolesław,
 Niedźwiadek Bolesław,
 Wójcik Stanisław,
 Nowak Paweł¹¹³

W skład Prezydium GRN włączono następujące osoby:

Nazwisko i imię	Funkcja
Zonik Adam	Przewodniczący prezydium ¹¹⁴
Wójcik Stanisław	Członek prezydium
Romanek Paweł	Członek prezydium
Studziński Józef	Członek prezydium ¹¹⁵

Sekretarzem gromadzkim został Zygmunt Szewczyk.

W 1958 roku zakończył się okres władzy Stefan Rusinka (1951-1957). Władze powiatowe postanowiły na nowych ludzi. Przewodniczącym został Adam Zonik, który jednak wkrótce odszedł ze stanowiska (prawdopodobnie w końcu 1958 roku). Jego następcą został Władysław Kochaniec, który pracował do stycznia 1960 roku. Od lutego 1959 roku na nowego przewodniczącego wybrano Władysława Zająca. Zmiana władzy być może miała związek z jakimiś nieprawidłowościami w biurze gromadzkim, ponieważ w tym samym czasie dyscyplinarnie zwolniono Zygmunta Szewczyka - sekretarza gromadzkiego. Nowym sekretarzem był Marian Olech. W biurze gromadzkim pracowali ówczasie: Alicja Piątek

¹¹³ Dz. Urz. WRN Lublin, 1958, nr 4, poz. 24.

¹¹⁴ Ukończył 4 klasy szkoły podstawowej

¹¹⁵ APL, PWRN Lublin, sygn. 1842.

i Stanisław Wójcik.

W aktach wojewódzkich zachowała się ankieta o gromadzkie Jabłonna ze stycznia 1960 roku:

Liczba ludności	3050
Liczba sołectw	4
Obszar gromady	3 406 ha
Traktory	3
Agregaty młocarniane	5
Silniki spalinowe i elektryczne	160
Żniwiarki i kosiarki	22
Elektryfikacja	Zelektryfikowane 333, do elektryfikacji 750
Szkoły	Szkoła Podstawowa w Jabłonnie, szkoła podstawowa w Tuszowie, szkoła podstawowa w Czerniejowie
Świetlice wiejskie	W Tuszowie
Biblioteki	W Jabłonnie
Kina	Objazdowe raz w miesiącu
Ośrodki zdrowia	W Jabłonnie
Apteki	Punkt apteczny w Jabłonnie
Sklepy	Sklep spożywczy w Jabłonnie, sklep tekstylny w Jabłonnie, gospoda ludowa w Jabłonnie, sklep spożywczy
Mleczarnie i zlewnia mleka	Zlewnia mleka w Czerniejowie, Tuszowie i Jabłonnie
Młyny	Dwa młyny prywatne, Jabłonna i Czerniejów
Tartaki	Brak
Remizy	Czerniejów (pompa motorowa i osprzęt konny), OSP Jabłonna, brak remizy, jest pompa motorowa
Drogi	Do siedziby powiatu z Bychawki do Bychawy droga bita, do Czerniejowa 4 km asfaltu, do Wólki Jabłońskiej 3 km asfaltu,
Studnie	W Jabłonnie I i II 200 sztuk studni, w Czerniejewie 140 studni, Tuszów 70 szt., w Wólce Jabłońskiej 25 sztuk
Zbiorniki wodne	Zbiornik przeciwpożarowy w Jabłonnie, staw w Jabłonnie,
Rzemieślnicy	3 kowali, 10 stolarzy, 20 murarzy i 20 cieśli
Budownictwo w latach 1958-1959	50 domów, z czego 25 drewnianych
Gminna Spółdzielnia	Jabłonna
Posterunek MO	Jabłonna Majątek
USC	Jabłonna
Urząd Pocztowy	Jabłonna
PGR	Jest spółdzielnia produkcyjna w Jabłonnie, 10 członków
Kółka rolnicze	3 kółka; Jabłonna, Tuszów i Czerniejów

Sołtysi w kadencji 1958-1961:

Miejscowość	Nazwisko i imię
Jabłonna I	Sałata Paweł
Wólka Jabłońska	Kulka Antoni
Tuszów	Szewczyk Edward
Czerniejów	Mrozik Józef

KADENCJA 1961-1965

Po wyborach do rad narodowych z 16 kwietnia 1961 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Dobrzyński Stanisław,
Niedźwiadek Krystyna,
Sałata Paweł,
Frączek Stanisław,
Studziński Józef,
Samborski Jan,
Witkowski Zbigniew,
Grela Irena,
Klimek Paweł,
Fidut Edward,
Nowakowski Bolesław,
Krzowski Feliks,
Klimek Andrzej,
Oduj Stanisław,
Mazurkiewicz Helena,
Paduch Józef,
Romanek Paweł,
Nawłatyna Józef,
Mołąg Witold,
Rozwód Krystyna,
Mrozik Józef,
Wójcik Józef,
Nowak Stanisław,
Wajrak Bolesław,
Zalewska Genowefa,
Nowak Paweł,
Niedźwiadek Józef¹¹⁶

¹¹⁶ Dziennik Urzędowy WRN Lublin, 1961, nr 7, poz. 53.

W prezydium GRN zasiadali:

Nazwisko i imię	Funkcja
Fidut Edward	Przewodniczący prezydium
Sałata Paweł	Członek prezydium
Paduch Józef	Członek prezydium

W 1961 roku do pracy w Jabłonie wrócił Mieczysław Kotowicz, który pracował jeszcze w dawnej gminie Jabłonna. W biurze gromadzkim pracowała też Krystyna Nalepa - referent administracyjny, Andrzej Fusiek, Stanisław Wójcik - referent ds. skupu. W następnych latach pojawia się nazwisko Aliny Podgórskiej - referenta finansowego.

Najważniejsze osoby w gromadzie w latach 60-tych:

Nazwisko i imię	Funkcja
Wikira Waław	Kierownik szkoły w Jabłonie
Kraszewski Jan	Kierownik szkoły w Czerniejowie
Romanek Paweł	Kierownik szkoły w Tuszowie
Niedźwiadek Zofia	Przewodnicząca KGW ¹¹⁷ Czerniejowie
Wajrak Józef	Komendant OSP w Czerniejowie
Odój Stanisław	Komendant OSP w Jabłonie
Frączek Stanisław	Prezes Kółka Rolniczego w Jabłonie
Mrozik Józef	Sołtys wsi Czerniejów
Szewczyk Edward	Sołtys wsi Tuszów
Klimek Paweł	Sołtys
Dwojakowski Henryk	Sekretarz KG PZPR
Chabros Kazimierz	Agronom gromadzki
Bryda Zdzisław	Prezes GS Piotrków
Dwojakowska Irena	Kierownik UPT ¹¹⁸

KADENCJA 1965-1969

Po wyborach do rad narodowych z 30 maja 1965 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Dobrzyński Stanisław,
 Studziński Józef,
 Wikira Waław,
 Frączek Stanisław,
 Sałata Paweł,
 Nadolna Stefania,
 Odój Stanisław,

¹¹⁷ Koło Gospodyń Wiejskich.

¹¹⁸ Urząd Pocztowo Telekomunikacyjny.

Michalska Wiesława,
 Fidut Henryk,
 Klimek Paweł,
 Kowalczyk Józef,
 Mazurkiewicz Helena,
 Baran Adam,
 Odój Paweł,
 Staszczak Aleksander,
 Zając Władysław,
 Romanek Paweł,
 Cyrankiewicz Jan Roman,
 Moląg Witold,
 Klimek Mieczysław,
 Kraszewski Jan,
 Mroziak Józef,
 Piasecka Zofia,
 Niedźwiadek Helena,
 Niedźwiadek Zofia,
 Zalewski Jan,
 Kowalski Bolesław¹¹⁹

W prezydium GRN w tej kadencji zasiadali:

Nazwisko i imię	Funkcja
Fidut Henryk	Przewodniczący prezydium
Wikira Waław	Członek prezydium
Klimek Mieczysław	Członek prezydium
Sałata Paweł	Członek prezydium
Kowalski Bolesław	Członek prezydium

Sekretarzem prezydium pozostawał Mieczysław Kotowicz, jednak wiosną 1967 roku został zwolniony z pracy i zatrudniono w jego miejsce Tadeusza Świderskiego.¹²⁰

Na początku lipca 1967 roku przewodniczący Henryk Fidut złożył rezygnację ze stanowiska. Nowym przewodniczącym został Józef Zając.¹²¹

W tym okresie w biurze gromadzkim pracowali: Tadeusz Świderski, Krystyna Nalepa, Stanisław Wójcik- referent skupu i Maria Głusiec.¹²² W 1968 roku wymienia się także Janinę Stachyrę- księgową.

¹¹⁹ Dz. Urz. WRN Lublin, 1965, nr 17, poz. 83.

¹²⁰ APL, PGRN Jabłonna, sygn. 48, k. 17.

¹²¹ Tamże, k. 25.

¹²² Tamże, k. 26.

KADENCJA 1969-1972

Po wyborach do rad narodowych z 1 czerwca 1969 w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Studziński Józef,
Banach Władysław,
Kowalczyk Józef,
Kurek Zofia,
Andrzejewski Czesław,
Mordel Kazimierz,
Nadolna Stefania,
Wikira Waław,
Zemsał Paweł,
Klimek Paweł,
Baran Adam,
Zajac Helena,
Staszczak Aleksander,
Romanek Paweł,
Cyrankiewicz Jan,
Krzymowski Edward,
Klimek Mieczysław,
Kozak Jan,
Szewczyk Leon,
Szyszka Józef,
Łużecki Czesław,
Kraczewski Jan,
Zalewski Jan,
Kowalski Bolesław,
Kulka Halina,
Bryda Eugeniusz,
Zalewska Genowefa¹²³

W prezydium GRN zasiadali:

Nazwisko i imię	Funkcja
Baran Adam	Przewodniczący prezydium
Wikira Waław	Członek prezydium
Klimek Mieczysław	Członek prezydium
Salata Paweł	Członek prezydium

¹²³ Dz. Urz. WRN Lublin, 1969, nr 11, poz. 129.

Wykaz sołtys i podsołtysów gromady Jabłonna w 1970 roku:

Sołectwo	Nazwisko i imię
Jabłonna I	Kowalczyk Józef
Jabłonna II	Klimek Paweł
Czerniejów	Mrozik Józef
Tuszów	Zajac Stefan
Wierciszów	Mituła Jan
Bychawka kolonia	Ciećko Julian ¹²⁴

W 1969 roku rozpoczął pracę nowy sekretarz gromadzki Wiktor Kozak. Powyższe władze gromadzkie funkcjonowały do końca 1972 roku.

GROMADA PIOTRKÓW

Gromada Piotrków została powołana z końcem 1954 roku. W jej skład weszły obszary dotychczasowych gromad: Piotrków I, Piotrków II i Piotrków Kolonia oraz Piotrkówek ze zniesionej gminy Piotrków.¹²⁵

Od 1956 roku gromada należała do powiatu bychawskiego.¹²⁶

KADENCJA 1955-1957

Po wyborach do rad narodowych z 5 grudnia 1954 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Pawelec Aleksander,
 Ziętek Stanisław,
 Makarska Jadwiga,
 Buczkowski Józef,
 Skwarzyńska Franciszka,
 Sławek Stanisław,
 Tomaszewski Michał,
 Skwarzyński Stanisław,
 Rudzki Władysław,
 Tarasiński Edward,
 Pawelec Tadeusz,
 Małek Władysław,
 Nawrocki Stanisław,
 Marczak Maria,
 Dziadosz Czesław,

¹²⁴ APL, PPRN Bychawa, sygn. 147, k. 6.

¹²⁵ Dz. Urz. WRN Lublin, 1954, nr 13, poz. 54.

¹²⁶ Dz. U. 1955, nr 45, poz. 296.

Mysłowski Wojciech,
Duda Marian,
Kozieł Jan,
Właźlik Tadeusz,
Tarasińska Maria,
Darczuk Henryk,
Pawelec Stanisław,
Januszek Franciszek,
Grzegorzyc Jan,
Radziej Józef,
Piskorek Wiktor,
Golianek Jan¹²⁷

Niestety z braku akt z tego okresu trudno określić pierwszego Przewodniczącego Gromady Piotrków. Prawdopodobnie był nim Aleksander Pawelec.

KADENCJA 1958-1961

Po wyborach do rad narodowych z 2 lutego 1958 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej Piotrków włączono następujące osoby:

Tarasiński Stanisław,
Skwarzyński Stanisław,
Kraszewski Jan,
Pawelec Józef s. Michała,
Pawelec Aleksander,
Tarasiński Edward,
Ziętek Władysław s. Wawrzyńca,
Podsiadły Mateusz,
Kulik Józef,
Gutek Józef,
Kasperski Józef,
Małek Władysław,
Tynecki Józef,
Poleszak Władysław,
Małek Stanisław s. Grzegorza,
Tomaszewski Michał,
Sławek Stanisław,
Pawelec Mikołaj s. Józefa,
Pawelec Franciszek,

¹²⁷ Dz. Urz. WRN Lublin, 1955, nr 1, poz. 51.

Grzegorzyc Jan s. Mikołaja,
 Pawelec Stanisław,
 Nawłatyna Stanisław,
 Januszek Franciszek,
 Golianek Jan,
 Rorat Stefan,
 Koziół Jan,
 Mysłowski Wojciech¹²⁸

W prezydium GRN w latach 1958-1961 zasiadali:

Nazwisko i imię	Funkcja
Poleszak Władysław	Przewodniczący prezydium
Tarasiński Stanisław	Członek prezydium
Januszek Franciszek	Członek prezydium
Skwarzyński Stanisław	Członek prezydium ¹²⁹

Na stanowisku sekretarza gromadzkiego zatrudniono Edwarda Molendę. W biurze gromadzkim pracował dodatkowo rachmistrz Stanisław Ziętek. Sołtysami byli: Władysław Rudzki w Piotrkowie I i Władysław Chrust w Piotrkowie II.

KADENCJA 1961-1965

Po wyborach do rad narodowych z 16 kwietnia 1961 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Nazwisko i imię	Miejscowość
Gutek Józef	Piotrków I
Siewierska Stanisława	Piotrków I
Pawelec Aleksander	Piotrków I
Poleszak Wiktor	Piotrków I
Skwarzyński Stanisław	Piotrków I
Podsiadły Mateusz	Piotrków I
Kulig Józef	Piotrków I
Wieprzowski Józef	Piotrków I
Pawelec Wanda	Piotrków I
Sławek Stanisław	Piotrków II
Pawelec Mikołaj	Piotrków II
Tomaszewski Michał	Piotrków II
Pawelec Stanisław	Piotrków II
Pomałeczka Leokadia	Piotrków II
Kasperek Józef	Piotrków II

¹²⁸ Dz. Urz. WRN Lublin, 1958, nr 4, poz. 24.

¹²⁹ APL, PGRN Piotrków, sygn. 5, k. 1.

Niedźwiedź Tadeusz	Piotrków II
Pawelec Tadeusz	Piotrków II
Gutek Józef	Piotrków II
Warda Stanisław	Piotrków II
Zaborek Czesław	Piotrkówek
Mazur Genowefa	Piotrkówek
Mysłowski Wojciech	Piotrkówek
Goljanek Jan	Kolonia Piotrkówek
Januszek Franciszek	Kolonia Piotrkówek
Szafranek Bolesław	Kolonia Piotrkówek

W prezydium GRN zasiadali (od 1961 roku):

Nazwisko i imię	Funkcja
Golianek Jan	Przewodniczący prezydium
Warda Stanisław	Członek prezydium
Poleszak Wiktor	Członek prezydium
Mazur Genowefa	Członek prezydium

W tym okresie nowym sekretarzem gromadzkim został Stanisław Kordulski. Na stanowisku agronoma gromadzkiego zatrudniono Zofię Ciężkał. W 1963 roku na stanowisku sekretarza gromadzkiego zatrudniono Stanisława Sławka, który pracował przez wiele następnych lat.

Także w 1963 roku miała miejsce zmiana we władzach gromadzkich. Nowe prezydium:

Nazwisko i imię	Funkcja
Warda Stanisław	Przewodniczący prezydium
Mazur Genowefa	Członek prezydium
Poleszak Wiktor	Członek prezydium

Powyższe prezydium utrzymało się do końca 1964 roku. Następnie Stanisław Warda został odwołany i w jego miejsce powołano Stanisława Pawelca.¹³⁰

¹³⁰ APL, PGRN Piotrków, sygn. 19, k. 1.

KADENCJA 1965-1969

Po wyborach do rad narodowych z 30 maja 1965 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Nazwisko i imię	Miejscowość
Cieślak Emilia	Piotrkówek
Filozof Edward	Piotrków II
Gutek Józef	Piotrków II
Grzegorzczak Jan s. Mikołaja	Piotrków II
Gutek Józef	Piotrków I
Grzegorzczak Jan s. Michała	Piotrków II
Golianek Jan	Piotrków kolonia
Kulik Józef	Piotrków I
Klimek Tadeusz	Piotrków I
Karaś Józefa	Piotrków I
Kłapeć Czesław	Piotrkówek
Marzec Bolesław	Piotrków I
Mełgieś Józef	Piotrków II
Mysłowski Wojciech	Piotrkówek
Mazur Genowefa	Piotrkówek
Mietlicki Józef	Piotrków II
Okapa Stanisław	Kolonia Piotrków
Pawelec Józef	Piotrków I
Pawelec Zofia	Piotrków I
Pawelec Stanisław	Piotrków II
Poleszak Stanisław	Piotrków II
Skwarzyński Stanisław	Piotrków I
Skwarzyński Władysław	Piotrków I
Samborska Stanisława	Piotrków II
Skwarzyński Józef	Piotrków II
Tarasiński Edward	Piotrków I
Ziętek Jan	Kolonia Piotrków ¹³¹

W prezydium GRN zasiadali:

Nazwisko i imię	Funkcja
Pawelec Stanisław	Przewodniczący prezydium
Klimek Tadeusz	Członek prezydium
Marzec Bolesław	Członek prezydium
Golianek Jan	Członek prezydium
Sławek Stanisław	Członek prezydium

¹³¹ APL, PGRN Piotrków, sygn. 22, k. 7.

Sekretarzem gromadzkim pozostawał Stanisław Sławek. Na stanowisku agronoma gromadzkiego pracował Bolesław Niedźwiedź i następnie Ignacy Jakubowski. Ważną pozycję w gromadzie zajmował Bolesław Marzec- kierownik szkoły podstawowej.

Gromada liczyła, według danych z 1968 roku, 4 sołectwa i 2 786 mieszkańców oraz 828 gospodarstw.¹³²

Sołtysi w kadencji 1967-1970:

Sołectwo	Nazwisko i imię
Piotrków I	Ziętek Edward
Piotrków II	Skwarzyński Józef, poprzednio Władysław Chrust ¹³³
Piotrkówek	Szafranek Stanisław
Kolonia Piotrków	Kanclerz Franciszek ¹³⁴ (poprzednio Franciszek Januszak)

KADENCJA 1969-1972

Po wyborach do rad narodowych z 1 czerwca 1969 w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Nazwisko i imię	Miejscowość
Adamowski Stanisław	Piotrków II
Gutek Franciszek	Piotrków II
Grzegorzczak Jan	Piotrków II
Grzegorzczak Stanisław	Piotrków II
Golianek Jan	Kolonia Piotrków
Klimek Tadeusz	Piotrków I
Kulig Józef	Piotrków I
Kozioł Tadeusz	Piotrkówek
Marzec Bolesław	Piotrków I
Mełgieś Józef	Piotrków II
Mysłowski Wojciech	Piotrkówek
Okapa Stanisław	Kolonia Piotrków
Pawelec Stanisław	Piotrków II
Poleszak Józef	Piotrków I
Pawelec Józef	Piotrków II
Rzucidło Maria	Piotrków I
Skwarzyński Władysław	Piotrków II
Skwarzyński Stanisław	Piotrków I
Sławek Stanisław	Piotrków II
Skwarzyński Józef	Piotrków II
Siatkowski Stanisław	Piotrków II
Wac Jan	Piotrkówek

¹³² APL, PGRN Piotrków, sygn. 22, k. 75.

¹³³ Mieszkał głównie w Lublinie i został odwołany.

¹³⁴ Tamże, sygn. 46, k. 37.

Wach Tadeusz	Piotrków I
Tynecka Franciszka	Piotrków I
Ziętek Władysław	Piotrków I
Ziętek Aleksander	Piotrków I
Ziętek Edward	Piotrków I ¹³⁵

W prezydium GRN zasiadali:

Nazwisko i imię	Funkcja
Pawelec Stanisław	Przewodniczący prezydium
Klimek Tadeusz	Członek prezydium
Marzec Bolesław	Członek prezydium
Golianek Jan	Członek prezydium
Sławek Stanisław	Członek prezydium

Wykaz sołtysów gromady Piotrków w 1970 roku:

Sołectwo	Nazwisko i imię
Piotrków I	Pawelec Józef
Piotrków II	Grzegorzyc Stanisław
Piotrkówek	Ziętek Leszek
Kolonia Piotrków	Okapa Stanisław ¹³⁶

Gromada Piotrków funkcjonowała do końca 1972 roku. Na jej czele stał Stanisław Pawelec.

¹³⁵ APL, PGRN Piotrków, sygn. 12.

¹³⁶ APL, PPRN Bychawa, sygn. 147, k. 11.

GROMADA SKRZYNICE

W skład nowo powołanej gromady Skrzynice weszły obszary dotychczasowych gromad: Skrzynice wieś, Skrzynice kolonia i Czerniejów ze zlikwidowanej gminy Piotrków w powiecie lubelskim.¹³⁷

Od 1 stycznia 1956 roku gromada weszła w skład nowo powołanego powiatu bychawskiego.¹³⁸

Z dniem 1 stycznia 1962 roku do gromady Skrzynice włączono obszar gromady Chmiel.¹³⁹

KADENCJA 1955-1957

Po wyborach do rad narodowych z 5 grudnia 1954 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Młynarczyk Antoni,
Bryda Bolesław,
Burzak Antoni,
Małocha Józef,
Niedźwiadek Józef,
Dojutrek Władysław,
Skórski Franciszek,
Błaszczak Józef,
Żmuda Stanisław,
Skórski Józef,
Klimek Józef,
Niedźwiadek Czesław,
Wilkołowski Zdzisław,
Stachyra Marian,
Stachyra Tadeusz,
Dobrowolski Henryk,
Koborski Henryk¹⁴⁰

¹³⁷ Dz. Urz. WRN Lublin, 1954, nr 13, poz. 54.

¹³⁸ Dz. U. 1955, nr 45, poz. 296.

¹³⁹ Dz. Urz. WRN Lublin, 1961, nr 11, poz. 84.

¹⁴⁰ Dz. Urz. WRN Lublin, 1955, nr 1, poz. 51.

Do prezydium GRN włączono następujące osoby:

Nazwisko i imię	Funkcja
Skórski Józef	Przewodniczący prezydium
Niedźwiadek Czesław	Zastępca przewodniczącego
Wilkołowski Zdzisław	Sekretarz prezydium
Młynarczyk Antoni	Członek prezydium

W początku czerwca 1955 roku przewodniczący Józef Skórski został odwołany ze stanowiska przewodniczącego. Prawdopodobnie naciskały na to władze powiatowe. W dniu 28 czerwca przystąpiono do wyborów nowego przewodniczącego. Kandydował Bolesław Bryda - dotychczasowy pełnomocnik gromadzki w Skrzynicach oraz Józef Skórski - odwołany przewodniczący. Jest to bardzo nietypowy przypadek, aby odwołany dopiero co przewodniczący kandydował powtórnie. W tamtym okresie kandydat zawsze był jeden i był przegłosowywany jednomyślnie. W głosowaniu zwyciężył Bolesław Bryda.¹⁴¹

To właśnie Bolesław Bryda objął przewodnictwo w gromadzie Skrzynice i kierował nią przez wiele następujących lat.

KADENCJA 1958-1961

Po wyborach do rad narodowych z 2 lutego 1958 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Żmudziak Stanisław,
Dudziak Tadeusz,
Niedźwiadek Czesław,
Niedźwiadek Bronisław,
Skórski Józef s. Andrzeja,
Bryda Bolesław,
Krysa Jan,
Skórski Józef s. Mateusza,
Nowak Czesław,
Nowak Tadeusz,
Ciachura Stanisław,
Mościcki Marian,
Dobrowolski Henryk,
Oberski Eugeniusz,
Chojnacki Paweł,
Pawłowska Józefa,
Gęca Feliks¹⁴²

¹⁴¹ APL, PGRN Skrzynice, sygn. 1.

¹⁴² Dz. Urz. WRN Lublin, 1958, nr 4, poz. 24.

W prezydium GRN zasiadali:

Nazwisko i imię	Funkcja
Bryda Bolesław	Przewodniczący prezydium
Mościcki Marian	Członek prezydium
Żmuda Stanisław	Członek prezydium

Na sekretarza gromadzkiego powołano Henryka Dobrowolskiego.

KADENCJA 1961-1965

Po wyborach do rad narodowych z 16 kwietnia 1961 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Kalina Paweł,
Sobczyszczak Ryszard,
Zarosa Jan,
Dudziak Krystyna,
Motyl Stanisław,
Garboń Jan,
Bryda Bolesław,
Cioczek Mieczysław,
Skórski Jan s. Jana,
Skórski Józef s. Mateusza,
Ciachura Stanisław,
Mościcki Marian,
Oberski Eugeniusz,
Rudzka Maria,
Niedźwiadek Janina,
Grodkowski Jan,
Niedźwiadek Henryk¹⁴³

W prezydium GRN zasiadali:

Nazwisko i imię	Funkcja
Bryda Bolesław	Przewodniczący prezydium
Ciachura Stanisław	Członek prezydium
Motyl Stanisław	Członek prezydium
Kawczyński Zdzisław	Członek prezydium

¹⁴³ Dz. Urz. WRN Lublin, 1961, nr 7, poz. 53.

Sołtysi kadencji 1958-1961

Sołectwo	Nazwisko i imię
Czerniejów kolonia	Gęca Feliks
Skrzynice kolonia	Młynarczyk Antoni
Skrzynice I	Żmuda Stanisław
Skrzynice II	Krysa Jan

Pracownikami biura gromadzkiego na początku lat 60-tych byli: Henryk Dobrowolski - sekretarz gromadzki, Danuta Kasprzak - referent ds funduszu gromadzkiego, Eugeniusz Oberski - referent ds. skupu, Maria Głusiec- referent ds skupu.¹⁴⁴

KADENCJA 1965-1969

Po wyborach do rad narodowych z 30 maja 1965 roku w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Sobczyszczak Ryszard,
 Kalina Paweł,
 Sobczyszczak Stanisława,
 Motyl Stanisław,
 Zarosa Jan s. Wojciecha,
 Bryda Bolesław,
 Cioczek Mieczysław,
 Krysa Stefania,
 Skórski Józef,
 Ciachura Stanisław,
 Piskorek Zofia,
 Rudzka Maria,
 Grodkowski Jan,
 Niedźwiadek Henryk,
 Dziadosz Fryderyk,
 Czerwiński Władysław,
 Surma Marian,
 Zaborek Józef,
 Zaborek Władysław,
 Buczek Henryk,
 Kępka Czesław,
 Stachyra Jan,
 Siczek Maria,
 Kłys Jan,
 Wójcik Stanisław,

¹⁴⁴ Tamże, sygn. 26.

Szafranek Janina,
Zaborek Tadeusz s. Mikołaja¹⁴⁵

W prezydium GRN zasiadali:

Nazwisko i imię	Funkcja
Bryda Bolesław	Przewodniczący prezydium
Ciachura Stanisław	Członek prezydium
Zarosa Jan	Członek prezydium
Surma Marian	Członek prezydium
Zaborek Tadeusz	Członek prezydium ¹⁴⁶

Pracownicy biura gromadzkiego w końcu lat 60-tych: Danuta Oźga - referent finansowy, Maria Rudzka - rachmistrz gromadzki, Leon Szewczyk - agronom gromadzki.¹⁴⁷

W czerwcu 1967 roku zwolniono z pracy sekretarza Henryka Dobrowolskiego i zatrudniono Eugeniusza Kosiarczyka.¹⁴⁸

KADENCJA 1969-1972

Po wyborach do rad narodowych z 1 czerwca 1969 w skład Gromadzkiej Rady Narodowej włączono następujące osoby:

Kosiarczyk Eugeniusz,
Sobczyszak Ryszard,
Zarosa Jan,
Burzak Jan,
Sobczyszczak Stanisława,
Dudziak Janina,
Cioczek Mieczysław,
Bryda Bolesław,
Piotrowski Józef,
Oźga Danuta,
Ciachura Stanisław,
Rudzka Maria,
Grotkowski Jan,
Chojnacki Paweł,
Świstak Tadeusz,
Gajowiak Adam,

¹⁴⁵ Dz. Urz. WRN Lublin, 1965, nr 17, poz. 83.

¹⁴⁶ APL, PGRN Skrzynice, sygn. 60.

¹⁴⁷ Tamże.

¹⁴⁸ Tamże.

Dziadosz Fryderyk,
 Surma Marian,
 Kłys Jan,
 Wieprzowski Czesław,
 Buczkowski Stanisław,
 Buczek Henryk,
 Podolski Czesław,
 Zaborek Tadeusz,
 Sławek Stanisław,
 Stachyra Bolesław,
 Skrzypek Lida¹⁴⁹

Niestety akta gromadzkiej rady narodowej w Skrzynicach z lat 1969-1972 nie zachowały się. Trudno określić władze gromadzkie. Prawdopodobnie na czele gromady stał Bolesław Bryda. Agronomem gromadzkim był natomiast Wiesław Majewski.

Wykaz sołtysów gromady Skrzynice w 1970 roku:

Sołectwo	Nazwisko i imię
Skrzynice I	Żmuda Stanisław
Skrzynice II	Skórski Franciszek
Kolonia Skrzynice	Młynarczyk Antoni
Kolonia Czerniejów	Świstak Tadeusz
Chmiel I	Danielak Edward
Chmiel II	Stachyra Bolesław
Kolonia Chmiel	Wójcik Stanisław
Wolnica	Zaborek Waław ¹⁵⁰

¹⁴⁹ Dz. Urz. WRN Lublin, 1969, nr 11, poz. 129.

¹⁵⁰ APL, PPRN Bychawa, sygn. 147, k. 14.

3. gromadę BELŻYCE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Bełżycach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Bełżyce, Zastawie, Podole i Wzgórze z gminy Bełżyce;
4. gromadę BIAŁKA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Białce; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Białka wieś, Białka kol., Wólka Białecka, Dąbrowa, Zgnila Struza Jaszczów kol. z gminy Jaszczów oraz gromada Maryniów z gminy Brzeziny;
5. gromadę BISKUPICE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Biskupicach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Pelczyn, Biskupice, Struza kol., Bonów oraz Siostrzyłów bez miejscowości Majdan Siostrzytowski wieś z gminy Jaszczów;
6. gromadę BORZECZÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Borzechowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Borzechów wieś, Kępa Borzechowska, Borzechów kol., Majdan Borzechowski z gminy Niebrzwa oraz gromada Majdan Skrzyński z gminy Bełżyce;
7. gromadę BRZEZICE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Brzezicach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Brzezice, Brzezicki Siedliszczki z gminy Piaski oraz gromada Struza z gminy Jaszczów;
8. gromadę BYCHAWA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Bychawie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Bychawa, Leńniczowska, Giezdany, Wandzin, Wincentówek i Ządziebie z gminy Bychawa;
9. gromadę BYCHAWKA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Bychawce; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Bychawka B, Bychawka C, Wierciszów, południowa część obszaru dotychczasowej gromady Iłyce obejmująca miejscowość Bychawka, część południowo-zachodnią dotychczasowej gromady Tuszków o powierzchni około 80 ha oraz część obszaru dotychczasowej gromady Iłyce obejmująca miejscowość: Bychawka A, Nr 1 i Bychawka Nr 2 z gminy Piotrowice oraz gromada Zdrapy z gminy Bychawa;
10. gromadę CHMIEL z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Chmielcu; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Chmiel I, Chmiel II, Chmiel kol. z gminy Piotrków;
11. gromadę CHMIELNIK z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Chmielniku; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Chmielnik wieś, Chmielnik kol., Góra z gminy Wojciechów oraz gromada Kierz z gminy Bełżyce;
12. gromadę CHODEL z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Chodli; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Chodel, Zastawki, Borów, Jezów, Trzciniec, Budzyn, Huta Borowska, Majdan Borowski oraz część obszaru dotychczasowej gromady Ratoszyn obejmująca miejscowość Kawęczyn z gminy Chodel, w powiecie lubelskim oraz gromady: Adelina, Osiny z gminy Godów, w powiecie puławskim;
13. gromadę CIECHANKI z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Ciechankach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Ciecchanki, Ostrówek wieś, Ostówek kol., Łańcuchów, Wólka Łańcuchowska i Sepca z gminy Brzeziny;
14. gromadę CZECHÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Czechowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Czechów, Sławinek, Czechówka, Granicznik z gminy Konopnica;
15. gromadę DĄBROWICA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Dąbrowicy; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Dąbrowica, Płossowice wieś, Płossowice kol. z gminy Jastków;
16. gromadę GAŁĘZÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Gałęzowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Gałęzów wieś, Gałęzów kol. Nr 1, Gałęzów kol. Nr 2, Wola Gałęzowska wieś, Wola Gałęzowska kol., Zaraszów wieś, Zaraszów kol. z gminy Bychawa;
17. gromadę GARDZIENICE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Gardzienicach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Gardzienice I i Gardzienice II z gminy Piaski;
18. gromadę GŁUSK z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Głusku; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Głusk, Abramowice Prywatne, Abramowice Kościelne, Wólka Abramowicka i Dominów z gminy Zembrzyce;
19. gromadę JABLONNA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Jablonnej; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Jablonna I, Jablonna II, Wólka Jabłńska, Jablonna kol., Czernejów wieś z gminy Piotrków oraz część obszaru dotychczasowej gromady Tuszków bez obszarów, które weszły do gromad Zabia Wola i Bychawka z gminy Piotrowice;
20. gromadę JAKUBÓWICE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Jakubowicach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Jakubowice wieś, Jakubowice kol., Marysin, Smugi z gminy Jastków;
21. gromadę JANOWICE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Janowicach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Janowice, Janówek i Józefów z gminy Melgiew;
22. gromadę JASTKÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Jastkowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Jastków, Sieprawice, Panieńszczyzna, Piotrawin Józefów, Snopków, Natolin oraz część obszaru dotychczasowej gromady Dąbrowica obejmująca miejscowość Dąbrowica-Barak kol. z gminy Jastków;
23. gromadę JASZCZÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Jaszczowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Jaszczów, Starościце, Popławy, Cyganka, Łysolaje z gminy Jaszczów;
24. gromadę JÓZEFÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Józefowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Józefów, Emilianów, Majdan Brzezicki oraz część obszaru dotychczasowej gromady Wola Piasecka położona na północ od drogi państwowej Lublin — Piaski z gminy Piaski;
25. gromadę KAWĘCZYN z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Kawęczynie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Kawęczyn, Bystrzejowice A, Bystrzejowice B, Bystrzejowice I, Majdan Kawęczynski, Wierchowiska z gminy Piaski;
26. gromadę KIELCZEWICE MARYJSKIE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Kielczewicach Maryjskich; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Kielczewice Maryjskie, Borkowizna, Kielczewice Dolne wieś, Kielczewice Dolne kol., Dębszczyzna, Kielczewice Górne z gminy Piotrowice;
27. gromadę KONOPNICA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Konopnicy; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Konopnica, Kozubszczyzna, Węglin, Lipniak, Marynin, Stasin oraz część obszaru dotychczasowej gromady Tereszyn obejmująca miejscowość Tereszyn wieś z gminy Konopnica;
28. gromadę KOSARZEW GÓRNY z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Kosarzewie Górnym; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Koszarzew Górny wieś, Koszarzew Dolny wieś, Koszarzew Dolny kol., Stróża Kosarzewska, Urzulin, część obszaru dotychczasowej gromady Koszarzew Górny kol. obejmująca miejscowość Koszarzew Górny kol. oraz część

Akt powołania gromadzkich rad narodowych (Dz. Urz. WRN Lublin, 1954, nr 15, poz. 64)

- obszaru dotychczasowej gromady Teklin obejmująca miejscowość Teklin wieś z gminy Krzczonów;
29. gromadę KOZICE DOLNE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Kozicach Dolnych; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Kozice Dolne, Kozice Górne, Majdan Kozic Dolnych, Majdan Kozic Górnych, Majdanek Kozicki oraz część obszaru dotychczasowej gromady Wola Piasecka położona na południe od drogi państwowej Lublin — Piaski z gminy Piaski;
 30. gromadę KRĘPIEC z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Krępcu; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: część obszaru dotychczasowej gromady Minkowice położona na południe od toru kolejowego Lublin — Chelm oraz części obszarów dotychczasowych gromad: Krępiec, Krępiec Nowy, Kazimierówka i Franciszków z gminy Melgiew, które nie weszły w obręb nowoutworzonej gromady Adampol;
 31. gromadę KRĘŻNICA OKRĄGŁA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Krężnicy Okrągłej; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Krężnica Okrągła i Zalesie z gminy Bełżyce;
 32. gromadę KRZESIMÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Krzesimowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Krzesimów, Lubieniec, Zakrzów, Leopoldów, Piotrówek i Ciechanki Krzesimowskie z gminy Melgiew;
 33. gromadę KRZCZONÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Krzczonowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Krzczonów, Borzęcin, Krzczonów kol., Krzczonów folwark oraz część obszaru dotychczasowej gromady Kosarzew Górny kol. obejmująca miejscowości Zielona i Bożydar, część obszaru dotychczasowej gromady Zuków obejmująca miejscowość Lipniak oraz część obszaru dotychczasowej gromady Teklin obejmująca miejscowość Gierniak z gminy Krzczonów;
 34. gromadę ŁOPIENNIK z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Lopienniku; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Lopiennik, Kazimierów, Majdan Radliński, Ludwinów oraz część obszaru dotychczasowej gromady Radlin obejmująca miejscowość Radlin kol. i Stasin kol. z gminy Chodel, w powiecie lubelskim oraz gromady Kępa wieś i Kępa kol. z gminy Wilkołaz, w powiecie kraśnickim;
 35. gromadę ŁUGÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Ługowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Ługów, Ożarów, Sługocin, Wysockie z gminy Jastków;
 36. gromadę ŁUSZCZÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Łuszczowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Łuszczów kol. Łuszczów I, Łuszczów II, Turka z gminy Wólka;
 37. gromadę MALINÓWKA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Malinówce; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Malinówka, Albertów, Jasieniec i Zawadów z gminy Brzeziny;
 38. gromadę MELGIEW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Melgwi; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Melgiew, Melgiew Podzamcze, Zurawniki, Dominów, Trzeciaków, Trzeszkowice oraz część obszaru dotychczasowej gromady Minkowice położona na północ od toru kolejowego Lublin — Chelm z gminy Melgiew;
 39. gromadę MĘTÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Mętowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Mętów, Głuszczyzna, Zabia Wola, Cmilów z gminy Zemborzyce;
 40. gromadę MILEJÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Milejowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Milejów osada, Milejów wieś, Antoniów kol., Antoniów wieś, Klarów, Górne i Zalesie z gminy Brzeziny;
 41. gromadę MOTYCZ z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Motyczu; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Motycz, Motycz-Józefin, Motycz Leśny, Sporniak i Uniszowice z gminy Konopnica;
 42. gromadę NIEDRZWICA KOŚCIELNA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Niedrzwicy Kościelnej; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Niedrzwica Kościelna, Sobieszczany wieś, Sobieszczany kol., Majdan Sobieszczanski i Zaluze z gminy Niedrzwica;
 43. gromadę NIEDRZWICA DUŻA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Niedrzwicy Dużej; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Niedrzwica Duża, Marianka, Tomaszówka, Warszawka Kolonia, Krebsówka z gminy Niedrzwica oraz gromada Czółna z gminy Bełżyce i południowa część obszaru dotychczasowej gromady Osmolice kol. — granica przebiega drogą Majdan Krężnicki — Osmolice z gminy Piotrowice;
 44. gromadę OLSZOWIEC z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Olszowcu; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Olszowiec, Osowa wieś, Osowa kol. i Wola Duża z gminy Bychawa oraz część obszaru dotychczasowej gromady Kosarzew Dolny, obejmująca miejscowości Biesiadki i Romanów z gminy Krzczonów;
 45. gromadę PALIKIJE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Palikijach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Palikije, Sporniak, Stasin północna część obszaru dotychczasowej gromady Maszki — granica podziału przebiega drogą pierwszą od północy i równoległą do rzeczki przecinającej wieś Maszki oraz część obszaru dotychczasowej gromady Milocin położona na południe od linii kolejowej Lublin — Puławy z gminy Wojciechów;
 46. gromadę PIASKI z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Piaskach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Piaski, Gielczew i Kęblów z gminy Piaski;
 47. gromadę PIOTROWICE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Piotrowicach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Piotrowice, Bystrzyca Nowa, Bystrzyca Stara, Kajetanówka oraz północna część obszaru dotychczasowej gromady Iżyce obejmująca miejscowość Iżyce wieś z gminy Piotrowice;
 48. gromadę PIOTRKÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Piotrkowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Piotrków I, Piotrków II, Piotrkówek, Piotrków kol. z gminy Piotrków;
 49. gromadę PUCHACZÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Puchaczowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Puchaczów, Brzeziny, Turowola, Starawieś, Wesołówka z gminy Brzeziny, w powiecie lubelskim oraz gromada Bogdanaka z gminy Wiszniewice, w pow. chełmskim;
 50. gromadę RADAWIEC DUŻY z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Radawcu Dużym; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Radawiec Duży, Radawiec Mały i Pawlin z gminy Konopnica;
 51. gromadę RATOSZYN z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Ratoszynie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Ratoszyn I bez miejscowości Kawęczyn wieś, Ratoszyn II, Grondy i Żosinek oraz część obszaru dotychczasowej gromady Radlin obejmująca miejscowość Radlin wieś z gminy Chodel;
 52. gromadę RURY WIZYTKOWSKIE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Rurach Wizytkowskich; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Rury Wizytkowskie, Rury Bonifratskie, Rury Jezuckie z gminy Konopnica oraz gromada Majdan Wrotkowski z gminy Zemborzyce;

53. gromadę SKRZYNIC z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Skrzyńcu; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Skrzyńc i Wierzchowska z gminy Bełżyce oraz gromada Borów kol. z gminy Chodel;
54. gromadę SKRZYNIC z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Skrzyńcach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Skrzyńc wieś, Skrzyńc kol., Czerniejów kol. z gminy Piotrków;
55. gromadę SOBIANOWICE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Sobianowicach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Sobianowice, Bystrzyca, część obszaru dotychczasowej gromady Pliszczyn obejmująca miejscowości Pliszczyn kol., Pliszczyn wieś, Zagrody kol. oraz gromady Łysaków, Dziuchów i Swoboda z gminy Wólka;
56. gromadę STRYZEWICE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Strzyżewicach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Strzyżewice, Franciszków, Dębina, Pawłów i Pawłówek z gminy Piotrowice;
57. gromadę STRZESZKOWICE DUZE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Strzeszkowicach Dużych; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Strzeszkowice Duże, Strzeszkowice Małe, Radawczyk kol., Radawczyk wieś z gminy Niedrzyca, część południowa obszaru dotychczasowej gromady Radawiec Mały obejmująca obszar położony na południe od przecięcia się granicy gromad: Radawiec Mały i Bablin oraz część obszaru dotychczasowej gromady Tereszyn obejmująca miejscowość Trojaskowice wieś z gminy Konopnica;
58. gromadę TOMASZOWICE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Tomaszowicach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Tomaszowice wieś, Tomaszowice kol., Moszna, Moszenki z gminy Jastków oraz część obszaru dotychczasowej gromady Miłocin położona na północ od linii kolejowej Lublin — Warszawa z gminy Wojciechów;
59. gromadę TRAWNIKI z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Trawnikach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Trawniki wieś, Trawniki kol.; z gminy Jaszczów, w powiecie lubelskim oraz gromada Ewopole z gminy Pawłów, w powiecie chełmskim;
60. gromadę WILCZOPOLE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Wilczopolu; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Wilczopole kol., Wilczopole wieś, Klina, Majdan Mętowski oraz część obszaru dotychczasowej gromady Kalinówka położona na południe od drogi Lublin — Piaski z gminy Zemborzyce;
61. gromadę WOLA SŁAWIŃSKA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Woli Sławińskiej; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Wola Sławińska, Sławin, Dębówka, Szerokie z gminy Konopnica;
62. gromadę WOJCIECHÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Wojciechowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Wojciechów, Wojciechów kol. Nr 1, Wojciechów kol. Nr 3, Gaj Stary, Gaj Nowy, Ignaców oraz południowa część obszaru dotychczasowej gromady Maszki wieś — granica podziału przebiega drogą pierwszą od północy i równoległą do rzeczki przecinającej wieś Maszki z gminy Wojciechów;
63. gromadę WÓLKA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Wólce; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Wólka, Biskupie kol., Długie, Rudnik, Jakubowice Murowane, Trześniów, Świdniczek, Świdnik Mały wieś oraz część obszarów dotychczasowych gromad: Świdnik Duży, Świdnik Mały kol. i Biskupie wieś położone na północ od drogi bitej Lublin — Melgiew z gminy Wólka;
64. gromadę ZABIA WOLA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Zabiej Woli; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Zabia Wola, Osmolice wieś oraz część obszaru dotychczasowej gromady Osmolice kol., położona na północ od drogi Majdan Krężnicki — Osmolice wieś oraz część obszaru dotychczasowej gromady Tuszów kol. obejmująca obszar położony między rzeką Kosarzewka a drogą Tuszów — Zabia Wola oraz między drogami Jablonna — Osmolice i Tuszów — Izyce z gminy Piotrowice oraz gromady Polanówka, Prawiedniki wieś i Prawiedniki kol. z gminy Zemborzyce;
65. gromadę ZADĘBIE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Zadębii; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Zadębie I, Zadębie II, Zadębie III i Hajdów z gminy Wólka;
66. gromadę ZEMBORZYCE z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Zemborzycach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Zemborzyce Kościelne, Zemborzyce Podlesne, Zemborzyce Dolne, Zemborzyce Wojciechowskie, Zemborzyce Tereszyńskie z gminy Zemborzyce oraz gromada Krężnica Jara z gminy Niedrzyca;
67. gromadę ZOFIÓWKA z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Zofiówce; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Zofiówka, Ciechanki Łęczyńskie, Rossosz i Trębaczów z gminy Melgiew oraz gromada Nowogród z gminy Wólka;
68. gromadę ZUKÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Żukowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Żuków Dworski, Walentynów, Policzyzna, Majdan Policki, Antoniówka i Olszanka oraz część obszaru dotychczasowej gromady Żuków obejmująca miejscowość Żuków wieś z gminy Krzczonów.

SEKRETARZ SESJI

PRZEWODNICZĄCY SESJI

WRN

WRN

Stanisława Wągorowska

Jan Skulimowski

UCHWAŁA NR 13,

WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ
W LUBLINIE

z dnia 5 października 1954 r.

w sprawie podziału na nowe gromady powiatu łukowskiego.

Na podstawie art. 3 ust. 1, ustawy z dnia 25.IX.1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz. U. Nr 43, poz. 191), Wojewódzka Rada Narodowa w Lublinie uchwala co następuje:

W powiecie łukowskim, województwie lubelskim tworzy się następujące gromady:

1. gromadę ADAMÓW z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Adamowie; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Adamów, Gulów, Hordziezka z gminy Gulów oraz gromada Zakępie z gminy Serokomla;
2. gromadę BIAŁOBRZEGI z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Białobrzegach; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Białobrzeżki wieś, Bożniewice, Ruskawieś, Wyganka i Białobrzeżki folwark z gminy Białobrzeżki;
3. gromadę BURZEC z siedzibą gromadzkiej rady narodowej w Burcu; w skład nowoutworzonej gromady wchodzi obszary dotychczasowych gromad: Siedliska, Szczalb oraz część obszaru dotychczasowej gromady Burzec obejmująca miejscowość Burzec wieś z gminy Wojcieszków;

Akt powołania gromadzkich rad narodowych (Dz. Urz. WRN Lublin, 1954, nr 15, poz. 64)

GMINNA JABŁONNA W LATACH 1973-1990

W latach 1954-1972 podstawową jednostką podziału administracyjnego kraju pozostawały Gromadzkie Rady Narodowe (gromady). Gromady w powszechnej opinii nie sprawdzały się, zajmując się głównie poborem podatków. Powstały w czasach stalinizmu, ich celem była kolektywizacja wsi i nie przystawały do rzeczywistości lat siedemdziesiątych XX wieku.

Te sprawy omawiał VI Zjazd PZPR w 1971 roku oraz VI Plenum PZPR w 1972 roku. W początkach 1972 roku władze państwowe podjęły decyzję o powołaniu gmin – większych jednostek terytorialnych, często w granicach dawnych gmin (funkcjonujących do 1954 roku). 29 listopada 1972 roku Sejm uchwalił ustawę *O utworzeniu gmin i zmianie ustawy o Radach Narodowych*.¹⁵¹

W skład nowoutworzonej Gminy Jabłonna w powiecie bychawskim włączono sołectwa: Chmiel Drugi, Chmiel - Kolonia, Chmiel Pierwszy, Czerniejów, Czerniejów - Kolonia, Jabłonna Druga, Jabłonna Pierwsza, Piotrków Drugi, Piotrków - Kolonia, Piotrków Pierwszy, Skrzynice Drugie, Skrzynice - Kolonia, Skrzynice Pierwsze, Tuszów, Wierciszów i Wolnica.¹⁵²

¹⁵¹Dz. U. 1972, nr 49, poz. 312.

¹⁵²Dz. Urz. WRN Lublin, 1972, nr 12, poz. 239.

Lukowa Trzecia, Osuchy, Pisklaki, Podsośnina, Szarajówka, Szostaki.

10. Gminę Obsza z siedzibą gminnej rady narodowej w Obszy; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Babice, Dorbozy, Obsza, Olchowiec, Wola Obszańska, Zamch Drugi, Zamch Pierwszy.

11. Gminę Tarnogród z siedzibą gminnej rady narodowej w Tarnogrodzie; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Luchów Dolny, Luchów Górny, Różaniec Drugi, Różaniec Pierwszy, Tarnogród, Wola Różaniecka.

12. Gminę Terespol z siedzibą gminnej rady narodowej w Terespole; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Bukownica, Hedwiżyn, Lipowiec, Szozdy, Terespol—Kukielki, Terespol—Zaorenda, Terespol—Zygmunt.

§ 4

W powiecie bychawskim województwa lubelskiego tworzy się następujące gminy:

1. Gminę Bychawa z siedzibą gminnej rady narodowej w mieście Bychawa; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Bychawka Druga, Bychawka Trzecia, Bychawka Trzecia—Kolonia, Gałęzów, Gałęzów—Kolonia Druga, Gałęzów—Kolonia Pierwsza, Kosarzew Dolny, Kosarzew Dolny—Kolonia, Kosarzew Górny, Kosarzew—Stróża, Leśniczówka, Olszowiec, Olszowiec—Kolonia, Osowa, Osowa—Kolonia, Romanów, Skawinek, Urszulin, Wincentówek, Wola Duża, Wola Duża—Kolonia, Zórzapy, Zaraszów, Zaraszów—Kolonia.

2. Gminę Jabłonna z siedzibą gminnej rady narodowej w Jablonnie; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Chmiel Drugi, Chmiel—Kolonia, Chmiel Pierwszy, Czerniejów, Czerniejów—Kolonia, Jabłonna Druga, Jabłonna Pierwsza, Piotrków Drugi, Piotrków—Kolonia, Piotrków Pierwszy, Skrzynice Drugie, Skrzynice—Kolonia, Skrzynice Pierwsze, Tuszów, Wierciszów, Wołnica.

3. Gminę Krzczonów z siedzibą gminnej rady narodowej w Krzczonowie; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Antoniówka, Boży Dar, Gierniak, Kosarzew Górny—Kolonia, Krzczonów Drugi, Krzczonów—Folwark, Krzczonów Pierwszy, Krzczonów—Sołtysy, Krzczonów Trzeci, Krzczonów—Wójtowstwo, Nowiny Żukowskie, Olszanka, Pamięcin, Piotrkówek, Policzyna, Pustelnik, Sobieska Wola Druga, Sobieska Wola Pierwsza, Teklin, Walentynów, Zielona, Żuków Drugi, Żuków—Kolonia, Żuków Pierwszy.

4. Gminę Stara Wieś z siedzibą gminnej rady narodowej w Starej Wsi; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Annów, Boża Wola, Dębina, Józów, Karolin, Kowersk, Majdan Starowiejski, Rudnik Drugi, Rudnik Pierwszy, Wola Gałęzowska, Wola Gałęzowska—Kolonia, Stara Wieś Druga, Stara Wieś Pierwsza, Stara Wieś Trzecia, Szklarnia.

5. Gminę Strzyżewice z siedzibą gminnej rady narodowej w Strzyżewicach; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Borkowizna, Dębina, Dębszczyzna, Franciszków, Izyce, Kajetanówka, Kielczewice Dolne, Kielczewice Dolne—Kolonia, Kielczewice Górne, Kielczewice Maryjskie, Kielczewice Pierwsze, Nowa Bystrzyca, Osmolice Drugie, Osmolice Pierwsze, Pawłów, Pawłówek, Piotrowice, Polanówka, Stara Bystrzyca, Strzyżewice, Zabia Wola.

6. Gminę Wysokie z siedzibą gminnej rady narodowej w Wysokiem; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Antoniówka, Biskupie, Biskupie—Kolonia, Cegielnia, Dragany, Gielczew—Doly, Gielczew Druga, Gielczew Pierwsza, Guzówka, Jabłonowo, Kajetanów, Losień, Nowy Dwór, Nowy Maciejów, Radomirka, Rezerwa, Słupczyno, Sławny, Stary Maciejów, Stólnikowizna, Wysokie, Zabłocie.

7. Gminę Zakrzew z siedzibą gminnej rady narodowej w Zakrzewie; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Baraki, Nikodemów, Ponikwy, Targowisko, Targowisko—Kolonia, Tarnawka Druga, Tarnawka Pierwsza, Wólka Ponikiewska, Zakrzew, Zakrzew—Kolonia.

§ 5.

W powiecie chełmskim województwa lubelskiego tworzy się następujące gminy:

1. Gminę Chełm z siedzibą gminnej rady narodowej w mieście Chełm; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Deputyckie Królewskie, Deputyckie Królewskie—Kolonia, Haliczany, Henrysin, Horodyszczce, Horodyszczce—Kolonia, Ignatów, Ignatów—Kolonia, Janów, Józefin, Józefin Kamieniecki, Kamień, Kamień—Kolonia, Koczów, Kocza—Gotówka, Krzywice, Krzywice—Kolonia, Ludwinów, Majdan Pławaniński, Mołodutyn, Nowe Deputyckie, Nowosiół-

Według ustawy o gminach, gminne rady narodowe pozostawały *organem władzy państwowej i podstawowym organem samorządu społecznego na terenie gminy*. Dalej ustawa głosiła: *Gminna rada narodowa zapewnia wykonanie na terenie gminy zadań państwowych, wzrost i unowocześnienie produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem produkcji rolnej, rozwój gospodarczy, społeczny i kulturalny gminy, zaspokajanie potrzeb bytowych ludności oraz umocnienie dyscypliny społecznej*.¹⁵³

Nowa ustawa o samorządzie gminnym wprowadziła dość rewolucyjne zmiany w PRL-u. Wprowadzono wyraźny podział między funkcjami stanowiącymi i wykonawczymi (do tej pory istniała jedność w postaci prezydium gromadzkich rad narodowych).

Organem uchwałodawczym stała się Gminna Rada Narodowa. Liczyła ona od 20 do 50 radnych.

Rada narodowa funkcjonowała w oparciu o uchwalony przez siebie regulamin. Obradowała na sesjach (co 1-2 miesiące), na których podejmowała uchwały, które jako organ wykonawczy realizował naczelnik gminy.

Gminna Rada spośród siebie wybierała prezydium i komisje. Przewodniczącym rady zostawał, od 1974 roku, pierwszy sekretarz gminnego komitetu PZPR. Bardzo ważną rolę w gminie odgrywał przewodniczący GRN, który nadzorował również naczelnika gminy. Przewodniczący GRN, jego zastępcy i szefowie komisji tworzyli prezydium gminnej rady narodowej. Prezydium gminnej rady narodowej reprezentowało GRN na zewnątrz.

Wybory do Gminnych Rad Narodowych przeprowadzono po raz pierwszy w dniu 9 grudnia 1973 roku. Dlatego też początkowo w gminnych radach narodowych zasiadali dawni radni gromadzcy (styczeń-listopad 1973). Wybory do rad narodowych przeprowadzono następnie: 5 lutego 1978 roku, 17 czerwca 1984 roku i 19 czerwca 1988 roku.

Gminne Rady Narodowe powoływały komisje gminne. Komisje zbierały się cyklicznie omawiając szczegółowe problemy gminne (np. komisja rolnictwa).

Nowością w systemie gminnym było powołanie urzędu gminy. Był to *terenowy organ administracji państwowej do wykonywania zadań naczelnika gminy*. Naczelnik gminy był powoływany i odwoływany przez wojewodę. Gminna Rada Narodowa mogła tylko wyrażać niewiążącą opinię o kandydaturze.¹⁵⁴

Według rozporządzenia dotyczącego uprawnień organów wykonawczych w gminie¹⁵⁵ *naczelnik gminy wykonuje swoje zadania przy pomocy podległego mu urzędu gminy i kierowników zakładów podporządkowanych gminnej radzie narodowej*.¹⁵⁶

Urząd gminy zasadniczo dzielił się na trzy części: biuro urzędu, gminną służbę rolną i urząd stanu cywilnego. Urząd gminy podzielony był na referaty kierowane przez sekretarza biura urzędu gminy. Ważną pozycję zajmował główny księgowy gminy.¹⁵⁷

Gminna służba rolna (GSR) kierowana była przez kierownika. GSR tworzył zespół

¹⁵³Dz. U. 1972, nr 49, poz. 312.

¹⁵⁴Dz. U. 1972, nr 49, poz. 312.

¹⁵⁵Tamże, poz. 315.

¹⁵⁶Tamże.

¹⁵⁷Tamże.

kilku osób sprawujący nadzór nad rolnictwem w gminie i organizujący jego sprawy.¹⁵⁸

W ramach urzędu gminy funkcjonował urząd stanu cywilnego na czele z kierownikiem.¹⁵⁹

Urząd Gminy Jabłonna rozpoczął pracę 1 stycznia 1973 roku na mocy ustawy z 29 listopada 1972 roku *O utworzeniu gmin i zmianie ustawy o radach narodowych*.¹⁶⁰ Urząd funkcjonował w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1972 r. *w sprawie zakresu działania naczelnika gminy, organizacji i zadań urzędu gminy oraz niektórych spraw pracowniczych*.¹⁶¹

Gminnej radzie narodowej podlegały wszelkie instytucje gospodarcze i państwowe na terenie gminy. Miały one obowiązek składania sprawozdań. Gminy stały się z zamierzenia okręgiem samowystarczalnym dla wsi. Na jego terenie działała gminna spółdzielnia samopomoc chłopska, zbiorcza szkoła gminna, biblioteka gminna, gminny ośrodek zdrowia, spółdzielnia kółek rolniczych itp.¹⁶²

Z początkiem czerwca 1975 roku weszła w życie reforma administracji ustanawiająca dwustopniowy podział (zamiast trzystopniowego). Zlikwidowano powiaty, tworząc jednocześnie nowe, mniejsze województwa (zamiast 17 województw – 49).

Gmina Jabłonna została włączona w skład województwa lubelskiego.¹⁶³

Lata siedemdziesiąte był to okres wielkich zmian epoki Edwarda Gierka. Na polskiej wsi zaczęto doceniać młodych, prężnych rolników. Po raz pierwszy od lat wieś nie czuła się wykorzystywana przez władze. Rolnicy mogli nabyć maszyny rolnicze. Zniesiono uciążliwe obowiązkowe dostawy, sklepy zostały lepiej zaopatrzone. Wprowadzono bezpłatne ubezpieczenia zdrowotne dla rolników. Powstało wiele nowych murowanych domów i budynków gospodarczych. Przez wielu starszych ludzi na wsi okres ten jest bardzo dobrze wspomniany. Po latach upokorzeń i ciężkiego życia na wsi dużo się zmieniło.

Radnymi gminy byli początkowo radni wybrani jeszcze w 1969 roku do gromadzkich rad narodowych. Ich kadencja zakończyła się dopiero w listopadzie 1973 roku.

Początkowy entuzjazm epoki Edwarda Gierka zakończył się w drugiej połowie lat siedemdziesiątych kryzysem gospodarczym. Sposobem na przezwyciężenie kryzysu było powołanie Gminnych Komisji Kontroli Społecznych w każdej gminie w sierpniu 1978 roku. Tropiły one nieprawidłowości w dystrybucji dóbr, ale niewiele to pomogło.

Latem 1980 roku wiele zakładów pracy rozpoczęło strajki. Doprowadziło to do zalegalizowania ruchu „Solidarności” (wrzesień 1980).

Na przełomie 1980 i 1981 roku w całym kraju trwała akcja wymiany przewodniczących rad narodowych. Od tej pory nie było bowiem obligatoryjnego łączenia funkcji partyjnych i funkcji w radach narodowych.

13 grudnia 1981 roku wprowadzono stan wojenny. Działalność gminnych rad narodowych została tymczasowo zawieszona. Wznowiły działalność wiosną 1982 roku.

¹⁵⁸Tamże.

¹⁵⁹Tamże.

¹⁶⁰Tamże.

¹⁶¹Tamże.

¹⁶²Dz. U. 1972, nr 49, poz. 312.

¹⁶³Dz. U. 1975, nr 17, poz. 92.

W 1982 roku powinny być się odbyć wybory do rad narodowych, lecz z uwagi na stan wojenny przełożono je na rok 1984.

Po zniesieniu stanu wojennego (1983) władze postanowiły dać pozory zmiany na terenach wiejskich, aby spacyfikować nienajlepsze nastroje. Ustawa z 20 lipca 1983 roku *O systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego*¹⁶⁴ powołała nowe instytucje na kształt samorządu terytorialnego. Każde sołectwo stało się jednostką samorządu wiejskiego. Nie był to samorząd w pełnym tego słowa znaczeniu. Przepisy były dość pokrętne i różnie je interpretowano. Samorząd wiejski otrzymał prawo do dysponowania własnymi funduszami, ale nie uzyskał osobowości prawnej. Zebrania wiejskie decydowały o sprawach lokalnych, powoływały sołtysa i radę sołecką jako organy wykonawcze. Na czele rady mógł stanąć przewodniczący rady sołeckiej, ale często kierował nią sołtys, pełniący jednocześnie funkcję przewodniczącego rady sołeckiej. Główną osobą reprezentującą samorząd wiejski stawał się przewodniczący rady sołeckiej. Prawo zwoływania zebrań wiejskich przysługiwało radzie sołeckiej na wniosek 1/5 pełnoletnich mieszkańców sołectwa. Sołectwo mogło uchwalić swój statut i powoływać komisje. Nadzór nad samorządem wiejskim sprawowała rada narodowa i naczelnik. Nowa ustawa obligowała naczelnika gminy i GRN do respektowania uchwał zebrań wiejskich. Wszelkie sprawy dotyczące poszczególnych wsi musiały być ustalane z danym samorządem wiejskim.

Wybory do rad sołeckich przeprowadzono jesienią 1984 roku, natomiast kolejne jesienią 1988 roku.

Zmiany zapoczątkowane w naszym kraju w 1989 roku doprowadziły do uchwalenia ustawy o samorządzie gminnym w dniu 8 marca 1990 roku. Gminne rady narodowe funkcjonowały do kwietnia 1990 roku. W maju tego samego roku przeprowadzono pierwsze wybory do rad gminnych. Rozpoczął się nowy etap w działalności Gminy Jabłonna.

W archiwum lubelskim zachowały się akta Gminnej Rady Narodowej Jabłonna z lat 1973-1990.

GINNA RADA NARODOWA

Pierwsza sesja GRN miała miejsce 3 stycznia 1973 roku. Uroczystą sesję zaszczycili przedstawiciele władz wojewódzkich i powiatowych. Przybył także sekretarz gminnej organizacji PZPR Jan Złotnicki oraz prezes ZSL w gminie Władysław Kulka.

Zaprezentowano symboliczny akt powołania Gminy Jabłonna. Przedstawiono także nowo powołanego naczelnika gminy Tadeusza Świdzkiego. Powołano władze Gminnej Rady Narodowej - Prezydium GRN:

¹⁶⁴Dz. U. 1983, nr 41, poz. 185.

Nazwisko i imię	Funkcja
Zemsał Paweł	Przewodniczący prezydium
Kosiarczyk Eugeniusz	Zastępca przewodniczącego
Poleszak Józef	Członek prezydium - przewodniczący Komisji Planu, Budżetu i Finansów
Szyszka Józef	Członek prezydium - przewodniczący Komisji Rolnictwa
Wikira Waclaw	Członek prezydium - przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury i Spraw Socjalnych
Kraszewski Jan	Członek prezydium - przewodniczący Komisji Ładu i Porządku Publicznego ¹⁶⁵

Radnymi byli dawni radni gromadzcy wybrani jeszcze w 1969 roku. Było to grono liczące 55 osób.

KADENCJA 1974-1977

Pierwsza sesja nowej kadencji miała miejsce 18 grudnia 1973 roku. Przewodniczył jej Paweł Zemsał. W sesji uczestniczyli nowo wybrani radni:

Nazwisko i imię	Miejscowość
Bobolewski Bolesław	Chmiel II
Burzak Jan	Skrzynice I
Ciuraj Władysław	Wolnica
Ciachura Stanisław	Kolonia Skrzynice
Cioczek Mieczysław	Skrzynice II
Filozof Stanisław	Jabłonna I
Frączek Stanisław	Jabłonna I
Grzegorzczak Stanisław	Piotrków II
Golianek Jan	Kolonia Piotrków
Gajowiak Anna	Kolonia Skrzynice
Kraszewski Jan	Czerniejów
Kowalski Bolesław	Czerniejów
Kulka Władysław	Czerniejów
Klimek Paweł	Jabłonna II
Klimek Tadeusz	Piotrków I
Kosiarczyk Eugeniusz	Skrzynice I
Kalina Jadwiga	Skrzynice I
Klimek Mieczysław	Tuszów
Majewski Bolesław	Jabłonna I
Misztal Krystyna	Tuszów
Marzec Bolesław	Piotrków I
Pędrak Alicja	Chmiel

¹⁶⁵ APL, GRN Jabłonna, sygn. 11, k. 5.

Pawelec Józef	Piotrków I
Pawlak Danuta	Kolonia Piotrków
Poleszak Józef	Piotrków II
Rzucidło Maria	Piotrków II
Skrzypek Lidia	Chmiel I
Surma Marian	Chmiel I
Świstak Tadeusz	Kolonia Czerniejów
Sałek Regina	Jabłonna II
Staszczak Aleksander	Jabłonna II
Studziński Józef	Jabłonna I
Szyszka Józef	Wierciszów
Sławek Stanisław	Piotrków II
Siatkowski Stanisław	Piotrków II
Skórski Franciszek	Skrzynice II
Wajrak Teodora	Jabłonna II
Zemsał Paweł	Wierciszów
Zalewska Genowefa	Czerniejów
Ziętek Władysław	Piotrków I

W trakcie pierwszej sesji GRN powołano prezydium:

Nazwisko i imię	Funkcja
Marzec Bolesław	Przewodniczący prezydium
Pawelec Józef	Zastępca przewodniczącego
Szyszka Józef	Zastępca przewodniczącego
Rzucidło Maria	Przewodniczący Komisji Zaopatrzenia
Skrzypek Lidia	Przewodnicząca Komisji Rolnictwa
Kraszewski Jan	Przewodniczący Komisji Oświaty
Klimek Tadeusz	Przewodniczący Komisji Ładu i Porządku Publicznego ¹⁶⁶

W czerwcu 1975 roku Gmina Jabłonna weszła w skład nowego (mniejszego) województwa lubelskiego. W związku z tym nastąpiła zmiana naczelnika gminy oraz zmiana przewodniczącego gminnej rady narodowej. Odszedł Bolesław Marzec i w jego miejsce powołano Stanisława Kusiaka- aktualnego sekretarza Komitetu Gminnego PZPR w Gminie Jabłonna.

¹⁶⁶ APL, GRN Jabłonna, sygn. 12, k. 12.

KADENCJA 1978-1984

Po wyborach do rad narodowych z 5 lutego 1978 roku w skład GRN Jabłonna wybrano:

Nazwisko i imię	Miejscowość
Młynarski Edward	Chmiel
Sławek Stanisław	Chmiel
Wieprzowski Czesław	Chmiel
Surma Marian	Chmiel
Ciuraj Władysław	Wolnica
Szafranek Wiesława	Chmiel
Kraszewski Jan	Czerniejów
Siczek Czesław	Czerniejów
Świstek Tadeusz	Kolonia Czerniejów
Zalewska Genowefa	Czerniejów
Niedźwiadek Władysław	Czerniejów
Paździor Edward	Kolonia Czerniejów
Strug Jadwiga	Jabłonna II
Staszczak Bronisława	Jabłonna II
Surma Bronisław	Jabłonna II
Salasa Henryk	Jabłonna II
Łukasik Aleksander	Jabłonna I
Studziński Józef	Jabłonna I
Fidut Stanisława	Jabłonna I
Banach Władysław	Jabłonna I
Pawelec Eugeniusz	Jabłonna I
Szyszka Józef	Wierciszów
Kowalska Stanisława	Tuszów
Tracz Ryszard	Tuszów
Kozieł Józef	Wierciszów
Marzec Bolesław	Piotrków II
Niedźwiedź Stanisław	Piotrków II
Sławek Danuta	Piotrków II
Siatkowski Stanisław	Piotrków II
Poleszak Józef	Piotrków II
Ziętek Marian	Piotrków II
Dąbrowski Waldemar	Piotrków I
Okapa Stanisław	Kolonia Piotrków
Pawlak Danuta	Kolonia Piotrków
Klimek Tadeusz	Piotrków I
Sałek Henryk	Piotrków I
Karaś Henryk	Piotrków I

Mościcki Marian	Skrzynice II
Mucha Andrzej	Kolonia Skrzynice
Pawelec Stanisław	Skrzynice II
Bryda Roman	Kolonia Skrzynice
Burzak Jan	Skrzynice I
Tarka Stanisław	Skrzynice I
Grudzień Leszek	Skrzynice I ¹⁶⁷

Podczas pierwszej sesji kadencji 1978-1984 wyłoniono nowy skład prezydium:

Nazwisko i imię	Funkcja
Łukasik Aleksander	Przewodniczący prezydium
Marzec Bolesław	Zastępca przewodniczącego
Szyszka Józef	Zastępca przewodniczącego
Klimek Tadeusz	Przewodniczący Komisji Rozwoju Gospodarczego i Zaopatrzenia
Banach Władysław	Przewodniczący Komisji Rolnictwa
Fidut Stanisława	Przewodniczący Komisji Wychowania, Oświaty i Kultury
Siczek Czesław	Przewodniczący Komisji Przestrzegania Prawa i Porządku Publicznego ¹⁶⁸

W 1979 roku przewodniczący prezydium Aleksander Łukasik został odwołany z funkcji sekretarza Komitetu Gminnego PZPR i tym samym utracił funkcję Przewodniczącego Prezydium GRN. Jego następcą został Krzysztof Garwoliński.¹⁶⁹

Wydarzenia lat 1980-1981 spowodowały paraliż gminnej rady. Kilka sesji nie odbyło się z powodu braku kworum. Nieobecność ponad 20 radnych na sesji GRN nie była niczym nadzwyczajnym. W aktach gminy zachowały się protokoły posiedzeń GRN pisane tylko ręcznie, bez przepisywania ich na maszynie do pisania.

17 lutego 1981 roku przewodniczący Krzysztof Garwoliński złożył rezygnację, jednak nie została ona przyjęta przez GRN. W kilka miesięcy później Garwoliński ponownie poprosił o zwolnienie z funkcji i tym razem został odwołany. Jego następcą był Czesław Wieprzowski.¹⁷⁰

¹⁶⁷ Tamże, k. 48.

¹⁶⁸ Tamże, sygn. 15, k. 6.

¹⁶⁹ Tamże, sygn. 17, k. 4.

¹⁷⁰ Tamże, sygn. 20, k. 22.

KADENCJA 1984-1988

Po wyborach do rad narodowych z 17 czerwca 1984 roku w skład GRN weszli:

Nazwisko i imię	Miejscowość
Białas Bolesław	Chmiel
Zaborek Wacław	Wolnica
Wieprzowski Czesław	Chmiel
Kłys Zbigniew	Chmiel
Juszka Teodozja	Chmiel
Siczek Czesław	Czerniejów
Świstak Tadeusz	Kolonia Czerniejów
Rudzki Kazimierz	Czerniejów
Flis Roman	Czerniejów
Paździor Edward	Kolonia Czerniejów
Niedźwiadek Piotr	Czerniejów
Garbacz Stanisław	Lublin
Fryczyński Jerzy	Jabłonna
Niedźwiedz Piotr	Jabłonna
Kręc Józef	Jabłonna
Niedźwiadek Bolesław	Jabłonna
Salasa Henryk	Jabłonna
Filozof Regina	Jabłonna
Kaczmaro Marian	Lublin
Staszczak Bronisława	Jabłonna
Moląg Witold	Tuszów
Salasa Marian	Wierciszów
Mastalerz Hanna	Tuszów
Lis Jadwiga	Wierciszów
Pawlak Paweł	Kolonia Piotrków
Pawelec Jan	Piotrków
Dąbrowski Waldemar	Piotrków
Rzepiela Marian	Piotrków
Okapa Stanisław	Kolonia Piotrków
Szyska Marek	Piotrków
Marzec Bolesław	Piotrków
Grzegorzyc Janina	Piotrków
Sawicki Zygmunt	Piotrków
Wilczyński Henryk	Piotrków
Skalski Bolesław	Piotrków
Kosiarczyk Józef	Skrzynice
Burzak Jan	Skrzynice
Grzegorzyc Zbigniew	Kolonia Skrzynice
Kulka Kazimierz	Skrzynice
Motyl Janina	Skrzynice

Piasecki Zenon	Skrzynie ¹⁷¹
----------------	-------------------------

Pierwsza sesja nowej kadencji miała miejsce 28 czerwca 1984 roku. Wybierano władze rady narodowej:

Nazwisko i imię	Funkcja
Kręc Józef ¹⁷²	Przewodniczący prezydium
Marzec Bolesław	Zastępca przewodniczącego
Wieprzowski Czesław	Zastępca przewodniczącego
Dąbrowski Waldemar	Przewodniczący Komisji ds. Samorządu
Sawicki Zygmunt	Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska
Niedźwiedź Ryszard	Przewodniczący Komisji Rozwoju Gospodarczego, Budżetu i Zaopatrzenia Ludności
Białas Bolesław	Przewodniczący Komisji Wychowania, Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Socjalnych
Pawlak Paweł	Przewodniczący Komisji Prawa i Porządku Publicznego ¹⁷³

KADENCJA 1988-1990

Po wyborach do rad narodowych z 19 czerwca 1988 roku w skład GRN wybrano:

Nazwisko i imię	Miejscowość
Kępka Edward	Kolonia Chmiel
Kłys Zbigniew	Chmiel
Młynarski Edward	Chmiel
Zaborek Tadeusz	Chmiel
Chojnacki Józef	Czerniejów
Flis Roman	Czerniejów
Niedźwiadek Stanisław	Kolonia Czerniejów
Kosiarczyk Józef	Czerniejów
Siczek Czesław	Czerniejów
Klimek Stanisław Ryszard	Jabłonna
Dobrzyński Stanisław	Jabłonna
Fryczyński Jerzy	Jabłonna
Lis Jadwiga	Wieriszów
Kręc Józef	Jabłonna
Filozof Regina	Jabłonna
Salasa Henryk	Jabłonna

¹⁷¹ Tamże, sygn. 20, k. 30.

¹⁷² Dotychczas rolnik we wsi Jabłonna, jego kontrkandydatem był Stanisław Garbacz- I - szy sekretarz KG PZPR.

¹⁷³ Tamże, sygn. 20, k. 7.

Siatkowski Władysław	Jabłonna
Piskorek Maria	Jabłonna
Salasa Marian	Wierciszów
Dąbrowski Waldemar	Piotrków
Marzec Bolesław	Piotrków
Okapa Stanisław	Kolonia Piotrków
Pawelec Józef	Piotrków
Skalski Bolesław	Piotrków
Rzepiela Marian	Piotrków
Szyska Marek	Piotrków
Sawicki Zygmunt	Piotrków
Wilczyński Henryk	Piotrków
Burzak Jan	Skrzynice
Gieroba Władysława	Skrzynice
Kieliszek Zbysław	Kolonia Skrzynice
Kosiarczyk Krzysztof	Skrzynice
Tarka Stanisław	Skrzynice
Sobieś Jan	Tuszków ¹⁷⁴

Prezydium GRN na okres kadencji:

Nazwisko i imię	Funkcja
Sobieś Jan	Przewodniczący prezydium GRN
Marzec Bolesław	Zastępca przewodniczącego
Salasa Henryk	Przewodniczący Komisji ds. Samorządu
Sawicki Zygmunt	Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska
Skalski Bolesław	Przewodniczący Komisji Wychowania, Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Socjalnych
Kosiarczyk Józef	Przewodniczący Komisji Przestrzegania Prawa i Porządku Publicznego ¹⁷⁵

URZĄD GMINY

Urząd Gminy Jabłonna funkcjonował początkowo pod kierunkiem Naczelnika Tadeusza Świdzkiego. Na Sekretarza Biura UG powołano Halinę Świder. Na czele Gminnej Służby Rolnej stanął Wiesław Majewski. Główną Księgową UG została Danuta Sławek.

Na podstawie akt gminnych możemy wymienić też innych pracowników dawnego UG Jabłonna: Eugeniusz Kłos, Marian Kifer, Czesław Wieprzowski, Krystyna Kanadys, Barbara Poleszak, Mieczysław Piotrowski, Halina Kowalska, Irena Dycha, Andrzej Bogacki, Alicja

¹⁷⁴ Tamże, sygn. 25, b.p.

¹⁷⁵ tamże, sygn. 25, b.p.

Mrozek, Teresa Bogacka, Krystyna Piasecka, Danuta Tynecka.¹⁷⁶

Sekretarz Biura Halina Świder odeszła z pracy jesienią 1974 roku. Na pełniącego obowiązki sekretarza powołano Barbarę Poleszak. Wkrótce potem na tym stanowisku pracował Edward Thuczek. Jeszcze latem 1975 roku zatrudniono Ryszarda Rutowicza. W następnych latach Sekretarzem Biura była Maria Studzińska.

W 1975 roku nastąpiła reorganizacja podziału administracji. Zlikwidowano powiaty, powstały mniejsze województwa. Towarzyszyły temu przetasowania wśród kadry urzędniczej. W Gminie Jabłonna nastąpiła zmiana na stanowisku naczelnika. Na nowego Naczelnika powołano Wiesława Majewskiego - do tej pory kierownika Gminnej Służby Rolnej. Kolejnym kierownikiem GSR został Andrzej Bogacki.

Jesienią 1981 roku do UG Jabłonna przybyła Wojskowa Grupa Operacyjna w składzie: kpt. Wójcik, por. Rojek, sierżant podchorąży Złomaniec i kapitan Moskal. Po zapoznaniu się ze stanem gospodarki gminnej grupa wydała ponad 30 zaleceń dla władz gminnych dotyczących rozmaitych spraw, od generalnych (zaopatrzenie sklepów) do zaleceń dotyczących konkretnych osób (np. nakaz uwzględnienia prośby pewnej nauczycielki o zakup mebli). Ostatnie zalecenie głosiło: *Dbać o to, aby moralność i praworzędność administracji państwowej była wzorem i przykładem do naśladowania przez mieszkańców gminy.*¹⁷⁷

Po wprowadzeniu stanu wojennego nastąpiły pewne zmiany w administracji Urzędu Gminy Jabłonna. Pozostał na stanowisku Naczelnik Wiesław Majewski, natomiast na stanowisku Sekretarza Gminy już wcześniej rozpoczęła pracę Regina Filozof (od 1980 roku).¹⁷⁸

W 1985 roku nastąpiła natomiast zmiana Naczelnika Gminy Jabłonna. Wiesław Majewski został odwołany¹⁷⁹ i wojewoda powołał na to stanowisko Kazimierza Odoja. Główną Księgową pozostawała Danuta Sławek. Powyższe władze UG Jabłonna pracowały do lata 1990 roku.

SOŁTYSI

Na podstawie akt gminnych trudno ustalić wszystkich sołtysów. Wiemy jednak, że w połowie lat 70-tych niektórymi sołtysami byli:

Sołectwo	Nazwisko i imię
Piotrków II	Grzegorzyc Stanislaw
Tuszów	Zajac Stefan
Jabłonna	Kowalczyk Józef
Kolonia Czerniejów	Świstak Tadeusz
Kolonia Skrzynice	Młynarczyk Antoni
Jabłonna II	Staszczak Bronisława

¹⁷⁶ Tamże, sygn. 12, k. 15.

¹⁷⁷ Tamże, k. 223.

¹⁷⁸ Tamże, sygn. 20, k. 1.

¹⁷⁹ Przeszedł na stanowisku prezesa Banku Spółdzielczego.

Pełne dane pochodzą z pierwszej połowy lat 80-tych:

Sołectwo	Nazwisko i imię
Chmiel I	Danielak Edward
Chmiel II	Stachyra Bolesław
Czerniejów	Siczek Czesław
Jabłonna I	Wójcik Zygmunt
Jabłonna II	Salasa Henryk
Kolonia Chmiel	Wójcik Stanisław
Kolonia Czerniejów	Paździor Edward
Kolonia Piotrków	Okapa Stanisław
Kolonia Skrzynice	Mucha Andrzej
Piotrków I	Pawelec Józef
Piotrków II	Grzegorzycy Stanisław
Skrzynice I	Żmuda Władysław
Skrzynice II	Skórski Franciszek
Tuszów	Baran Bogdan
Wierciszów	Mituła Jan
Wolnica	Zaborek Waclaw ¹⁸⁰

W latach 1984-1988 funkcje sołtysów pełnili¹⁸¹:

Sołectwo	Nazwisko i imię
Chmiel I	Danielak Edward
Chmiel II	Wójcik Barbara
Czerniejów	Siczek Czesław
Jabłonna I	Wójcik Zygmunt
Jabłonna II	Salasa Henryk
Kolonia Chmiel	Wójcik Stanisław
Kolonia Czerniejów	Paździor Edward
Kolonia Piotrków	Okapa Stanisław
Kolonia Skrzynice	Mucha Andrzej
Piotrków I	Pawelec Józef
Piotrków II	Szyszka Marek
Skrzynice I	Żmuda Władysław
Skrzynice II	Skórski Franciszek
Tuszów	Baran Bogdan
Wierciszów	Mituła Jan
Wolnica	Zaborek Waclaw ¹⁸²

¹⁸⁰ Tamże, sygn. 20, k. 318.

¹⁸¹ Ci sami co powyżej z wyjątkiem wsi Piotrków II i Chmiel II. Tamże, sygn. 20, k. 427.

¹⁸² Tamże, sygn. 20, k. 318.

GMINA JABŁONNA W LATACH 1990-2014

W dniu 27 maja 1990 roku weszła w życie nowa ustawa o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 roku.¹⁸³ Tego dnia przeprowadzono pierwsze wybory do rad gminnych.

Ustawa nadała samorząd i osobowość prawną gminom. Funkcję uchwałodawczą stanowi rada gminy wybierana w wyborach powszechnych. Organem wykonawczym był początkowo zarząd gminy na czele z wójtem wybierany przez radę gminy. Od 2002 roku organem wykonawczym w gminie jest jednoosobowo wójt wybierany przez mieszkańców gminy w bezpośrednich wyborach.

Wybory do rad gminnych przeprowadzano: 27 maja 1990 roku (I kadencja), 19 czerwca 1994 roku (II kadencja), 11 października 1998 (III kadencja), 27 października 2002 (tego dnia po raz pierwszy wybierano bezpośrednio wójtów gmin, IV kadencja), 12 listopada 2006 (V kadencja) oraz 21 listopada 2010 roku (obecna VI kadencja).

KADENCJA 1990-1994

Historia współczesnej Gminy Jabłonna rozpoczęła się 27 maja 1990 roku. Tego dnia miały miejsce pierwsze wolne wybory samorządowe. W Gminie Jabłonna mieszkańcy wybrali następujących radnych:

1. Wieprzowski Czesław,
2. Wójcik Barbara,
3. Kępka Edward,
4. Malec Józef,
5. Bryda Marek,
6. Niedźwiadek Stanisław,
7. Fidut Stanisława,
8. Wójcik Zygmunt,
9. Odój Kazimierz,
10. Salasa Henryk,
11. Ślęczek Marian,
12. Kurys Jacenty,
13. Klimek Władysław,
14. Kanadys Kazimierz,
15. Dąbrowski Waldemar,
16. Grzegorzczak Mirosław,
17. Szyszka Marek,
18. Kowalczyk Marian,
19. Tarka Stanisław,
20. Cioczek Jan,
21. Kieliszek Zbysław,
22. Bogut Bolesław,
23. Gadzała Stanisław,
24. Szyszka Józef,

¹⁸³ Dziennik Ustaw z 1990 roku, nr 16, poz. 95.

Radni wybrali na Przewodniczącego Rady Gminy Jacentego Kurysa. Pełnił swoje obowiązki do 23 maja 1991 roku. Następnie funkcję przejął Czesław Wieprzowski. Pracował do 19 lutego 1993 roku. Od tego dnia już do końca kadencji Przewodniczącym Rady Gminy Jabłonna pozostawał Józef Szyszka.

Rada Gminy powołała na Wójta Gminy Kazimierz Odoja, który pracował wcześniej na stanowisku Naczelnika Gminy.

Skarbnikiem Gminy została Danuta Sławek. W 1991 roku została odwołana i na krótko zastąpiła ją Teresa Paździor (3 miesiące), od 1 kwietnia 1991 do dziś na tym stanowisku pracuje Krystyna Ziętek.

Na Sekretarza Gminy powołano Reginę Filozof, która od 1980 roku pracowała na tym stanowisku.

KADENCJA 1994-1998

Wybory do rad gminnych II kadencji przeprowadzono 19 czerwca 1994 roku. W skład Rady Gminy Jabłonna weszli:

1. Kochaniec Henryk
2. Wójcik Barbara
3. Pawelec Henryk
4. Małocha Janusz
5. Niedźwiadek Mieczysław
6. Próchniak Stanisław
7. Fidut Stanisława
8. Salasa Henryk
9. Ziętek Marian
10. Odój Kazimierz
11. Szyszka Józef
12. Kasperek Tadeusz
13. Szyszka Marek
14. Kruk Jan
15. Skalski Bolesław
16. Pyc Edward
17. Tarka Stanisław
18. Cioczek Stanisław
19. Kieliszek Zbysław
20. Lis Waldemar

Funkcję przewodniczącego Rady Gminy pełnił, przez cały okres kadencji, Józef Szyszka.

Rada Gminy powołała na stanowisko Wójta Gminy Kazimierza Odoja.

KADENCJA 1998-2002

Po wyborach samorządowych z dnia 11 października 1998 roku w skład Rady Gminy weszli:

1. Belniak Ludmiła,
2. Kochaniec Henryk,
3. Gutek Stanisław,
4. Wójcik Dariusz,
5. Mielnik Mariusz,
6. Pałyska Henryk,
7. Fidut Ryszard,
8. Korba Wiesław,
9. Salasa Henryk,
10. Majewski Romuald,
11. Kruk Jan,
12. Krawczyk Anna Elżbieta (rezygnacja w czasie kadencji),
13. Szyszka Marek,
14. Kifner Adam,
15. Pyc Edward,
16. Tarka Stanisław,
17. Zarosa Henryk,
18. Kieliszek Zbysław,
19. Moląg Witold,
20. Szyszka Józef,
21. Król Czesław (wybrany w czasie kadencji),

Na Przewodniczącego Rady Gminy wybrano Józefa Szyszka.

Z dniem 1 stycznia 1999 roku weszła w życie reforma administracyjna kraju. Gmina Jabłonna została włączona w skład nowo powołanego powiatu lubelskiego i województwa lubelskiego (dużego).

Rada Gminy powołała na stanowisko Wójta Gminy ponownie Kazimierza Odoja.

Sołtysi Gminy Jabłonna w latach 1999-2003:

L.p.	Sołectwo	Nazwisko i imię
1.	Czerniejów	Niedźwiadek Wiesław
2.	Czerniejów - Kolonia	Kulka Emilia
3.	Chmiel Pierwszy	Danielak Edward
4.	Chmiel Drugi	Kochaniec Henryk
5.	Chmiel Kolonia	Kępka Edward
6.	Jabłonna - Majątek	Czernic Edward
7.	Jabłonna Pierwsza	Świstak Andrzej
8.	Jabłonna Druga	Salasa Henryk
9.	Piotrków Pierwszy	Kasperek Dariusz
10.	Piotrków Drugi	Szyszka Marek
11.	Piotrków - Kolonia	Klimek Krystyna
12.	Skrzynice Pierwsze	Kowalski Zbigniew
13.	Skrzynice Drugie	Cioczek Jan
14.	Skrzynice Kolonia	Włoch Ryszard
15.	Tuszów	Krusiński Jan
16.	Wierciszów	Lis Jadwiga
17.	Wolnica	Zaborek Henryk

KADENCJA 2002-2006

27 października 2002 roku przeprowadzono wybory do rad gminnych oraz po raz pierwszy wybierano w bezpośrednich wyborach wójtów gmin.

W skład Rady Gminy Jabłonna wybrano następujące osoby:

1. Kochaniec Henryk,
2. Podolski Artur,
3. Pomarański Henryk,
4. Kowalski Andrzej,
5. Salasa Henryk,
6. Rozwód Jan,
7. Gryka Henryk,
8. Pęczak Marek,
9. Skalski Bolesław,
10. Dąbek Roman,
11. Szyszka Marek,
12. Kruk Jan,
13. Rudzki Stanisław,
14. Wójcik Wiesław,
15. Wałachowski Bogdan

Na sesji Rady Gminy w dniu 19 listopada 2002 wybrano na przewodniczącego Rady Gminy Romana Dąbka, a 4 grudnia 2002 roku na tą funkcję wybrano Henryka Pomarańskiego. Na Wiceprzewodniczących wybrano początkowo Jana Rozwoda i Henryka Pomarańskiego. Od grudnia 2002 roku te funkcje objęli: Jan Rozwód i Marek Szyszka.

W bezpośrednich wyborach na Wójta Gminy wybrano Kazimierz Odoja.

Sołtysi gminy Jabłonna w latach 2003-2007:

L.p.	Sołectwo	Nazwisko i imię	Uwagi
1.	Czerniejów	Wajrak Kazimierz	
2.	Czerniejów - Kolonia	Kowalski Andrzej	
3.	Chmiel Pierwszy	Sałek Marzenna	pełni funkcje sołtysa od 2005 roku
4.	Chmiel Drugi	Kochaniec Henryk	
5.	Chmiel Kolonia	Kępka Edward	
6.	Jabłonna - Majątek	Kozioł Tadeusz	
7.	Jabłonna Pierwsza	Kowalczyk Tadeusz	
8.	Jabłonna Druga	Fidut Jan	
9.	Piotrków Pierwszy	Kasperek Dariusz	
10.	Piotrków Drugi	Szyska Marek	
11.	Piotrków - Kolonia	Stecyk Stanisław	pełnił funkcje sołtysa w latach 2003-2006
		Stecyk Anna	2006- 2007
12.	Skrzynice Pierwsze	Burzak Henryk	
13.	Skrzynice Drugie	Piskorek Ryszard	
14.	Skrzynice Kolonia	Kursa Grzegorz	
15.	Tuszów	Guziak Kazimierz	
16.	Wierciszów	Lis Jadwiga	
17.	Wolnica	Zaborek Henryk	Pełnił funkcję sołtysa do 2005 roku
		Zaborek Zbigniew	Pełni funkcję sołtysa od 2005 roku

KADENCJA 2006-2010

12 listopada 2006 roku wybierano Radę Gminy Jabłonna oraz Wójta Gminy. W skład Rady Gminy Jabłonna wybrano następujące osoby:

1. Kochaniec Henryk,
2. Poleszka Stanisław,
3. Pomarański Henryk,
4. Kowalski Andrzej,
5. Fidut Jolanta,
6. Kłodnicki Dariusz,
7. Majewski Romuald,
8. Skątecki Wojciech,
9. Dąbek Roman,
10. Kruk Jan,
11. Kifner Adam,
12. Szyszka Marek,
13. Tarka Zbigniew,
14. Piskorek Ryszard,
15. Wałachowski Bogdan

Funkcję Przewodniczącego Rady Gminy pełnił Henryk Pomarański. Wiceprzewodniczącymi byli: Romuald Majewski i Marek Szyszka.

W bezpośrednich wyborach na Wójta Gminy Jabłonna wybrano Violetę Rudzką.

Sołtysi gminy w latach 2007-2011:

L.p.	Sołectwo	Nazwisko i imię	Uwagi
1.	Czerniejów	Wajrak Kazimierz	
2.	Czerniejów - Kolonia	Kowalski andrzej	
3.	Chmiel Pierwszy	Sałek Marzenna	
4.	Chmiel Drugi	Kochaniec Henryk	
5.	Chmiel Kolonia	Pawelec Henryk	
6.	Jabłonna - Majątek	Kozioł Tadeusz	
7.	Jabłonna Pierwsza	Kowalczyk Tadeusz	
8.	Jabłonna Druga	Fidut Jan	
9.	Piotrków Pierwszy	Kasperek Dariusz Król Czesław	Pełnił funkcję sołtysa w latach 2007-2009 Pełni funkcję sołtysa od 2009 roku
10.	Piotrków Drugi	Szyska Marek	
11.	Piotrków - Kolonia	Stecyk Anna	
12.	Skrzynice Pierwsze	Burzak Henryk	
13.	Skrzynice Drugie	Piskorek Ryszard	
14.	Skrzynice Kolonia	Kursa Grzegorz	
15.	Tuszów	Guziak Kazimierz	
16.	Wierciszów	Lis Jadwiga	
17.	Wolnica	Zaborek Zbigniew	

KADENCJA 2010-2014

21 listopada 2010 roku przeprowadzono w całym kraju wybory samorządowe. W skład Rady Gminy Jabłonna wybrano następujące osoby:

1. Łukasik Joanna,
2. Poleszak Stanisław,
3. Kowalski Andrzej,
4. Sałek Magdalena,
5. Fila Izabela,
6. Fidut Ryszard,
7. Fidut Jan,
8. Skąlecki Kamil,
9. Dąbek Roman,
10. Dyzma Kazimierz,
11. Podsiadły Tadeusz,
12. Szyszka Marek,
13. Pawelec Jerzy,
14. Piskorek Ryszard,
15. Wałachowski Bogdan

Przewodniczącym Rady Gminy zostaje Roman Dąbek. Wiceprzewodniczącymi są: Jan Fidut i Ryszard Piskorek.

W bezpośrednich wyborach na Wójta Gminy Jabłonna wybrano ponownie Violetę Rudzką.

W trakcie tej kadencji z pracy odeszła długoletnia Sekretarz Gminy Regina Filozof. Od 1 października 2011 roku do 1 kwietnia 2012 roku pełniącym obowiązki Sekretarza był Krzysztof Małecki, który następnie został powołany na stanowisko Zastępcy Wójta.

Sołtysi gminy Jabłonna w latach 2011-2015:

L.p.	Sołectwo	Nazwisko i imię
1.	Czerniejów	Wajrak Kazimierz
2.	Czerniejów - Kolonia	Kowalski Andrzej
3.	Chmiel Pierwszy	Piotrowska Marianna
4.	Chmiel Drugi	Kochaniec Henryk
5.	Chmiel Kolonia	Cebula Jacek
6.	Jabłonna - Majątek	Kozioł Tadeusz
7.	Jabłonna Pierwsza	Kowalczyk Tadeusz
8.	Jabłonna Druga	Fidut Jan
9.	Piotrków Pierwszy	Król Czesław
10.	Piotrków Drugi	Szyska Marek
11.	Piotrków - Kolonia	Stecyk Anna
12.	Skrzynice Pierwsze	Burzak Henryk
13.	Skrzynice Drugie	Piskorek Ryszard
14.	Skrzynice Kolonia	Kursa Grzegorz
15.	Tuszów	Guziak Kazimierz
16.	Wierciszów	Lis Jadwiga
17.	Wolnica	Zaborek Zbigniew

GMINA JABŁONNA DZIŚ

Współczesna Gmina Jabłonna położona jest w powiecie lubelskim i województwie lubelskim. Gmina obejmuje 130,98 km² i liczy 7 923 mieszkańców (na dzień 15 września 2014 roku). Jednostkami pomocniczymi gminy są sołectwa. W gminie działają następujące sołectwa: Chmiel Pierwszy, Chmiel Drugi, Chmiel-Kolonia, Czerniejów, Czerniejów-Kolonia, Jabłonna Druga, Jabłonna Pierwsza, Jabłonna- Majątek, Piotrków Pierwszy, Piotrków Drugi, Piotrków- Kolonia, Skrzynice Drugie, Skrzynice Pierwsze, Skrzynice - Kolonia, Tuszów, Wierciszów i Wolnica.

Jednostkami organizacyjnymi Gminy są szkoły:

- Gimnazjum Publiczne w Jabłonie,
 - Gimnazjum Publiczne w Piotrkowie,
 - Szkoła Podstawowa w Czerniejowie,
 - Zespół Szkół w Jabłonie,
 - Zespół Szkół w Piotrkowie,
 - Szkoła Podstawowa w Skrzynicach,
 - Szkoła Podstawowa w Tuszowie,
- oraz:
- Zespół Administracyjny Szkół,
 - Gminne Centrum Kultury w Jabłonie z siedzibą w Piotrkowie
 - Gminna Biblioteka Publiczna z trzema filiami
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Władze współczesnej gminy Jabłonna:

Nazwisko i imię	Funkcja
Rudzka Violetta	Wójt Gminy
Dąbek Roman	Przewodniczący Rady Gminy
Małecki Krzysztof	Zastępca Wójta
Ziętek Krystyna	Skarbnik Gminy
Skąlecki Kamil	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Szyszka Marek	Przewodniczący Komisji Budżetu, Finansów i Rozwoju Lokalnego
Podsiadły Tadeusz	Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Leśnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego
Kowalski Andrzej	Przewodniczący Komisji Budownictwa i Infrastruktury
Wałachowski Bogdan	Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury, Sportu, Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej

Zestawienie imienne pracowników Urzędu Gminy Jabłonna 2014:

1. Rudzka Violetta- Wójt Gminy
2. Małecki Krzysztof- Zastępca Wójta
3. Ziętek Krystyna - Skarbnik Gminy (Kierownik Referatu Księgowości i Podatków)
4. Flis Monika - Kierownik Referatu Spraw Obywatelskich i Organizacyjnych i USC
5. Stręciwilk Agnieszka - Kierownik Referatu Infrastruktury, Rolnictwa i Geodezji
6. Bryda Marek
7. Bryda Hubert
8. Gorzel Małgorzata
9. Góra Jolanta
10. Grzegorzyc Bożena
11. Klimek Irena
12. Kłys Zbigniew
13. Kruk Aleksandra
14. Krzowska Grażyna
15. Leśniak Danuta
16. Nawłatyna Irena
17. Romanowski Michał
18. Salasa Wiesława
19. Skąlecka Barbara
20. Szott Teresa
21. Szpytma Agnieszka
22. Ziętek Barbara
23. Ziętek Marianna

pracownicy gospodarczy:

24. Mituła Bogusław
25. Kicińska Anna

Zajac Władysław	1960-1961
Fidut Edward	1961-1965
Fidut Henryk	1965-1967
Zajac Józef	1967-1969
Baran Adam	1969-1972

PGRN PIOTRKÓW

Nazwisko i imię	Okres pracy
Pawelec Aleksander	1955-1957
Poleszak Władysław	1958-1961
Golianek Jan	1961-1963
Warda Stanisław	1963-1965
Pawelec Stanisław	1965-1972

PGRN SKRZYNICE

Nazwisko i imię	Okres pracy
Skórski Józef	1955
Bryda Bolesław	1955-1972

NACZELNICY GMINY JABŁONNA 1973-1990

Nazwisko i imię	Okres pracy
Świdorski Tadeusz	1973-1975
Majewski Wiesław	1975-1985
Odój Kazimierz	1985-1990

PRZEWODNICZĄCY GMINNEJ RADY NARODOWEJ JABŁONNA 1973-1990

Nazwisko i imię	Okres pracy
Zemsał Paweł	1973
Marzec Bolesław	1973-1975
Kusiak Stanisław	1975-1978
Łukasik Aleksander	1978-1979
Garwoliński Krzysztof	1979-1981
Wieprzowski Czesław	1981-1984
Kręc Józef	1984-1988
Sobieś Jan	1988-1990

WÓJTOWIE GMINY JABŁONNA

Nazwisko i imię	Okres urzędowania
Odój Kazimierz	1990-2006
Rudzka Violetta	2006-nadal

PRZEWODNICZĄCY RADY GMINY JABŁONNA

Nazwisko i imię	Okres sprawowania funkcji
Kurys Jacenty	1990-1991
Wieprzowski Czesław	1991-1993
Szyszka Józef	1993-2002
Dąbek Roman	2002-2002
Pomarański Henryk	2002-2010
Dąbek Roman	2010- nadal

SOŁTYSI W OSTATNICH LATACH

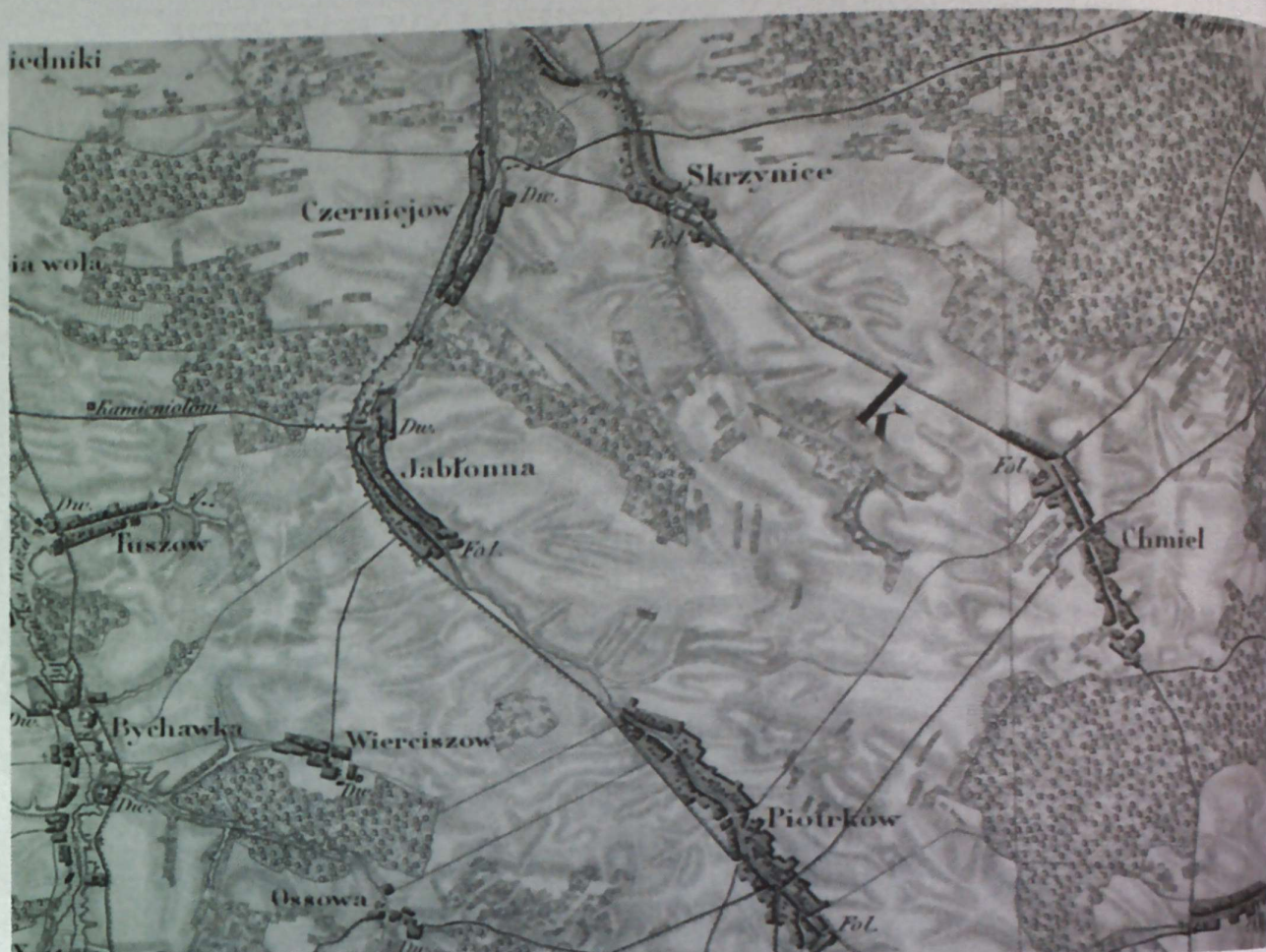
Nazwisko i imię	Miejscowość	Okres sprawowania funkcji sołtysa
Danielak Edward	Chmiel Pierwszy	1959 - 2005
Sałek Marzenna	Chmiel Pierwszy	2005 - 2011
Piotrowska Marianna	Chmiel Pierwszy	2009 - nadal
Wójcik Barbara	Chmiel Drugi	1988 - 1995
Wójcik Dariusz	Chmiel Drugi	1995 - 1996
Kochaniec Henryk	Chmiel Drugi	1996- nadal
Kępka Edward	Chmiel Kolonia	1984- 2007
Pawelec Henryk	Chmiel Kolonia	2007-2011
Cebula Jacek	Chmiel Kolonia	2011- nadal
Siczek Czesław	Czerniejów	1977 - 1997
Mielnik Stanisław	Czerniejów	1997- 1999
Niedźwiadek Wiesław	Czerniejów	1999- 2007
Wajrak Kazimierz	Czerniejów	2007 - nadal
Paździor Edward	Czerniejów Kolonia	1972 - 1991
Kulka Emilia	Czerniejów Kolonia	1991- 2003
Kowalski Andrzej	Czerniejów Kolonia	2003 - nadal
Sobczak Jan	Jabłonna Majątek	1995- 1997
Czernic Edward	Jabłonna Majątek	1997- 2007
Kozioł Tadeusz	Jabłonna Majątek	2007- nadal
Wójcik Zygmunt	Jabłonna Pierwsza	1972- 1994
Skalecka Ewa	Jabłonna Pierwsza	1994-1999

Świstak Andrzej	Jabłonna Pierwsza	1999-2003
Kowalczyk Tadeusz	Jabłonna Pierwsza	2003 - nadal
Salasa Henryk	Jabłonna Druga	1978- 2003
Fidut Jan	Jabłonna Druga	2003- nadal
Okapa Stanisław	Piotrków Kolonia	1970- 1994
Klimek Krystyna	Piotrków Kolonia	1994- 2003
Stecyk Stanisław	Piotrków Kolonia	2003- 2006
Stecyk Anna	Piotrków Kolonia	2006- nadal
Pawelec Józef	Piotrków Pierwszy	1970- 1991
Szyszka Wiesław	Piotrków Pierwszy	1991-1994
Szostak Krystyna	Piotrków Pierwszy	1994- 1997
Kasperek Dariusz	Piotrków Pierwszy	1997- 2009
Król Czesław	Piotrków Pierwszy	2009 - nadal
Szyszka Marek	Piotrków Drugi	1984 - nadal
Mucha Andrzej	Skrzynice Kolonia	1978 - 1991
Włoch Ryszard	Skrzynice Kolonia	1991- 2003
Kursa Grzegorz	Skrzynice Kolonia	2003- nadal
Skórski Franciszek	Skrzynice Drugie	lata 80-te -1991
Cioczek Jan	Skrzynice Drugie	1991-2003
Piskorek Ryszard	Skrzynice Pierwsze	2003-nadal
Krzymowski Waclaw	Tuszów	1985- 1993
Gadzała Bożena	Tuszów	1993-1999
Krusiński Jan	Tuszów	1999-2007
Guziak Kazimierz	Tuszów	2007-nadal

OKOLICE JABLONNY NA ARCHIWALNYCH MAPACH

Mapa jeneralna województwa lubelskiego ułożona według najlepszych źródeł przez Juliusza Colberga, Warszawa 1826 (fragment)

Topograficzna Karta Królestwa Polskiego, Warszawa 1839, (fragment)

Fragment mapy Guberni Lubelskiej z początku XX wieku

Podział na gromadzkie rady narodowe w 1955 roku

BIBLIOGRAFIA

ŹRÓDŁA:

- Archiwum Państwowe w Lublinie,
Dzienniki Urzędowe Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie, 1954-1978.
Dzienniki Ustaw, 1918-1998.
Księga Adresowa Polski (wraz z w.m. Gdańskiem) dla handlu, przemysłu, rzemiosł i rolnictwa, Annuaire de la Pologne (y Compris la. V.L. de Dantzig), Warszawa 1930.
Powszechny sumaryczny spis ludności z dnia 14 lutego 1946 roku, Warszawa 1947.
Lubelski Dziennik Urzędowy, 1934.
Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej, województwo lubelskie, nakładem GUS, Warszawa 1925.
Wykaz gromad PRL według stanu z 1 lipca 1952 roku, Warszawa 1952.

OPRACOWANIA :

- Bardach J., Leśnodorski B., Pietrzak M., *Historia ustroju i prawa polskiego*, Warszawa 2001.
Gałąj D., *Samorząd wiejski w PRL*, Warszawa 1978.
Gończar M., *Samorząd wsi – historia i nowe możliwości*, Warszawa 1990.
Kallas M., *Historia ustroju Polski*, Warszawa 2001.
Kallas M., Lityński A., *Historia ustroju i prawa Polski Ludowej*, Warszawa 2000.
Koneczny F., *Historia administracji w zarysie*, Wilno 1924.
Landau Z., Roszkowski W., *Polityka gospodarcza II RP i PRL*, Warszawa 1995.
Mencel T., *Gmina dominalna w Królestwie Polskim przed uwłaszczeniem [w:] Gmina wiejska i jej samorząd*, red. H. Brodowska, Warszawa 1989.
Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich pod red. F. Sulimierskiego, B. Chlebowskiego, W. Wawelskiego. Tomy I-XIV. Warszawa 1880-1902.
Witkowski W., *Historia administracji w Polsce*, Warszawa 2007.

Spis treści:

WSTĘP	2
GMINA PIOTRKÓW DO ROKU 1918	3
I WOJNA ŚWIATOWA	14
GMINA PIOTRKÓW W II RZECZPOSPOLITEJ	16
RADA GMINY PIOTRKÓW 1919-1933.....	20
WÓJTOWIE GMINY PIOTRKÓW 1919-1933	22
URZĄD GMINY PIOTRKÓW	23
SOŁTYSI GMINY	24
WŁADZE GMINY PIOTRKÓW W LATACH 1934-1939	29
II WOJNA ŚWIATOWA	33
GMINNA PIOTRKÓW 1944-1950	34
GMINNA RADA NARODOWA 1945-1950	37
ZARZĄD GMINY	39
URZĄD GMINY (BIURO ZARZĄDU) 1944-1950	40
GMINNA RADA NARODOWA 1950-1954	43
PREZYDIUM GRN 1950-1954.....	44
BIURO PREZYDIUM 1950-1954.....	44
SOŁTYSI GMINY W LATACH 1950-1954.....	44
GROMADZKIE RADY NARODOWE	46
GROMADA CHMIEL	48
GROMADA JABŁONNA	50
GROMADA PIOTRKÓW	58
GROMADA SKRZYNICE.....	65
GMINNA JABŁONNA W LATACH 1973-1990	74
GMINNA RADA NARODOWA	78

GMINA JABŁONNA W LATACH 1990-2014	88
KADENCJA 1990-1994	88
KADENCJA 1994-1998	90
KADENCJA 1998-2002	91
KADENCJA 2002-2006	93
KADENCJA 2010-2014	97
GMINA JABŁONNA DZIŚ	99
PODSUMOWANIE DANE OSOBOWE	101
OKOLICE JABŁONNY NA ARCHIWALNYCH MAPACH	105
BIBLIOGRAFIA.....	109
Spis treści:	110